

ΝΟΥΘΗΣΙΑΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΓΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΕΞΟΧΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΙΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΡΩΘΕΙΣΑΙ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ

ΛΑΖΑΡΟΥ ΔΕΜΟΡΔΟΥ

ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΝΤΑΥΘΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΙΤΑΛΙΚΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΛΟΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΔΙΑΛΕΚΤΟΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΠΑΝΟΣΙΟΔΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Γ. ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

ΚΟΡΦΟΙ,

ΕΝ ΤΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ.

1818.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΥΣ

Χειρουργούς της Πεδιαδος

και προς οιονδηποτε ζηλοτην Πολιτην,

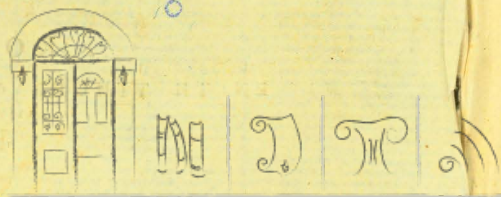
Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ.

Τὸ παρὸν Σύγγραμμα ἔπρεπε νὰ μεταφρασθῆ καὶ εἰς τὴν ἀπλῆν μας διάλεκτον, διὰ νὰ ἦναι εὐκόλον εἰς τὴν κοινὴν κατάληψιν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῆ τῆτο ὀγλίγωρα, τὸ παρῆσιάζω εἰς τὴν Ἰταλικὴν Διάλεκτον, ὕστερα ἀφ' ἑ ἓνας φίλος τῆς ἀνδρωπότητος, ἓνας ἀληθινὸς Πατριώτης, ὁ ὁποῖος κάμνει καλὴν χρῆσιν εἰς τὴν εὐτυχίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Θεία Πρόνοια τὸν ἐπρομήθευσε, τυπώνει τῆτο μὲ ἔξοδάτῃ. Τῆτος ὁ Λαμπρὸς Πολίτης δὲν συγχωρεῖ ὅπῃ νὰ γνωρισθῆ, ἢ τόσον περισσότερον ἀπασράπτει ἢ γενναίατῃ πρᾶξις. Ὑμεῖς λοιπὸν μὲ τὴν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

4152 φ1.0007

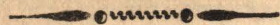
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
 ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
 4152 φ1.0007

σατε τὰ ἴχνη αὐτῆ, φαινόμενοι ἐπιμελεῖς εἰς
τὸ νὰ νηθετῆτε τὰς χωρικὰς, ἕως ὅπῃ ὕπο-
κείμενοντι, νὰ κάμη τὸ καλὸν νὰ τὸ μετα-
φράσῃ εἰς τὴν ἀπλῆν μας διάλεκτον, μένοντες
βέβαιοι, ὅτι δὲν θέλει κατασηθῆ ἀνωφελὲς
εἰς τὸν ἴδιον ἐαυτόν σας, μὲ τὸ νὰ ἔκαμα ἐκ
μέρους μου, ὅλον τὸ δυνατόν μοι, διὰ νὰ συνε-
ρανίσω ἀπὸ κάθε μέρος, τὸ καλλίτερον ἀπὸ
ὅλας τὰς Συγγραφεῖς, διὰ νὰ ἤθελε δυνηθῆ
νὰ κατασηθῆ ὠφέλιμον, ἢ τέτη εἶναι ἢ ἐλπίς,
ὅπῃ μὲ θαρρῦνει νὰ αὐθαδιάσω νὰ τὸ δημο-
σιεύσω. Ἐξῆς δε.

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Μ Ε Ν Α .

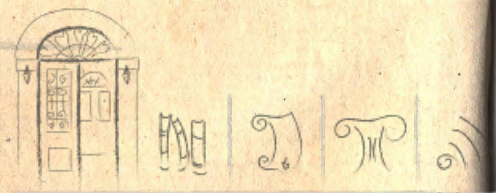
Ἀνίσως ἢ Νησός μας τούτη εἶναι Εὐτυχὴς διὰ κάθε ἄλλην σχέσιν,
εἶναι προσέτι τοιαύτη καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν φαρμακερῶν φυτῶν,
καὶ ζώων, μὲ τὸ νὰ μὴν εὐρίσκωνται ἄλλοτελα μεταλλικά. Μ' ὅλον
τούτο ἀκολουθεῖν συμβεβηκότα τινὰ, εἰς τὰ ὅποια χρειάζεται μία
ὀγλίγωρος βοήθεια. Ἐπιθεῖν ἔπεται ὅπου γνωρίζοντας ἐγὼ, ποίας
λογῆς ἠμποροῦν νὰ εἶναι ἡ ἐλπειναιὶς συνέπειαις εἰς ταῖς περιπτώσεις,
ἰδιωρίσθηκα, συναξας ἀπὸ τοὺς μᾶλλον περιφθήμες Συγγραφεῖς, καὶ
ἀπὸ τὴν ἐδικήν μου πείραν, τοὺς πλέον ὠφελίμους τρόπους τῆς
θεραπείας, διὰ νὰ μὴ σᾶς ἀφήσω ὑποκειμένους, ἐξαιρέτως εἰς τὸν
τρέχοντα καιρὸν τοῦ χρόνου, εἰς τὸν ὅποσον εἶναι συχνὰ τὰ φαρμάκια,
προερχόμενα ἀπὸ ἀγγελώματα, καὶ δαγκάματα.

Διὰ νὰ δώσω τάξιν εἰς τὴν ὀμιλίαν μου, θέλει τὴν διαίρεσιν εἰς
τέσσαρα Μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον θέλει ἐθέσω τὰ φαρμάκια τῶν
ἀγγελωμάτων ἀπὸ ζωῶνα, καὶ σκυλήκια, ἐμοῦ μὲ τὰ μέσα διὰ νὰ
πρὸλαμβάνωνται, καὶ νὰ θεραπεύωνται. Εἰς τὸ Δεύτερον θέλει ἐξα-
κολουθήσω τὸν ἴδιον τρόπον, πραγματευόμενος διὰ τὰ δαγκάματα,
καὶ διὰ μερικὰ φυτὰ φαρμακερά. Εἰς τὸ Τρίτον θέλει ὀμιλήσω διὰ
τὰ Μεταλλικά. Καὶ εἰς τὸ Τέταρτον δὲ, διὰ ταῖς Ἀσφυξίαις.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Απόστολος... (Faint, mostly illegible text in the left column)

Διὰ τὰ φαρμάκια τῶν ἀγκελωμάτων ἀπὸ Ζωύφια, καὶ Σκωλήκια, καὶ τὰ μέσα ὅμω διὰ νὰ προλαμβάνωνται, καὶ νὰ θεραπεύωνται.

Ὑμεῖς, πολλὰ ἀγαπητοί μου, τῶν ὁποίων οἱ ἰδρωτές, καὶ οἱ κόποι μᾶς τρέφει, ζίσθενε ὑποκείμενοι, διὰ τὸν τρόπον ὅπῃ ζήτε, εἰς παράξενά συμβεβηκότα, καὶ ἀρρώστιας. Πρὸ τῆς ὁμῶς νὰ σᾶς ξεκαθαρίσω τὰ σημάδια, καὶ τὰ ἱατρικὰ τῶν ἀρρώστων, θέλω νὰ σᾶς φανερώσω, ὅτι εἶναι εὐκολώτερον νὰ ταῖς προλαμβάνετε παρά νὰ ταῖς ἱατρεύετε, με τὸ νὰ ἦναι ἀνίσχυρα μερικαῖς φοραῖς τὰ ἱατρικά, ἐπειδὴ κάποιαις περιστάσεσ ἐμποδίζεν τὸ ἀποτέλεσμα τες. Ἐντεῦθεν ἐγὼ θέλει σᾶς περιγράψω ὅλον ἐκεῖνο, ὅπῃ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίζετε, διὰ νὰ ἦθελεν ἠμπορήτε νὰ φεύγετε τὸν κίνδυνον, ἢ νὰ ἱατρεύεσθε εὐκολώτερα εἰς τὴν περίστασιν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς νὰ κρατῆ μακρὰν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σας.

Εἶναι ἀποφασισμένον ἀπὸ τὸ Σχολεῖον τὸ ἱατρικὸν τῶν παλαιῶν, καὶ τῶν νεωτέρων, ὅτι τὰ φαρμάκια, ὁποίας φύσεως καὶ ἂν εἶναι, ἐνεργῶν κατὰ ταῖς διαθέσεσ τῶν σωμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα εἰσεβαίνου. Οἱ ὑγιεῖς καὶ καλῆς κρέσεως ἄνθρωποι, τες ὁποῖς λέγομεν κοινῶς καλὸσάρκες, ἀντιστέκου, εἰς μίαν κάποιαν ἀναλογίαν, εἰς τὰ φαρμακερὰ συναντήματα, ἢ κἄν ἱατρεύονται εὐκολώτερα με τὸ μέσον τῶν βοηθειῶν τῶν καλῶν, καὶ ἀρμοδίων, εἰς διαφορὰν τῶν ἀδυνάτων ἀνθρώπων, καὶ τῶν καχεκτικῶν, τες ὁποῖς ὀνομάζομεν κοινῶς, κακόσάρκες. Τῆτι εἶναι μία ἀλήθεια, ἢ ὁποῖα δὲν ἔχει χρεῖαν ἀπὸ ἀπόδειξιν. Προσέχετε λοιπὸν ὅπῃ νὰ στέκεσθε ὑγιεῖς, βανοντες εἰς πράξιν τὸ ὅσον ἐγὼ ἀκολούθως θέλει σᾶς ἐξηγήσω. Τῆστο τὸ ἴδιον βάνετε εἰς πράξιν καὶ με τὰ ζωῆ σας, τὰ ὁποῖα εἶναι ἕνα μερίδιον

ΙΑΚΩΒΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ
ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΟΥΡΙΟΥ

Κοπιάζετε ὅσον ἠμπορεῖτε, ὡ ἄνθρωποι τῆς παιδείας, δαλεῦετε ὅσον χρειάζεσθε, ἀλλὰ μὴ πίνετε ψυχρὸν ὅταν εἴσθε ζεσταμένοι, ἢ ἰδρωμένοι. Μὴ στέκεσθε ἀνεργοὶ εἰς τὸν ἥλιον, καὶ εἰς τὸν αἶρα. Τρώγετε ναί, τὰ συνειθισμένα σας φαγητὰ, ἀλλὰ ὄχι μὲ ὑπερβολὴν. Φυλάγεσθε ἀπὸ φαγητὰ χαλασμένα, σάπια, ἢ διεφθαρμένα. Πίνετε ναί, κρασί, ἀλλὰ νὰ μὴν ἦναι χαλασμένον. Μὴ μεθήσετε ποτέ σας. Ὑποφέρετε τὴν ζέσταν. Μὴ κοιμᾶσθε ἔξω εἰς τὸν αἶρα, καθὼς κοινῶς εἶναι συνειθισμένον εἰς τὰ Χωρία. τοιστοτρόπως δὲν θέλει εἶσθε ὑποκείμενοι εἰς τὸν τριταῖον πυρετὸν, (ἢ τερτζάναν), καὶ ἀκολέθως θέλει εἶσθε ὀλιγώτεροι ὑποκείμενοι εἰς τὰ σκρώματα, καὶ δαγκάματα. Φυλάγεσθε ὅσον δύνασθε ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν ψυχραν καὶ ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν. Μὴ κοιμᾶσθε μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸν, ἐπειδὴ ἐμβαίνου μέσα τὰ ζῶψια. Ο Πάππας τῆς Ρώμης Ἀδριανὸς ὁ Τέταρτος, ἀπέθανε πνιγμένος ἀπὸ μίαν μυῖγαν, ὅτῃ ἐμβῆκεν εἰς τὸν λαιμὸν του. Τὸ νερὸν, ὅτῃ πίνετε, ἄς ἦναι καθαρὸν, καὶ παστρικόν, προσέχοντες ὅτῃ νὰ μὴν ἔχῃ βδέλλαις, ἢ ἄλλα σκωλήκια. Ὅσον ἠμπορεῖτε φυλάγετε τὴν πίστραν εἰς τὰ ῥεῖχά σας, εἰς τὸ κορμί σας, καὶ εἰς τὰ σπύτια σας. Παστρεύετε συχνὰ τὰ ὀσπίτια σας ἀπὸ τὰ σφαλάγια, τὰ ὁποῖα εἶναι πολλὰ ἐπικίνδυνα, ἀνίσως ἤθελε εἶσθιν τὸ φαρμάκι τῆς, μάλιστα εἰς τὰ μάτια κἀνενοῦς. Ο Βούλης, περίφημος φυσικός, διηγῆται, ὅτι ἓνα παιδίον ἔμεινε τυφλὸν ἀπὸ τὴν αἰτίαν. Ἀνίσως ἢ κατοικία σας εἶναι ὑποκειμένη εἰς μυῖγαις, κενεπια, ἢ εἰς ἄλλα παρόμοια ζῶψια, ἔχετε συμμα εἰς τὸ κρεββάτι σας ἓνα ἀγγεῖον γεμάτου νερὸν, καὶ ἐκεῖ μέσα θέλει πνίγονται. ἠμπορεῖτε ὄκομα νὰ κρεμάτε δεματάκια ἀπὸ κάθε λογιῆς χόρτον, τὸ ὁποῖον ἐγγίζωντάς το κολλῶσιν εἰς αὐτὸ τὰ δάκτυλά σας, ὡσάν ψύλλιτρα, καὶ ἄλλα παρόμοια χόρτα, καὶ νὰ καπνίζετε μὲ χόρτα μυριστικά ταῖς κατοικίαις, εἰς ταῖς ὁποῖαις συχνάζου τὰ αὐτὰ ζῶψια. Ὅποταν δὲ ἢ μέλισσαις ἐγγαίνου ἀπὸ τὰ κηβελιά τῆς, ἠμποροῦ νὰ ἦναι βλαβεραῖς, ὅθεν ἠμπορεῖτε νὰ φυλάγεσθε ἀπὸ τὴν βλάβη τῆς κρατῶντας τὸ πρόσωπον

σας σκεπασμένον, καὶ ἀνάπτοντες κἀνενα ξύλον, ἢ χόρτα μυριστικά, ἐπειδὴ ὁ καπνὸς ταῖς σκοτίζει. Οἱ σκύλοι εἶναι ὑποκείμενοι εἰς τὴν μανίαν, ἢ λύσσαν, εἰς τῆς καιρῆς τῆς θερμῆς, καὶ εἰς τῆς ψυχρῆς, ὅποταν μάλιστα δὲν ἔχου νὰ τρώγου φαγητὰ ὑγιεινά. Μὴ τὰ ἀφίνετε λοιπὸν πεινασμένα, μῆτε νὰ τὰ ἀφίνετε νὰ τρώγου ψωφίμα. Μὴν ἀφήνετε νὰ τῆς λείπη νερὸν καθαρὸν καὶ παστρικόν. Βάνετε τα συχνὰ νὰ κολυμβῶν εἰς τὴν θάλασσαν. Μὴ τὰ δυσκολεύετε ὅποταν σμίγνυ μὲ τὰ θηλυκά, μὴ τὰ κακοποιῆτε, μῆτε νὰ τὰ κάμνετε νὰ θυμόνυ. Ἐχετε τὴν ἰδίαν φροντίδα καὶ διὰ τὰ ἐπίλοιπα ζωᾶ σας. Τὸ σκρῶμα ἢ δάγκαμα τὸ φαρμακρὸν εἶναι σχετικῶς περισσότερον, ἢ ὀλιγώτερον κινδυνῶδες, καθ' ὅσον εἶρη γυμνὸν, ἢ ἀδιαθέντευτον τὸ δέρμα τῆ ἀνθρώπου, διὰ τῆτο μὴν περιπατῆτε μὲ τῆς πόδας γυμνῆς, μάλιστα εἰς τόπους ὑποπτῆς ἀπὸ ὀχιαῖς, ὅτῃ ἀκολέθως θέλει σᾶς φανερώσω. Ἦθελε κάμνετε πολλὰ καλὰ, ὅποταν εἰρίσκεσθε εἰς τὴν παιδιάδα, ὅτῃ νὰ βάνετε εἰς τῆς πόδας σας, κομμάτια πανία κερωμένα, ἢ πισωμένα, ἢ πεγυλάδα, ἢ νὰ κάμνετε ὑποδήματα ἀπὸ αὐτὰ τὰ πανία, καὶ νὰ ἔχετε ἀχνάρια, ἢ σιόλαις ἀπὸ μολύβι, ἢ ἀπὸ λεπτὴν ταῦλαν. Ἄ, τί καλὴν συνήθειαν ὅτῃ ἔχου οἱ χωρικοὶ τῆς Ἰταλίας, αὐτοὶ φέρου παπύτζια ξύλινα, ὅτῃ τὰ ὀνομάζου, Τζόκκολα.

Ἀνίσως κάμνιαν φορὰν συνέβη, ὅτῃ νὰ δαγκασθῆ τινὰς, ἢ νὰ σκρωχθῆ, ἄς μὴ φοβηθῆ, ἐπειδὴ ὁ φόβος αὐξάνει τὴν ἀσθένειαν.

Εἶναι παρατηρημένον, ὅτι οἱ ἄνθρωποι οἱ ἀνδρεῖοι ἰατρεύονται εὐκολώτερα, ἀπὸ τῆς δειλῆς καὶ φοβιτζαρίδες. Ἐξέυρετε περιπλέον ὅτι ἐδῶ εἰς τὸ ἐδικὸν μας κλίμα, ἢ ὀχιαῖς εἶναι ὀλιγώτερον φαρμακεραῖς παρὰ εἰς τῆς ἄλλῆς τόπος. Ἀνίσως δὲ, καὶ ἐναντίον εἰς ταῖς προειρημέναις φύλαξες ἤθελε σᾶς σκρῶξη κἀνενα ζῶψιον, ἢ ἤθελε σᾶς δαγκάση κἀνενα ζῶον, βάλλετε εἰς πρᾶξιν τὸ ὅσον σᾶς ἐρμηνεύω κάτωθεν, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆ Θεᾶ θέλει ἰατρευθῆτε.

Τὰ ζῶψια εἶναι βλαβερά ἀνίσως ὑπάγνυ εἰς τὸν λαιμὸν, ἢ εἰς τὸ αὐτίον, ἢ εἰς τὰ ῥεῖθνια, ἢ ἐὰν περάσεν εἰς τὸν στομάχον, ἢ τέλος πάντων ἐὰν δαγκάσεν κἀνενα μέρος ἐσωτερικόν. Τὸ ζῶψιον, ἢ καὶ σκωλήκιον, ἢ μένει ὅλον μέσα εἰς τὸ δέρμα τοῦ ἀνθρώπου, ἢ αἴρει τὸ κρετίν τῆς, ἢ σκρῶνει καὶ χάνεται. Ἀνίσως μείνη το ζῶ-

φίον μέσα εἰς τὸ δέριμα, ἀνοίξει τὴν πληγὴν μὲ μίαν λαντζέταν, ἢ μὲ κανένα λεπτὸν μαχεράκι, καὶ ὅσον ὀλιγωρότερα εἶναι δυνατὸν εὐγάλετο, καὶ βάλει εὐθὺς εἰς τὴν πληγὴν κομματί πανίον μὲ λάδι κοινόν, τὸ ἴδιον τῆτο κάμε, εἰὰ μείνη μέσα τὸ κεντρί. Βάνε συχνὰ τὸ λάδι, καὶ κράτει τὸ μέρος ἐκεῖνο φυλαγμένον καλὰ ἀπὸ τὸν ἀέρα. Μερικοὶ Ἱατροὶ πάλιν διορίζουν μοναχὸν νερὸν κρύον, καὶ τὸ πετροσέλινον κοπανισμένον. Ἀνίσως ἐκεῖνο, ὅπου ἐσκρώθη, ἦναι μέλος ἐλευθέρου τοῦ κοριμίσου, βούτυζέτο εἰς τὸ λάδι τὸ κρύον, κρατῶντας το ἐκεῖ μέσα, ἕως ὅπως νὰ παύσῃ ὁ πόνος. Ὅλην δὲ ἐκεῖνην τὴν ἡμέραν, ὅπως ἐσκρώθη, πίνε νερὸν πολὺ χλιαρὸν μὲ τὸ μέλι, τρῶγε ὀλίγον, καὶ στέκα φυλαγμένον. Ἀνίσως ὑστερα ἀπὸ ὀλίγαις ὥραις ὀλιγωστεύσῃ ὁ πόνος, καὶ αὐξήσῃ ἢ κοκκινάδα, βάλλε ἐπάνω νερὸν χλιαρὸν καὶ γάλα, καὶ εἰς ἔλλειψιν τῆτος, βάλλε νερὸν μολόχας καὶ κριθαρίσ, ἀφίνοντας τὸ λάδι. Ἀνίσως τὸ μέρος αὐτὸ κοκκινίσῃ πολὺ, ὅπως νὰ προξενήσῃ θερμην, ἢ ἄλλα συμβεβηκότα, κάμε νὰ σοῦ εὐγύλων αἷμα συμμά εἰς τὸ μέρος τὸ πονεμένον, καὶ βάλλε ἐπάνω ψωμί μὲ τὸ γάλα, καὶ εἰς ἔλλειψιν, βάλλε νερὸν μολόχας, καὶ κριθαρίσ ὡς ἄνωθεν, ἢ βάλλε κολοκύνθην, ἢ σπρούδαν, ψημμένην. Ἀνίσως δοκιμάζεις ἐγκράτειαν, ἢ δυσκολίαν εἰς τὰ περιττώματα τῆς κοιλίας, πῆ τέσσαρες ἐγγίαις μάννα, καὶ εἰς ἔλλειψιν, πῆ ἕνα δυνατὸν ποτὸν ἀπὸ λάπατου καὶ μέλι. Ἀνίσως ἔχῃς μοσχέταις, ἢ ρόδα ἄσπρα, τέσσαρα μάτζα, ἢ χεριαῖς ἀπὸ αὐταῖς εἶναι ἕνα καθάρσιον ἀρκετὸν, βρασμέναις μὲ τὸ μέλι. Ἐκαμνες καλὰ νὰ ξηραίνῃς τὸ καλοκαίριον ἀπὸ τῆταις, διὰ νὰ ταῖς ἔχῃς εἰς κάθε περίστασιν. Ἀνίσως τὸ ζωῦφιον σοῦ ἀγκέλωσε τὴν γλῶσσαν, κράτει εἰς τὸ στόμασ λάδι, ἢ γάλα, ἀνίσως ἦναι κόκκινη, ἢ βάλλε τὰ ἄνωθεν λστρά ἢ δῆκοκτα.

Εἰὰν δὲ τὸ ζωῦφιον ἐμβῆκεν εἰς τὸ αὐτίσ, βάλλε αὐτὸ τὸ αὐτίσ διὰ μισὴν ὥραν εἰς τὸν ἀχνὸν τῆ χλιαρῆ νερῆ, καὶ ἔπειτα βάλλε εἰς αὐτὸ ὀλίγον βαμβάκι μὲ λάδι, καὶ ὀλίγα σπειρία ζαφεράνας εἰὰ ἔχῃς. Ἀνίσως δὲ καὶ αἰσθάνεσαι κακῶν, βάλλε γάλα ζεστόν, καὶ στέκα πάντοτε γυρισμένον ἀπὸ τὸ μέρος τὸ πονεμένον.

Εἰὰν δὲ ἐμβῆκε τὸ ζωῦφιον εἰς τὸν λαϊμόνους, πῆνε νερὸν χλιαρὸν πλυσιοπαρόχως, καὶ βάλει τὸ δάκτυλόν σου εἰς τὸ στόμασ διὰ νὰ

τὸ εὐγάλης, ἀνίσως φαίνεται, ἢ διὰ νὰ τὸ ξεράσῃς, καὶ ὑστερα γαργάρειε τὸν λαϊμόνους μὲ νερὸν, ἀλάτι, καὶ ζῦδι.

Ἀνίσως δὲ τὸ ζωῦφιον ἐμβῆκεν εἰς τὴν μύτην σου, κράτειν πάντοτε βρεμμένην μὲ νερὸν χλιαρὸν, καὶ πάσχισε νὰ περνίζεσαι. Εἰὰν ὑστερα ἀφ' ἧ εὐγῆ τὸ ζωῦφιον, σῆ ἀφήσε πόνον εἰς τῆς μυκτῆρας, ἢ ρεθάνιασ, τράβιζε ἐπάνω, καὶ ρέβιζε μὲ τὴν μύτην σου γάλα, ἢ νερὸν τῆς μολόχας.

Ἀνίσως δὲ ἐκατέβῃ εἰς τὸν στόμαχόν σου. Ξέρασε καθὼς σῆ εἶπα ὀλίγον ἀνωτέρω, καὶ εἰὰν δὲν εὐγῆ, πῆνε νερὸν, καὶ λάδι πλυσιοπαρόχως. Ἀνίσως δὲ καὶ εὐγῆ αἷμα ἀπὸ κανένα μέρος, εἶναι σημεῖον ὅτι τὸ ζωῦφιον, ἢ σκωλήκιον, κεντᾷ ἀγγεῖα αἱματώδη, ἢ φλέβας τινὰς. Εἰς τῆτην τὴν περίστασιν λοιπὸν, παράλειψε ἀπὸ τῆ νὰ ξερνᾷς καὶ ἐξακολούθει μόνον τὰ ἄνωθεν πιотὰ σχεδὸν κρύα. Εἰὰν σῆ κάμη πόνον εἰς τὸν στόμαχον, κάμε ζεστὰ ἐξωτερικὰ, ἢ φομέντα ἀπὸ νερὸν καὶ λάδι. Ἀνίσως εἶσαι βέβαιος πῶς νὰ ἐκατάπιες κῆμμίαν βδέλλαν, τὸ νερὸν μὲ τὸ ἀλάτι, καὶ τὸ λάδι εἶναι τὸ ἀληθινὸν ἱατρικόν. Εἰς κάθε μίαν ἀπὸ ταῖς ἄνωθεν περίστασες, ἀνίσως εἶναι θερμῆ, ἢ ἦναι τὸ πρόσωπον ἀναμμένον, ἢ εἶναι ἄλλα σημεῖα φλογώσεως, τότε ἢ φλεβοτομία, ἢ τὸ αἷμα ἀπὸ τὸ χέρι, τὰ κλυστήρια τὰ κοινὰ, τὸ λάδι ὅπως εἶπαμεν, ἢ ἡ κάσσια εἶναι τὰ ἱατρικὰ, ὅπως πρέπει νὰ βαλθῆν εἰς πρᾶξιν. Ἀνίσως συνέβῃν σπασμοὶ ἢ κονβαλσιοναῖς, ἢ φλεβοτομία τότε πρέπει νὰ διωρισθῇ ἀπὸ κανένα ἱατρὸν. Ἀνίσως πάλιν τὰ χέρια, καὶ τὰ ποδάρια τῆ πάσχοντος, ἦναι κρύα, καὶ εὐίνωνται ὅπως καὶ ἰδρωτῆς ψυχροὶ, ἀγκύσαις, καὶ λειποθυμίαις τῆς καρδίας, ἢ φλεβοτομία τότε εἶναι βλαβερὰ.

Εἰς ταῖς περίστασες ὅπως ταῖς μεγάλαις, ζήτησαι Ἱατρὸν, ἢ Χειρουργόν.

Διὰ τὰ Δαγκάματα, καὶ διὰ μερικὰ Φυτὰ φαρμακερά.

Ἐως τώρα, ὧ Ἀναγνώστα, σὲ ἐμνήνευσα τὰ ἱατρικὰ διὰ τὰ σκρώματα, καὶ τὰ δαγκάματα τῶν ζῴων, τώρα λοιπὸν ἀπερνῶ νὰ σὲ περιγράψω ταῖς ἀρρώστιας, ὅπως προέρχονται ἀπὸ τὰ δαγκάματα αὐτὰ, καὶ ἀπὸ κάποια φυτὰ φαρμακερά. Πρὸ τῆ ὅμως ὅπως νὰ προχωρήσω εἰς τῆς, σὲ φανερώσω κάποιαις προφύλαξες. Μὴ θέλε λοιπὸν νὰ δίδης θάρρος πολὺ εἰς σκυλία, γάτες, ἢ ἄλλα ζῶα. Ἄς ἦσαι συμπαθητικὸς εἰς αὐτὰ τὰ ζῶα, ἀλλὰ μὴν τὰ χαϊδεύης, ἐπειδὴ αὐτὰ εἶναι ἄπιστα, καὶ μερικαῖς φοραῖς δαγκόνεν καὶ εἰς καιρὸν ὅπως εὐρίσκονται ἡσυχὰ καὶ ἀτάραχα. Ἐχε διὰ αὐτὰ ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν, δίδετς καλὰ φαγητὰ, μὴτε νὰ ἀφήνης ὅπως νὰ τῆς λείπῃ τὸ χρειάζομενόντς διὰ νὰ μὴν ἤθελεν ἀσθενήσῃ, καὶ μὴν τὰ κακοποιῆς διὰ νὰ μὴν ὀργίζωνται. Κάθε λογῆς ζῶον, μὴ ὅλον ὅπως νὰ μὴν ἦναι ἀρρώστον, ἀνίσως ὅμως ὀργισθῆ, καὶ θυμώσῃ, ἢ μπορεῖ νὰ δαγκάσῃ, καὶ νὰ προσενησῇ ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Ἐγὼ εἶδα κακὰ φοβερά ἀπὸ τὸ δάγκαμα ἐνὸς μωροῦ, ἢ ποντικῶ. Ἀλλὰ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο ζῶον, ἀλοῖμονον, ἀνίσως ὅπως ἕνας ἄνθρωπος ὀργισμένος, καὶ θυμωμένος, ἤθελε δαγκάσῃ ἄλλον ἄνθρωπον. Ἐνας ἄνθρωπος εἰς μίαν τέτοιαν κατάστασιν, ἢ μπορεῖ νὰ φαρμακώσῃ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο ζῶον. Παραδείγματα ὅχι σπάνια ἐπικυρώνεν, καὶ βεβαιώνεν τὴν τὴν ἀλήθειαν. Ἐντεῦθεν νομίζω τὸν ἑαυτόν μου εἰς χρέος, καθὼς ἔκαμα ἐξ ἀρχῆς, ὅπως νὰ σὲ φανερώσω ταῖς αἰτίαις, ἢ ὁποιαῖς ἢ μπορῶν νὰ φέρων τὸν ἄνθρωπον εἰς μίαν τοιαύτην θηριώδη ὑπερβολὴν. Ὁ ἄνθρωπος θυμῶναι, καὶ ὀργίζεται, ἢ ἀπὸ τὰ φυσικὰς ἰδιώματα, ἢ ἀπὸ αἰτίαις ἠθικαῖς. Τὰ φαγητὰ τὰ ξυνά, ἢ κατάχρησις τῶν κρεάτων, καὶ περισσότερο ἀπὸ ὅλα, ἢ μέθη εἶναι, ἢ πλεον κοιναῖς αἰτίαις τῆς φυσικῆς κρᾶσεως τῶ ἀνθρώπου, καὶ ἀκόμα καὶ τῶν

συμβεβηκότων τῶν ἠθικῶν, τὰ ὁποῖα κρέονται πάντοτε ἀπὸ τὴν φυσικὴν διάθεσιν. Ἐπειδὴ ἕνας ὀξύθυμος φυσικὰ θυμῶναι ἀπὸ ἕνα μοναχὸν λόγον πολὺ περισσότερον, παρὰ ἕνα ἄλλον, ὅπως νὰ μὴν ἔχη τῆς τοῦ ἰδιώμα. Καὶ τῆταις εἶναι ἢ αἰτίαις τῆς ὀργῆς τῆς μανιώδους, ἢ ὁποιαῖς ἐρεθίζοντας τὸ σύστημα τῶ ἀνθρώπου, τὸν φέρων εἰς δαγκάματα, ἢ εἰς ἄλλαις σκληρότητες. Τὸ νὰ εἶναι λοιπὸν τακτικὸς καθ' ἕνας εἰς τὸ φαγητὸν, καὶ εἰς τὸ ποτόν, εἶναι τὰ πλέον ἀριόδια προφυλακτικά. Τὸ νὰ βάλλω δὲ εἰς καλὴν τάξιν ἀκόμα καὶ τὰ ἦθη τῶν ἀνθρώπων, δὲν εἶναι τῆς ἐδικῆς μου ἐπιχειρήσεως.

Ἀνίσως διὰ κάθε λογῆς αἰτίαν, ἤθελε συνέβῃ, ὅπως ἕνας ἄνθρωπος νὰ φερθῆ εἰς τόσον θυμὸν, ὅπως νὰ δαγκάσῃ ἄλλον ἄνθρωπον, ἢ πρώταις ἐπιμελειαῖς πρέπει νὰ ἦναι ὅπως νὰ πλύνῃς εὐθὺς τὴν πληγὴν μὲ νερὸν κρύον, καὶ ἔπειτα νὰ ἀλείψῃς μὲ ἐλαιόλαδον τὸ μέρος αὐτὸ, καὶ νὰ κάμῃς τὸν δαγκασμένον ἄνθρωπον νὰ πῆ νερὸν πολὺ βάνωντας μέσα ὀλίγον νερὸν τῶ Κίτρου, καὶ εἰς ἔλλειψιν τῆς ὀλίγον κρασί. Εὐθὺς ὅπως νὰ θυμηθῆς κάμετς ἕνα δῆκοκτον, ἢ δεκυτό, ἀπὸ κανένα χόρτον μυριστικόν, ὡσάν ἀπὸ ἀληφασκιάν, χαμομήλην, ἀπὸ διάσμῶν, ἢ μένταν, δίδωντάτς τρεῖς, ἢ τέσσαρες φοραῖς τὴν ἡμέραν, ἕνα καρτῆτζο σχεδὸν, ἀπὸ αὐτὸ τὸ χορτοζῶμιον χλιαρόν. Ἡ τροφήτς ἄς ἦναι τακτικὴ, τρυφερά, καὶ εὐκόλοχώνεντος, ἢ ἀπὸ χόρτα, καὶ ἄς πίνῃ ὀλίγον κρασί νερομένον, ἀνίσως δὲ τὸ μέρος τὸ πληγωμένον δείχῃ ἐμφλόγωσιν, ἢ ἰμφιαματίζιόνε, κάμετον νὰ εὐγάλη αἷμα πλησίον εἰς τὸν πληγωμένον τόπον. δόσετς καὶ κανένα καθάρσιον. βίλε ἐπάνω εἰς τὸ μέρος αὐτὸ γάλα, ψωμί, ἢ μολόχαν. ἀνίσως ἤθελεν τῶ συνέβῃ σπασμοί, ἢ κουβελσιόνας, ἄλειψέτς ὅλον τὸ κορμί μὲ ἐλαιόλαδον ζεστόν. Ἀνίσως δὲ καὶ ἢ ἀρρώστιατς ἤθελε πηγαίνῃ εἰς μακρὸς, τότε κράζε ἱατρὸν καὶ χειρουργόν.

Διὰ τὸν Σκύλον τὸν Δυσσασμένον.

Ὅποταν συντρέξῃ ἢ αἰτίαις τῶ καιρῶ, ἢ πείνα, ἢ δίψα, καὶ ἄλλαις, ἢ ἄπὸ ὀλίγον ἀνάτηρ σὲ ἐπερίγραφα, ἕνα Σκυλίον τότε ἢ μπορεῖ νὰ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

ἀσθειήσῃ ἀπὸ λύσσαν, ἢ ὑδροφοβίαν. Τὰ σημεῖα εἶναι τῆτα. » Ὄταν ἦναι μελαγχολικόν, ὅταν ἔχῃ φωνὴν ἀδύνατον, ὅταν εὐγαίην ἀπὸ τοῦ στόματι ἀφρὸς πυκνὸς, ὅταν κρατῇ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὴν ἐράντος σκυμμένην κάτω, ὅταν δὲν ἔχῃ ὄρεξιν νὰ τρώῃ, μήτε νὰ πίνη νερόν. » Τῆτα εἶναι σημεῖα μελλήσεως μανίας, ἢ λύσσης, εἰς τὸ σκυλίον, καὶ τότε φόνευετο χωρὶς ἀργοπορίαν. » Ὄποταν δὲ, ἔξω ἀπὸ τὰ ρηθέντα σημεῖα, τὸ σκυλίον προσέτι βλέπει τὸν ἀφθέντην με ἀδιαφορίαν, ἢ δὲν τὸν ὑπακεί, ἢ περιπατεῖ σκοτισμένον καὶ τριγυρίζοντας, ἢ ἔχῃ τὸ μάτις θολόν, καὶ ἐπάνω εἰς ὕλα, εἴν τα ἄλλα σκυλία φεύγν τὴν συνοδίαντος. » αὐτὸ τὸ σκυλίον τότε βεβαίω-
 τата εἶναι λυσσασμένον, λοιπὸν φόνευετο εὐθὺς, ἐπειδὴ τὸ δάγκαμάτῃ εἶναι θανατηφόρον. Ἀνίσως ἕνα τέτοιον σκυλίον ἤθελε σταματήσῃ πεσομένον εἰς κἀνένα ἀλώνιον σιταρί, ἢ ἄλλῃ γενήματος, ἀφίνοντας μάλιστα ἐκεῖ ἀφρὸν φαρμακευμένον, ἢ εἰς κἀνένα ἔνδυμας, ἢ εἴν ἔβαλε κατὰ τύχην τὸ στόματι εἰς νερόν, κάψε, ρίψε τότε κάθε πᾶγμα, αὐτὸς ὁ ἀφρὸς, αὐτὸ τὸ σάλιον εἶναι λοιμῶδες, εἶναι φαρμακερόν, εἶναι μεταδοτικόν, καὶ κολλητικόν. Τῆτο τὸ ἴδιον κάμε, αἰσίως καὶ αὐτὸ τὸ σκυλίον ἔγγιζεν, ἢ ἐδάγκασε κἀνένα ζῶον ἡμερον τῆ ὀσπιτίσως, πέταξέτο, καύσετο, μάλιστα θάψετο εἰς τὴν γῆν, διατὶ ἀκόμα καὶ τῆτα τὰ δαγκαμένα ἀπὸ αὐτὸ τὸ λυσσασμένον, κατασταίνονται φαρμακερὰ εἰς δεύτερον βαθμόν.

Ἀνίσως ἕνα σκυλίον, ἢ καὶ ἄλλο ζῶον, ὅπῃ νὰ εἶχε τα ἄνω ρηθέντα σημεῖα, ἢ καὶ ὀλιγώτερα, ἢ καὶ ὅπῃ νὰ ἦσαι εἰς ἀμφιβολίαν διατὶ αὐτὸ, ἐπειδὴ δὲν τὸ ἐκατάλαβες καλά ἐξ ἀρχῆς, ἀνίσως λέγω, τὸ τέτοιον σκυλίον, ἢ ἄλλο ζῶον ἤθελε δαγκάσῃ ἀνθρώπον ἢ καὶ ἄλλο ζῶον, τότε μὴ λάβῃς συμπάθειαν ἕδεμιαν. κάμε εὐθὺς εἰς τὸν δαγκαμένον ὅσα κοψήματα ἡμπορεῖς εἰς τὸ κρέαστῃ βαθία, καὶ τριγύρω εἰς τὸ δάγκαμα, ἢ βάλετς εὐθὺς βεντζίαις, καὶ ἄψε νὰ τρέξῃ αἷμα ἀρκετόν, πλῦνε τὸ μέρος ἐκεῖνο μὲ ἕρος, ἢ μὲ νερόν ἀλάτι καὶ ζῦδι, ἢ μὲ θάλασσαν. Ἐπειτα βάλε ἐπάνω σκόροδον κοπανισμένον καὶ ὡσάν ἐμπλάθρι μὲ ζῦδι καὶ ἀλάτι, ἢ σκυλοκρέμυδο, ἢ ἀσκέλα, ἢ σαπῆνι, καὶ ἀσβέστην μαλάζωντας τα χωρὶς νερόν. Ἀλλὰ περισ-
 σότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο, ἀγκαλὰ καὶ τα φαίνεται σκληρόν, ὡφέλει

πολύ δηλαδὴ, νὰ καυτηριάσῃς, καὶ νὰ καύσῃς τὸ μέρος ἐκεῖνο, πλησιάζοντας ἐκεῖ κομματὶ σίδηρον ἀναμμένον, ἢ ἀκόμα εἴν ὁ τόπος τὸ συγχωρῆ, νὰ τὸ καύσῃς μὲ κάρβουνα ἀναμμένα, ἢ νὰ στάξῃς ἐπάνω κερὶον ἀναμμένον, ὕστερα βάλε ἐπάνωθεν κομματὶ πανίον μὲ λάδι καὶ ἀλάτι. Ὡσάν δὲ ὅπῃ ἡ φύσις τῆ φαρμακίς τῆ σκυλίς, ἀρ-
 γοπερεῖ νὰ ἀναπτυχθῇ, καὶ νὰ φανερωθῇ ἔξω, ἔτω κάμνει χρεία, ὅπῃ νὰ κρατῆς ἀνοικτὴν τὴν πληγὴν, καὶ νὰ τρέχῃ ἀκαταπαύστως, κᾶν τὸ ὀλιγώτερον διατὶ ἔξῃ μῆνας. Τοῦ ἀνακολι, ὅπῃ γίνεται μὲ λάδι, κερὶ, τερέβινθον, ἢ ριτζίνι ἀνακατωμένον εἰς φωτίαν ὀλίγην, ἡμπορεῖ νὰ ὠφελῆσῃ διατὶ νὰ καθαρίσῃ τὸν τόπον, ἀλλ' ὅμως εἶναι ἀναγκαῖα ἢ ἐπιστοασία ἐνὸς χειρουργῆ. Ἐπειτα ἀπὸ τῆταις ταῖς ἐργασίαις εἰς τὴν πληγὴν, δόσε τῆ ἀρρώστῃ νὰ πίνη πολὺ νερόν χλιαρόν. Ἀνίσως δὲ, καὶ ὁ φόβος, καὶ ἡ ἐντύπωσις τῆ κακῆ, κύνεν τὸν ἀσθενῆ, νὰ χάνῃ τὸ θάρρος, καὶ νὰ πίπτῃ εἰς λειποθυμίας, σμίγε εἰς τὸ νερόν ὀλίγον κρασί, ἢ ὀλίγαις σταλαγματίαις ρακῆ, καὶ δόσετς κάποιον ἑλαφρόν, καὶ εὐκόλοχώνευτον φαγητόν. Ἀνίσως ὅμως ἰδῆς, ὅπῃ νὰ ἀκολυθῆσῃ εἰς τὸν ἀρρώστον θερμῃ, καὶ φλόγωσις γενικῆ, κάμνει χρεία τότε νὰ εὐγάλη αἷμα, νὰ πίνη πλεσσιοπαρόχως πιστὰ χλιαρὰ, νὰ πέρη καθάρσια ἀπὸ μάννα, ἢ ἄλλα παρόμοια, ἢ καὶ κλυστήρια. Ἀφ' ἧ ὑπεράσῃ κάποια ἡμέρα μὲ τῆτα, ὅπῃ εἶπα, καὶ ἀφ' ἧ ἡσυχάσῃ ὁ ἀρρώστος, πάσχισε ὅπῃ νὰ τὸν κάμῃς νὰ ἔμβῃ ὅλον μέσα εἰς λαστρὸν ἀπὸ νερόν ὀλίγον χλιαρόν, ἢ εἴν δυνατόν, ἄς ὑπάγῃ νὰ βστηχθῇ ὅλος εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ κάμνετς λαστρά μὲ τὸ νερόν ὡς ἄνωθεν, ὀλίγον χλιαρόν, εἰς τῆς πόδας ἕως εἰς τὰ γόνατα. Τῆτο πρέπει νὰ γίνεται κύν μίαν φοράν τὴν ἡμέραν τὸ ὀλιγώτερον, τὴν αὐγὴν δηλαδὴ, ὅπῃ νὰ ἦναι ἀκόμα νηστικός. Ἀφ' ἧ εὐγῃ ἀπὸ τὸ λαστρὸν, ἢ ὅταν ἦναι ἀκόμα μέσα, δόσετς ὀλίγον ζμίον. Κάθε δὴ ὡραῖς δίνετς νὰ πίνη νερόν βρασμένον ἀπὸ μελισσόχορτου, ἢ ἀπὸ πήγανον, ἢ ἀπὸ διάσμον, ἢ μένταν, ἢ ἀπὸ ἀνθη ἀπὸ λεβάνταν, ἢ ἀπὸ νεραντζόφυλλα, καὶ δίνετς ἕνα καρτῆτζον τὴν κάθε φοράν. Ἀνίσως ὁ ἀρρώστος ἔχῃ ὄρεξιν διατὶ νὰ
 ἔρεσῃ, βασιήρεσον μὲ νερόν καὶ λάδι χλιαρόν, ἢ ἄς βάλῃ αὐτὸς
 ἀπὸ ὀλιγὸν τὰ ρακῆτα ἀπὸ βεμπτόν λαμόντς. Τὸ φαγητόντς ἄς ἦναι
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ἐλαφρόν καὶ εὐκολοχώνευτον, καὶ νὰ τὸν κρατῆς εὐκοίλιον μὲ τὰ καθάρσια, καὶ κλυστήρια.

Τῆτα ὅπῃ σὲ ἐφάνερωσα εἶναι τὰ καλλίτερα προφυλακτικά ἱατρικά. Ἐγὼ ὅμως σὲ συμβελεύω ὅπῃ νὰ παραδοθῆς εἰς χεῖρα ἱατρῶν, διὰ νὰ ἤθελε σὲ διορισθῆν ἀπὸ αὐτὸν τὰ ἱατρικά, ὅπῃ εἶναι εἰς ὑπόληψιν, ὡσὰν παραδείγματος χάριν, ὁ ὑδρῆγγρος, ἡ μερκῆριο, τὸ ἀφίονι, ἡ ὄπιον, ἡ κάμφορα, ὁ μόσχος, καὶ τὸ ἀλκάλι βολάτιλε, τὸσον ἐσωτερικῶς ἀπὸ δεκαπέντε σταλαγματιαῖς τὴν κάθε ὥραν εἰς τὸ νερόν, ὡσὰν καὶ ἐξωτερικῶς, ἤγην βάνωντας πανία βρεμμένα ἐπάνω εἰς τὸ μέρος τὸ πονεμένον, ἢ καὶ ἄλλα παρόμοια ἱατρικά, τὰ ὅποια ἐσὺ μοναχὸς δὲν εἶσεν ἀρκετὸς νὰ τὰ διωρίσης. Πρέπει νὰ ἐλπίζης πολὺ διὰ τὴν ἱατρίαν τῷ ἀρρώστῳ ἀνίσως βλέπης, ὅπῃ ἡ πληγὴ τὴν σὺρνει, καὶ εὐγάνει ὄμπιατα ἄσπρα, καὶ πυκνά, καὶ ἀνίσως ὁ ἀρρώστος εἶναι γαληνός, καὶ ἡσυχος, καὶ χωρὶς πολὺν φόβον. Ἀνίσως ὅμως καὶ διὰ κακὴν τύχην ἐναντίον εἰς ὅλαις ταῖς ἐπιμελειαῖς σε, ἤθελεν εἰδῆς τὸν ἀρρώστον μελαγχολικόν καὶ ὅπῃ νὰ ἀρχινᾷ νὰ παραφροῦνῃ, καὶ νὰ παραμιλῇ, καὶ ὅπῃ νὰ ἔχη δύσαν χωρὶς ὅπῃ νὰ ἠμπορῇ νὰ πίνῃ, νὰ φωνάζῃ, καὶ νὰ παραπονῆται, νὰ ξαφνίζεται εἰς τὸν ὕπνον, ἀνίσως ἡ πληγὴ στεγνώνῃ, ξηραίνεται, καὶ μάλιστα ἀνίσως ἀρχινήσῃ νὰ μελανίζῃ, καὶ νὰ γίνετα ἄχνη, παράδοσε τότε τὸν ἀρρώστον εἰς τὴν Εὐσπλαγίαν τῷ Θεῷ, καὶ κράζε ἱατρὸν καὶ χειρουργόν, ἐὰν δὲν τὸς ἐκράζεις ἕως τότε, εἰδὲ τὸς εἶχες κρασμένους, κράζε τότε τὸν πνευματικόν τῷ ἀρρώστῳ. Ἔως τὸσον σὺ μὴ λείπης νὰ μεταχειρίζεσαι εἰς τὸν ἀρρώστον τὰ βρεξήματα, καὶ τὰ ἱατρικά, ὅπῃ σὲ ἐφάνερωσα, καὶ μὲ ὅλον ὅπῃ δὲν ἤθελεν δεχθῆν ἀκόμα, καὶ δὲν ἤθελε φανερωθῆν, καὶ τὰ κακὰ σημεῖα, ὅπῃ σὲ ἐσημείωσα, ἐπειδὴ εἰς τὴν τὴν ἀσθένειαν δὲν εἶναι διορισμένος ὁ καιρός. Ἐφάνησαν πολλοὶ ἀσθενεῖς ἀπὸ ὑδροφοβίαν, ἢ λύσσαν, εἰς τὸς ὁποῖους εὐγῆκεν ἔξω τὸ κακὸν μὲ τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματά, ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνον ἀφ' ἧς ἐδαγκώθησαν. Εἰς καιρὸν ἡσυχίας τῷ ἀρρώστῳ, βάλετον νὰ καββαλικεύσῃ, καὶ νὰ περιπατήσῃ ἕως ἕως ὅπῃ νὰ ἰδρώσῃ.

Διὰ τὴν Ἐχιδναν, ἢ Ὀχιάν.

Ἡ Ὀχιάς συχναίει εἰς τὸς τόπους τὸς ἀμώδεις, τὸς βενήσις, τὸς περῶδεις, καὶ τὸς ἀκατοικήτους. Στέκεν πάντοτε εἰς τὰ σπήλαια. Εὐρίσκονται ἀκόμα Ὀχιάς εἰς τὸς τόπους τὸς ὑλώδεις, καὶ ὑγρῶς, ἀλλὰ περισσότερον παρὰ εἰς κάθε ἄλλον τόπον, στέκονται σκεπασμένας ὑποκάτω ἀπὸ τὰ χόματα τὸς σβώλης. Ἀνίσως λοιπὸν ἔχης χρείαν διὰ ὑπόθεσίν σε, νὰ φερθῆς εἰς τῆσαις ταῖς ὑπόπταις τοποθεσίαις, ἀναψε πρῶτα φωτίαν διὰ νὰ κατακαύσῃς ὅλον ἐκεῖνο, ὅπῃ ἠμπορῶς νὰ χρησιμεύσῃ εἰς αὐταῖς ταῖς Ὀχιάς διὰ κρυψίονα, ἠμπορῶς ἀκόμα νὰ ρίπτῃς τσφεκιάς, ἢ πιστολιάς διὰ νὰ ταῖς κάμῃς νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπῃ θέλεις νὰ ὑπάγῃς. Ἀνίσως ὅμως καὶ διὰ κακὴν τύχην ἤθελε δαγκωθῆ τινὰς ἀπὸ κάμμιαν Ὀχιάν, δέσετε εὐθὺς τὸ μέρος τὸ δαγκωμένον τέσσαρα δάκτυλα ἐπάνω ἀπὸ τὴν πληγὴν, καὶ δέσετο ὀλίγον σφυκτὰ μὲ κάμμιαν φασκίαν, ἢ κορδέλλαν πλατεῖαν ἢ λινίδα ἀπὸ πανίον. Ἐγὼ σὲ ἐφάνερωσα ἤδη ἄνωθεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβᾷται πολὺ ὁ ἀρρώστος, καὶ νὰ τρομάζῃ, ἐπειδὴ ὁ πολὺς φόβος τὸν βλάπτει. Ἀνοιξέτε εὐθὺς τὴν πληγὴν βαθῶς, μὲ λαντζέταν, ἢ μαχαιρίδιον, ἀφήσε ὅπῃ νὰ τρέξῃ αἷμα, ὅσον εἶναι δυνατόν, βάλε ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν κἀνένα πρᾶγμα ἀπὸ τῆτα ὅπῃ θέλει σὲ φανερώσω, ὅπῃ νὰ σὲ ἦναι εὐκολώτερον, καὶ πλεον πρόχειρον, ἤγην βάλε ταμπάκον, ἢ ἀλάτι μὲ ζῦδι, ἢ σκόρδον κοπανισμένον μὲ τὸ ζῦδι, σκυλοκρέμυδον ἢ ἀσκελλαν, ἢ μεταχειρίσε τὴν φωτίαν, καθὼς σε εἶπα διὰ τὰ δαγκώματα τῷ σκυλί. Ἀνίσως εἶναι δυνατόν ὅμως, τὸ πλεον ἀσφαλές ἱατρικὸν εἶναι, ὅπῃ νὰ κόψῃς ἕως ἀπὸ τὸ ὑγιῆνον μέρος ὅλον τὸ κρέας τὸ πληγωμένον ἀπὸ τὸ δάγκαμα αὐτό. Βοήθει τὸν ἀρρώστον, ὅπῃ εἶναι τεταραγμένος ἀπὸ τὸν φόβον, μὲ ζῦδι, ἢ μὲ ἄλλα μυρωδικὰ, καὶ πνευματώδη, (σπίριτα) βάλετον εἰς τὸ κρεβάτιον καὶ δόσετε νὰ πῆν ἐὰν ἔχῃ ἕτοιμον νερόν πολὺ χλιαρόν, εἰδὲ δόσετε καὶ κρόνον. Ἐὰν ἔχῃ πρόχειρον ἄλλο ὅλον τὸ πονεμένον μέρος, καὶ ὅλον τὸ κορμί, μίμικαν λαδορικῆ βράσε νερόν μὲ σκόρδον κοπανισμένον, βάλετο εἰς

μίαν πότησαν, καὶ βάλε καὶ ζάχαρον, καὶ ἄς πίνη ἀπὸ αὐτοῦ τὸ
 νερόν ὁ ἄρρώστος μισόν καρτεῖζον κάθε ὥραν. Τὸ πηλέγιο, ὁ
 πήγανος, ὁ διάσμος, ἡ κάππαρη, ἡ λαβάντα, τὸ δειρολίβανου,
 τὰ φύλλα ἀπὸ φράζον, ἐκεῖνα τῆς νεραντζίας, εἶναι ὅλα ὠφέλιμα,
 καὶ ἀναγκαῖα διὰ τὰ βράζει, καὶ τὰ διδῆς εἰς τὸν ἄρρώστον
 νὰ πίνη πλοσιοπαρόχως. Ἀνίσως εἶναι ὁ καιρόστος ἀκόμα καὶ τὰ
 κραμπία, τὰ σπαράγγια, τὰ φύλλα τῆς ἀγκυράρας βρασιμένα, εἶναι
 ὅλα καλά. Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγαις ὥραις ἀφ' ἧς δαγκασθῆ, εἰάν ἔλθῃ
 θερμὴ εἰς τὸν ἄρρώστον, μὲ ἕξαιψιν γενικὴν, μὲ σφυγμὸν δυνατὸν,
 εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως νὰ τῷ εὐγάλης αἷμα. Βάλε πλησίον εἰς τὸ
 κρεβάτιον τῷ ἄρρώστῳ ἕνα μεγαλοῦ κακάβιον μὲ νερόν ζεστόν, διὰ
 νὰ ἤθελεν ἰδρῶσθαι, ἀλλάζετον ὑποκάμισον μὲ ἐπιμέλειαν ὅταν ἰδρῶνῃ,
 μὲ ὑποκάμισον κατ'εἶδος, μήτε ποτὲ νὰ τὸν ἀλλάξῃς μὲ ὑποκάμισον,
 ὅπως νὰ τὸ εὐγάλε προτιήτερα ἰδρωμένον. Τὸ μέρος τὸ δαγκαμένον
 ἄς στέκῃ πάντοτε ἀνοικτὸν διὰ νὰ τρέχῃ, καὶ νὰ καθαρίζεται, ὅσον
 βαθυτέρα εἶναι δυνατόν, ἕως ὅπως εἰάν ἐφαίνετο καὶ τὸ κόκαλον τῷ
 μέρος. ἐκεῖνος, ἡ πληγὴ μ' ὅλον τῷτο ἄς ἐρεθίζεται πάντοτε μὲ τὰ
 ῥηθέντα ἰατρικὰ τὰ καθαριστικά, ὅπως σὲ ἔπα ἀνωθεν, ἀλλὰ τὸ
 ἐπέρτατον, καὶ τὸ πλέον ἀσφαλὲς ἰατρικὸν ὕστερα ἀπὸ τὸ κόψημον,
 ἂν τῷτο δὲν ἤμπορῇ νὰ βυθῆ εἰς πρᾶξιν εἶναι, ὅπως νὰ βυζάσῃς,
 καὶ νὰ ροφήξῃς εὐθὺς τὸ δαγκαμένον μέρος. Χρειαζέται τόλμη καὶ
 ἀνδρεία. Ἐθνη ὀλόκληρα, ἤγεν οἱ ψῦλλοι, ὅπως ἦτον ἕνα ἔθνος τῆς
 Λιβύας, καὶ οἱ μάρσοι, ὅπως ἦτον ἔθνος τῆς Γερμανίας, ἔκαμναν
 τῷτην τὴν ἐπιχειρήσιν, καὶ ἔζωσαν ἑκατὸν χρόνος. Τὸ φαρμάκι τῆς
 Ὀχιάς δὲν εἶναι φαρμακερὸν παρὰ μὲ τὸ δαγκαμάτης. Ὅποιος λάβῃ
 τὴν ἀνδρίαν νὰ βυζάσῃ τὴν πληγὴν, ἰατρύεται βέβαια. Διὰ νὰ
 μὴν βλαθῆ δὲ ἡ γλώσσα, ὅποιος κάμη τῷτο τὸ βύζαμα ἄς
 κρατῇ τὸ στόματι γεμάτο ἀπὸ λάδι, ἢ ἀπὸ κρασί, φθίνει ὅπως νὰ
 μὴν ἔχῃ κάμμιαν ψευκαλίδα, ἡ πληγὴν εἰς τὴν γλώσσαν, ἐπειδὴ
 τότε πρέπει νὰ μὴν κάμη μίαν τέτοιαν ἐργασίαν. Ἀνίσως λοιπὸν
 δὲν ἤθελεν εὐρεθῆ τινὰς, ὅπως νὰ θελήσῃ νὰ κάμη τῷτο τὸ βύζαμα,
 βάλε κάμνενα σκυλάκιον διὰ νὰ βυζάνῃ, καὶ νὰ γλύφῃ τὴν πληγὴν
 τῷ ἄρρώστῳ, καθὼς κάμνεν ἡ γυναῖκες εἰς τὸ γάλατος. Μερικοὶ

ἰατροὶ διορίζον ὅπως νὰ βάνῃ τινὰς ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν κάμνενα
 ζῶον ζωντανὸν ζαντερισμένον, ἐγὼ ὅμως δὲν ἐμπιστεύομαι εἰς τέτοια
 ἰατρικὰ, καθὼς δὲν πιστεύω ὅτι τὸ κεφάλι τῆς Ὀχιάς, εἰάν βυθῆ
 ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν, φυλάγει τὸν λαβωμένον ἀπὸ ταῖς κακαῖς
 συνέπειαις. Ἀνίσως δὲν ἔκαμες τέταις ταῖς ἐργασίαις, ἐξακολούθει μὲ
 δραστηριότητα, νὰ κρατῆς ἀνοικτὸν καὶ πληγωμένον τὸ μέρος μὲ
 αἶλατι, ξύδι, καὶ σκόρδον, καὶ ἄλλα παρόμοια ἰατρικὰ διὰ νὰ μὴν
 ἀνοικτῇ ἡ πληγὴ, καὶ νὰ καθαρίζεται. Μὴν ἐμπιστεύεσαι εἰς ἰατρικὰ
 συμπαθητικά, καὶ φιλάνθρωπα, μήτε εἰς τὴν πέτραν, ὅπως ὀνομάζεται
 Κόβρα, τῷτα τὰ ἰατρικὰ εἶναι βλαβερά, ἐπειδὴ σὲ κάμνεν νὰ ἀνα-
 βάλῃς, καὶ νὰ ἀργοπορῆς τὰ πλέον δραστήρια καὶ ὠφέλιμα. Τὰ
 ἰατρικὰ λοιπὸν περικλείονται, ἢ εἰς τὸ βύζαμα, ἢ εἰς τὸ κόψημον,
 ἢ ὅπως εὐθὺς νὰ σκαλισθῇ, καὶ νὰ ἀνοιχθῇ χωρὶς συμπάθειαν βαθέως
 ἡ πληγὴ, διὰ νὰ ἀνοίξῃ πολὺ καὶ νὰ καθαρισθῇ τοιστοτρόπως,
 καὶ νὰ τρέξῃ καθὼς χρειάζεται. Ὅλοι οἱ ἰατροὶ εἶναι σύμφωνοι,
 ὅτι εἰς τῷτην τὴν πληγὴν τὴν φαρμακερὰν, ἡ ἐσιώδης βοήθεια νὰ
 στέκεται εἰς τὰ ἰατρικὰ τὰ τοπικά, μ' ὅλον τῷτο δὲν πρέπει νὰ πα-
 ραλείπονται καὶ τὰ ἐσωτερικὰ ἰατρικὰ. Τὰ χόρτα, τὰ ὅποια σὲ
 ἐρμήνευσα ὅτι νὰ διδῆς εἰς τὸν ἄρρώστον νὰ πίνη, συμφωνῶν, καὶ
 ὁμοιάζον εἰς τὴν ιδιότητα, μὲ τὸ πνεῦμα, ἢ σπῆριτο, τῷ ἀμμωνιακῷ
 ἁλατος, ἢ ἀλκαλι βολάτιλε, τὸ ὅποῖον νομίζεται ὠφέλιμον διὰ
 τὸ ἐσωτερικόν. Ἐλθέ ὅμως εἰς τὴν χώραν καὶ ὠμίλησε μὲ κάμνενα
 ἰατρὸν, καὶ χειρουργόν, αὐτὸς θέλει σοῦ διωρίση, ἢ τὸ ἀνωθεν
 σπῆριτο, ἢ τὸ ἀλκαλιβολάτιλε τοῦ ἐλαφοκέρατος, ἢ τὸ σπῆριτο τῆς
 κοχλυαρίας, δέκα σταλαγματίαις τὴν κάθε ὥραν εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ
 δεκόντα, ὁποῦ σοῦ ἐφάνέρωσα εἶναι ἡ δόσις ἢ πλέον συνειθισμένη,
 καὶ βάνε ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν ἀπὸ τὸ αὐτὸ σπῆριτον ἑκόσι σχεδόν
 σταλαγματίαις.

Τοῦτο τὸ φαρμάκι κάμνει πολλὰ ὀγλίγωρα τὰ ὀλέθριάς ἀποτε-
 λέσματα. τὸ νὰ ἐμποδίσῃς ὁποῦ τοῦτο τὸ φαρμάκι νὰ μὴν ἐμβῇ
 εἰς κυκλοφορίαν μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἄρρώστου, τοῦτο πρέπει νὰ εἶναι
 ὄληρος ἡ φροντίδα καὶ ἐπιμέλεια, διὰτὶ κάθε ἀργοπορία εἰς τοῦτο
 εἶναι πολλὰ ἐπικίνδυνον. Ὅπως πάλιν σοῦ λέγω, ὅτι νὰ μεταχειρίζεσαι
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

τὸ πληγωμένον μέρος με σκληρότητα, καὶ με συνέχειαν, καὶ ἀδιακόπως. Ὑστερα ἀπὸ ἕξη, ἢ ὀκτώ, ἢ καὶ δέκα ὥραις, λυσε τὸ δέσημον ὅπου ἔκαμε ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν, καὶ ἀφ' ἧ ἀπεράσθη εἰκοσιτέσσαρες ἢ τριάντα ὥραις, ἀνίσως ὁ ἀρ' ῥωστος δὲν λειποθυμῆ, δὲν ἔχη τὰ χέρια, καὶ τὰ ποδάρια κρῦα, δὲν ἔχη κτρινάδα, καὶ εἰάν ὁ σφυγμός τε δὲν ἦναι περικλεισμένος, ἢ ὀγλίγωρος, τότε ἔχε ἐλπίδα ὅτι ὁ ἀρ' ῥωστος ἰατρύνεται. ἀνίσως δὲ, καὶ εἰς τὸ διάστημα ὅπως σὲ εἶπα, φανερωθῆν τὰ σημεῖα ὅπως σὲ ἐπροεῖπα, τότε παράδοσε τὸν ἀρ' ῥωστόν σς εἰς τὴν εὐσπλαγγίαν τῆ Θεῆ. Διὰ τῆτο πρέπει νὰ τὸν συντρέξῃς καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃς ὅσον τὸ ὀγλιγρότερον με τὰ ἰατρικὰ ὅπως σὲ ἐμήνευσα. Εἰάν σὲ ἐπιτύχῃ ἀκόμα ὅπως νὰ κόψῃς καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς Ὁχιάς, ἔως ὅπως αὐτὴ κινήται, τὸ δάγκαμάτης εἶναι τόσον καὶ τόσον φαρμακερὸν, τῆτο σὲ τὸ φανερώων διὰ νὰ προσέχῃς, ὅπως νὰ τὴν θανατώνῃς με τελειότητα.

Διὰ τὸ Κρασί, καὶ διὰ τὰ λοιπὰ ποτὰ τὰ πνευματώδη.

Εὐ ἴσως θέλει θαυμάσῃς, ὅτι ἐγὼ βάνω εἰς τὴν τάξιν τῶν φαρμακίων τὸ κρασί, καὶ τὰ λοιπὰ ποτὰ τὰ πνευματώδη, καὶ δυνατὰ, ἢ σπιριτόζα, τὴν ρακὴν δηλαδὴ, μπίραν, καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ ὁμῶς τῆ ἀληθεία τῆτα ὅλα εἶναι τοῖσῃς λογῆς, καὶ μάλιστα ὅπως με τὸ νὰ μὴ λογαριάζωνται ἀπὸ τῆς ἀνθρώπου καθὼς εἶναι, διὰ τῆτο πίνονται ἀπὸ αὐτῆς με τόσον θάρρος, καὶ κατάχρησιν. Τὸ κρασίον λοιπὸν ὅποταν πίνεται με ὑπερβολὴν, ἔξω ἀπὸ ταῖς ἀταξίαις, ὅπως σὲ ἐπερίγραφα εἰς τὸ δάγκαμα τῆς ἀνθρώπου, προξενεῖ περιτλῆον ἀσθένειαις κινδυνώδεις, καὶ βαρέαις, καὶ ἀκόμα καὶ χρονικαῖς μεγάλης συνεπείας. Εἴ γὰρ εἶδα νὰ προξενηθῆ ἀπὸ τὴν μέθην ὄχι μόνον ἢ ἀποπληξία, ἀλλὰ ἀπὸ μοναχὴν τὴν ἐξάτμησιν, καὶ δυνατὴν μυρωδιάν τῆς κρασίς εἶδα νὰ προξενηθῆ μία βαρὴ μελαγχολία. Ἡ ὀξείαις, καὶ βαρέαις ἀσθένειαις λοιπὸν τῆς καταχρήσεως τῆς κρασίς εἶναι ἢ ἀποπληξία, οἱ σπασμοὶ, οἱ κοινδελιόναίς, καὶ ἢ θερμασίαις ἢ φλογιστικαῖς, καὶ ἢ χρονικαῖς δὲ, καὶ μακρυναῖς ἀσθένειαις εἶναι ἢ

παραλυσία, ὁ κλόνος, ἢ τρεματέρα, ὁ ὕδροπας, καὶ ἢ ἀναισθησία. Τα ἄλλα ποτὰ τὰ πνευματώδη κάμνουν τὰ ἴδια ἀποτελέσματα. Πῖνε λοιπὸν με μετριότητα διὰ νὰ μὴ πέσῃς εἰς ταῖς δυστυχίαις τῆς ἀκρασίας.

Εἰάν συνέβῃ λοιπὸν ὅπως ἕνας νὰ ἔπιε πολὺ κρασίον, καὶ ὅπως διὰ τῆτο ταράττεται, δὲν κοιμᾶται, καὶ δὲν ξερωᾶ, καὶ ὅπως νὰ ἔχη σπασμὸς, καὶ τρεματέρας, μὴν γελᾶς με αὐτὸν καθὼς εἶναι ἢ συνήθεα, μάλιστα λυπήστον, καὶ φρίζον. Οἱ Σπαρτιάται ἐμεθῆσαν τῆς δόλως τῆς, καὶ τῆς ἐπαρ' ῥησίαζαν τοῖστοτρόπως εἰς τὰ παιδιᾶτες, διὰ νὰ κάμουν τῆτα, ὅπως νὰ ἀποστρέφονται ἕνα τέτοιον ἐλάττωμα. Ἀφῖσε λοιπὸν αὐτὸν τὸν μεθυσμένον ἤσυχον, ἐπειδὴ ὁ ὕπνος θέλει χωνεῖσῃ εἰς αὐτὸν τὴν μέθην. Ἀλλὰ ἀνίσως τῆτος ὁ ὕπνος ἀργοπορῆ νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτὸν, ἀνίσως πάλιν καὶ ἀφ' ἧ ἀπεκοιμήθῃ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐξυπνήσῃ, καὶ νὰ ἀνανήψῃ, καὶ εἰάν οἱ ὀφθαλμοῖς εἶναι ἄγριοι, ἀνίσως καὶ ἀφ' ἧ ἀπεράσθη ἕξη ὥραις τὸ ὀλιγώτερον δὲν κινήται καὶ δὲν στρέφεται εἰς ἄλλο μέρος, τῆτο εἶναι σημεῖον ἀσθενείας ἀποπληκτικῆς. βοήθησέτον λοιπὸν εὐθὺς, τρίβωντας ὄλοντς τὸ κορμὶ με κομματῖα πανίον χοντρὸν, κάμετς ἕνα κλυστήριον, τρίβετς ταῖς πατῆσαις με ἀλάτι, βάλετς εἰς τὸ στόμα ὀλιγον κρασίον, πάσχισε νὰ τὸν κάμῃς νὰ ξεράσῃ βάνοντάς τς ἕνα πτερόν εἰς τὸν λαμὸν, ἢ δίδωντάς τς νὰ πίνῃ νερόν, καὶ λάδι. ἀνίσως δὲ, καὶ με ὅλα τῆτα δὲν ἐξυπνήσῃ βάλετς εἰς τὰ πρᾶτza δύο μεγάλα βυζικατόρια, καὶ εἰάν δὲν ἔχῃς πᾶσταν διὰ τῆτα πρᾶχειρον, ἔπαρε σκόρδον, ζῦδι, προζύμιον, σιναπόσπορον, καὶ κοπάνισέτα ὅλα μαζὺ, καὶ ἔξι κάμνεις πᾶσταν διὰ τὰ βυζικατόρια. Ἀνίσως δὲ καὶ ἔχη θέρμην, εὐγαλέτς αἷμα πλεσιοπαρόχως ἀπὸ τὸ χέρι, ἀνίσως μὴ ὅλα τῆτα ἀκόμα δὲν ζυπνήσῃ, καὶ δὲν ξενερώσῃ, τότε κράζε ἰατρόν. Διὰ δὲ τὰ κακὰ τὰ χρονικὰ, ὅπως προέρχονται ἀπὸ τὸ κρασίον, τὸ καλλίτερον ἰατρικὸν διὰ αὐτὰ εἶναι, τὸ νὰ ξεμακρύνῃ τινὰς ἀπὸ τὴν κατάχρησιν ἀπὸ ὀλιγον κατ' ὀλιγον. Τα ὅσα σὲ ἐμήνευσα ἄνωθεν κάμε ὁμοίως ἀνίσως αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔπιε κατὰ τύχην ἢ ἀφῖον, ἢ πολλὴν θεριακὴν, (τριάκαν) ἢ ἰοσκίαμον, ἢ ρακὴν, ἢ μπίραν, κτλ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Οἱ ἰεῦρον τὶ πρᾶγμα εἶναι τὰ Μαιτάρια. τῶτα γεννῶνται εἰς τὰ δένδρα, καὶ εἰς τὰς κοπρῶνας. Ἀπὸ τῶτα μερικὰ ναί, δὲν εἶναι βλαβερά, ἀλλ' ὅμως ἡ ἐκλογή καὶ τὸ διάλεγμα δὲν συμφέρει, ἐστὶ κράτετα ὅλα εἰς ὑπόψιαν, καὶ μὴν τρυγῆς ὀλότελα ἀπὸ αὐτά. Δύξαι τῷ Θεῷ, ὁ τόποςμας εἶναι πλεσιοπάροχος ἀπὸ ὠφέλιμα γένη ζωοτροφιῶν χωρὶς ὅπῃ ναὶ βρῆσαι εἰς κίνδυνον ναὶ βλαβῆ ἢ ὑγείας. Πλὴν εἰὰν διὰ ἀπροσεξίαν ἤθελε φάγη τινὰς, ἀνίσως ἔπειτα τὸν ἰδῆς ὅπῃ ναὶ ἀγκυσέβεται, ναὶ ἔχη σπασμῆς, με πόνους σφοδρῆς εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ναὶ ἦναι κρῦα τὰ χεῖράς, καὶ ποδάρια ἢ ναὶ εὐγάνη, καὶ αἷμα ἀπὸ τὴν χεῖράς, ἄς ἦσαι βέβαιος τότε διὰ τὴν φαρμακερῶν φύσιν αὐτῶν τῶν μαιταριῶν ὅπῃ ἔφαγε καὶ βοήθησέτου παρευθῆς με συχνὰ κλυστήρια ἀπὸ νερόν καὶ λάδι, δόσως ναὶ πῆ πολὺ νερόν χλιαρόν, καὶ ἄς βάλῃ τὰ δάκτυλάς εἰς τὸ στόμα διὰ ναὶ ξεράση, καὶ ὕστερα δόσως νερόν παγωμένον ναὶ πῆ εἰὰν ἔχῃς. Κάνένα ἄλλο ἀξιολογώτερον ξερατικὸν ἠμπορεῖ ναὶ χρειασθῆ, ἀλλ' ὅμως πρέπει ναὶ τὸ διωρίση ἰατρὸς, ἀνίσως καὶ τὰ πρῶτα τῶτα ὅπῃ σῶ εἶπα δὲν ὠφέλησαν. Ὑστερα ἀπὸ τῶτα ἄς ἀκολυθῆσεν καθάρσια γλυκαντικά ἀπὸ μολόχαν με πολὺ μέλι, εἶναι ἀκόμα ὠφέλιμον τὸ νερόν τὸ βρασμένον με τὸν περσίμνον, ἢ πετροσέλινον, με τὸ μέλι, καὶ ἡ κάσσια, καὶ ἡ μύνα, καὶ ἀνίσως ἡ γαστέρα ἦναι τετωμένη βάνε ἐπάνωτης σπογγύρια, ἢ πανία βρεμμένα εἰς νερόν ζεστόν, καὶ λάδι. Ἄν τῶτα τὰ ἰατρικά δὲν δώσεν σημεῖα καλλιτερωσύνης εἰς τὸν ἄρρώστον, ὀλίγον βλέπω διὰ ναὶ ἐλπίσω διὰ αὐτόν, καὶ τόσον περισσύτερον αὐξάνει ὁ φόβος, ἀνίσως ὕστερα ἀπὸ τὴν μεταχείρησιν τῶν αντιδῶτων, ἢ ἰατρικῶν, ὅπῃ σῶ ἐφανέρωσα, εὐγάνη ὁ ἄρρώστος αἷμα ὀπίσωθέντε, ἢ με ξερατόν, καὶ ἡ δύναμις τε ναὶ ἀδυνατίξεν, κραῖζε ἰατρὸν ἂν σῶ ἦναι δυνατόν. Οἱ νεώτεροι ἰατροὶ λέγου, ὅτι τὸ λάδι καὶ τὸ ξύδι παρμένα ἀπὸ τὸ στόμα ναὶ ἦναι βλαβερά, οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ ὅμως ἐδιώριζαν τὰ ἰατρικά τῶτα. Λοιπὸν ἀνίσως τὰ ἄνωθεν ἰατρικά τὰ γλυκαντικά δὲν ἔκαμαι τὸ ἀποτελεσμάς, ἠμπορεῖς ναὶ μεταχειρισθῆς τῶτα ὅπῃ σῶ.

εἶπα τῶρα ὕστερα, ἤγυν τὸ λάδι καὶ τὸ ξύδι ὡσάν διὰ τελευταίαν δοκιμὴν. Ἐὰν δὲ ἀκολυθῆσεν συμβεβηκότα παρόμοια με ἐκείνα, ὅπου σου ἐφανέρωσα ἔως τῶρα, εἰς κανένα ἄνθρωπον, ὅπου ναὶ ἔφαγε κανένα χορτόν ὑπόπτου διὰ φαρμακερόν, καὶ ὅπου ναὶ προξενῆται εἰς αὐτόν ἡ ἐνόχλησες, ὅπου σου ἐφανέρωσα, μεταχειρίσ με αὐτόν τὰ ἰατρικά, καὶ τὸν τρόπον τὸν ἴδιον ὅπου σου ἐμήνευσα ἄνωθεν.

Διὰ τὸν Τιθύμαλον, διὰ τὸν Ἄρον, διὰ τὴν Πικραγκυρίαν, καὶ ἄλλα παρόμοια.

Τὰ ῥηθέντα χορτά εἶναι ὅλα φαρμάκια δραστήρια καὶ δυνατὰ ἢ ξερατικά, ὅπου δὲν ἰεῦρη τινὰς ναὶ τὰ διορθῶν καὶ ναὶ τὰ ἐτοιμάξῃ, ἀνίσως τὰ παρη τινὰς ἐσωτερικῶς προξενῆν πόνους σφοδρῆς, καὶ ὀρηκτικαῖς κένωσες τῆς γαστρῆς. Τὰ ἰατρικά λοιπὸν τὰ πλέον ἀρμόδια, καὶ ὠφέλιμα εἰς τὴν περίστασιν κανένος ἀπὸ τὰ ἄνωθεν χόρτα εἶναι, τὸ γάλα, τὸ βέτυρον, τὸ λάδι, τὸ δάκρυ τῆς μαυροκερασίας, ἢ κοιμίδι ἀραβικὸν εἰς δόσως πλεσιοπάροχαις, λυμένα τῶτα εἰς τὸ νερόν καὶ παρμένα ἀπὸ τὸ στόμα, ἀκόμα εἶναι ὠφέλιμα καὶ τὰ κλυστήρια ἀπὸ ἀσπράδια αὐγῆς, δαρμένα εἰς τὸ δεκτόν, ἢ βρασμένον νερόν, τὸ ἰξῶδες ἀπὸ μολόχαν, ἢ ἀπὸ ζμίον πηλακίδας, ἢ ἀπὸ βατράχους με βρώμι, ἢ κριθάρι.

Ἄγκαλα καὶ τὸ Λεάνδρον δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ χόρτα, ὅπῃ γίνονται εἰς τὸν τόπονμας, ὅμως ἔφεραν μερικὰ ἀπὸ αὐτά, διὰ ναὶ τὰ μεταχειρίζονται ἐξωτερικῶς διὰ τὴν ψώραν. ἡ ἀπατηλὴ ὠραιότης δὲ τῶν λεσδίων τῆς τῆ φυτῆ ἔκαμεν, ὅπῃ ναὶ καταστηθῆ κοινόν, καὶ ὅπῃ ναὶ τὸ φέρην οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν κόλποντες. κάποια γυναικα ὅμως ἐπλακώθη ἀπὸ ἴλιγγον, ἢ σκοτῆραν, ὅπῃ ἐβαστῆσεν ἀπὸ τῶτα τὰ λεσδία, ἢ ὅπου ἐθεραπεύθη με τὴν μυρωδιαν τῆς ξυδῆς, καὶ με κανένα πιατόν ὀλίγον ξυδὸν ἀπὸ λεῖμόνια.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Ὁ Ταμπάκος νομίζεται ὡσάν φαρμάκι, ὁπόταν ὁμως γίνεται κατάχρησις εἰς αὐτὸν ἢ ἀπὸ τὴν μύτην, ἢ μὲ τὸ σιφίον, ἢ μασσώνταστον τινας, ἢ πίνωντάς του βρασμένον ἀπὸ ἄγριοιαν ἀντὶ διὰ καφέ. Τὰ πλέον συνειθισμένα ἀποτελέσματα λοιπὸν, καὶ φαινόμενα τῆς τῆς καταχρήσεως εἶναι ἱλιγγοί, ἢ σκοτέραις εἰς τὴν κεφαλὴν, ξερατὰ, κένωσις τῆς γαστρὸς μὲ πόνους, καὶ τεινεσμούς, ἢ βιασμούς, ὕπνος ἀρρώστημένος, καὶ ὁποῦ νὰ φοβερὴ ἀποπληξίαν, ἢ παραφροσύνην. Ὅθεν τὰ ἱατρικὰ τὰ μᾶλλον ἀρμόδια εἰς τοιαύτην περίστασιν εἶναι, τὸ ξύδι, τὸ ξυνὸν τοῦ κίτρου, ἢ τοῦ λεμόνις, τὸ λάδι, καὶ τὸ γάλα. Ἀφ' οὗ γνωρισθῆ καλλιπερυσύνη εἰς τὸν ἀρρώστον ἀπὸ τὴν ὀλιγώστευσιν τῶν ρηθέντων συμβεβηκότων, εἶναι ὠφέλιμον τότε ἓνα δεκτικὸν ἀπὸ μερανζόφλσδας, ἢ κιτρόφλσδας βρασμέναις. Ὅταν ὁμως εἶναι οἱ πόνοι, χρειάζονται κλυστήρια μὲ ζεμίον ὡς ἄνωθεν καὶ μὲ λάδι. Πρέπει νὰ βοηθῆται ἀκόμα ὁ ἀρρώστος εἰς ταῖς δυνάμεις τῆς μὲ ζεμίον ψλλακίδας, μὲ πανάδας ἀπὸ ρύζι καλὰ βρασμένον, ἢ κοπαρισμένον, καὶ μὲ σαῦπαν μὲ καλὸν κρασίον.

Διὰ τὰ Φαρμάκια τὰ Μεταλλικὰ, καὶ διὰ μερικὰ φαρμάκια, ὅπῃ γίνονται ἀπὸ τὴν φθορὰν, ἢ διάλυσιν τῶν ζώων, ἢ τῶν φυτῶν.

Ἐγὼ ἰκεῖρω καλά, ὅτι ἡ συνειδήσις, καὶ ἡ θρησκεία εἶναι ἡ βάσις, καὶ τὸ θεμέλιον τῆς διαγωγῆς, καὶ ζωῆς σας, καὶ ὅτι κἀνείς ἀπὸ ἐσᾶς τόσον ἐνεργητικῶς, ὡσάν καὶ παθητικῶς ζῆ, παραδεδομένος εἰς τὴν θέλησιν τῆ Θεῶ, διατηρῶντας τὴν ἰδιάντη ζωὴν, καὶ ἐκείνην τῶν λοιπῶν ὁμοίωντς ἀνθρώπων, ὡσάν ὅπῃ ἀπαρθενίζην εἰς τὸν ὕψιστον Δημιουργόν, μῆτε ὅπῃ τινας θέλει νὰ ἀδικήσῃ, καὶ νὰ βλάψῃ τὸν ἑαυτόντς, μῆτε τὸν πλησίοντς μὲ τὴν προδοσίαν φαρμακίων, ὅπῃ νὰ προξενήσῃν θάνατον. Ὅμως εἰάν ἤθελε συνέβῃ ἓνα τέτοιον συμβεβηκὸς ἢ ἀπὸ ἀπροσεξίαν, ἢ ἀπὸ λάθος, λαμβάνωντας δηλαδὴ, τινας ἓνα πρᾶγμα διὰ ἕλλο, ἐγὼ ἐξακολουθῶ νὰ σὲ ἀρματώσω, καὶ νὰ σὲ ἐρμηνεύσω τὰ μέσα τῆς διανθεντεύσεως, εἰάν ποτέτinas ἤθελε πᾶρῃ ἀπὸ λόγους, ἢ ἤθελε τῆ δοθῆ ἀπὸ ἄλλον τὸ φαρμάκι. Ὡσάν ὅπῃ ὁμως κἄθε γένος φαρμακία μεταλλικῆ εἶναι χρειάζομενον εἰς ταῖς ἀνήκουσας τέχαις, ἔτι προ τῆ νὰ ἐμβῶ εἰς τὴν μερικὴν περιγραφὴν, νομίζω ἀναγκαῖον νὰ σὲ φανερώσω, ὅτι καθένας, εἰς τὴν ἰδιάντη τέχνην πρέπει νὰ κρατῆ φυλαγμένα μὲ προσοχὴν τῶν λογίων τὰ φαρμάκια ὅπῃ τῆ χρειάζονται, διὰ νὰ μὴν ἤθελε προξενήσῃ ἢ ἀπροσεξίαντς καὶ τὸ λάθοςτς, συνέπειαις ἐλεεινῶς, μάλιστα ὅπῃ τὰ ρηθέντα φαρμάκια εἶναι ὅμοια μὲ ἄλλα πρᾶγματα ἄβλαβα, καὶ συνειθισμένα, ὡσάν παραδείγματος χάριν, τὸ γέσσου, ἢ γύψος, καὶ ἡ τζερτζα, ἢ σπιάγκα, εἶναι ὅμοια μὲ τὸ ὄλεον, καὶ τὸ ἀρσενικὸν τὸ ἄσπρον ὁμοιάζει μὲ τὴν ζάκχαριν, καὶ ἄλλα ὁμοίως. Ἐντεῦθεν εἶναι καλόν,

ὅπῃ νὰ ἰκτεῖν εἰς τὰ σπιδιάσας φαρμάκια διὰ τῆς ποντικῆς, ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ, φοβίαν ἠμπορῆν νὰ μεταδώσῃ, καὶ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΗΣΟΥΡΙΟΥ

να κοινωνήσαν τὴν βλάβηντες ἢ εἰς τὸ νερόν, ἢ εἰς τὸ λάδι, ὥστε ὅπως ἐκάμνετε καλά να μεταχειρίζεσθε διὰ αὐτὰς τὰς ποντικὰς, ἢ ξυλόγαταις, ἢ παγίδες, ἢ γάταις, ἢ να ζυμώνετε κομμάτια ἀσβέστην, ἢ γυαλία τριμμένα ἀντὶ δια τὸ φαρμάκι, ὅπως συνειθίζετε. Τὰ ἀγγεῖα ὅλα τὰ χαλκωματένια ἄς ἦναι καλά σταγκωμένα, καὶ συχνὰ να ἀνανεώνεται τὸ σταγκωμάτης, ἢ τὸ ὁποῖον ἦτον πολλα ὠφελιμώτερον, να μεταχειρίζεσθε εἰς τὸ μαγειρεῖνσας, καὶ ἀλλαγῆ, ἀγγεῖα ἀπὸ χῶμα, ἢ παδέλαις. Τὸ χάλκωμα τὸ γυμνόν, ἀνίσως βαλθῆ εἰς τὸ νερόν, ἢ εἰς τὸν ἀέρα, μετατρέπεται εἰς φαρμάκιον, καθὼς εἶναι τῆ ἀληθεία ἰσχυρωτάτου φαρμάκι, τὸ βερδεράμε (ὅπως εἶναι ὁ ἰός, ἢ γην ἢ σκερίν τῆ χαλκώματος) τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ ζωγράφοι, καὶ ἄλλοι τεχνίταις. Ἐχετε λοιπὸν προσοχήν, ὅπως να μὴν ἀφίνετε, μήτε να κρατῆτε νερόν εἰς τὰ χαλκώματα, μήτε να ἀφίνετε κἀμμίαις ἄλλης λογῆς φαγητόν, καὶ ἀνίσως καὶ τὸ ἄφισες, καὶ τὸ βλέπης ἔπειτα ὅπως να ἔχη χρῶμα ὡσάν γαλάζιον, μὴν τὸ πίνης, μήτε να φάγης ἀπὸ αὐτό ἐάν ἦναι φαγητόν, ἐπειδὴ εἶναι πολλα βλαβερόν καθὼς θέλει εἶδῆς κατωτέρω. Τῆτο τὸ ἴδιον σῆς φανερώνω, ὅπως να προσέχετε καὶ διὰ τὸ μολύβι, καὶ διὰ τὸν στάγγον, ὅταν μάλιστα δὲν ἦναι καλά καθαρισμένα, καὶ παστρικά εἰς τὴν κρῆσιωτς.

Ἀφ' ἧ ἔδοσα τέταις ταῖς γενικαῖς νσθεσίαις, ἔρχομαι τώρα εἰς ταῖς περίστασις ταῖς μερικαῖς, ταῖς ὁποῖαις ἐπιθυμῶ, καὶ εὐχομαι να στέκην μακρὰν ἀπὸ τὸν ἐαυτόνσας. Ἐχε λοιπὸν, ὦ ἀναγνώστα, πάντοτε εἰς τὸν στοχασμόνσας, ὅτι τὰ κακὰ ὅλα, εὐκολώτερα προλαμβάνονται πρὸ τῆ να ἔλθην, παρὰ ὅπως θεραπεύονται, ἀφ' ἧ ἔλθην. ἔχε προσοχήν ὅποταν τρώγης, ἢ πίνης, ὅπως να μὴν καταπίνης τὸ σῶν, ἐάν πρῶτα ἢ γλώσσας, ὅπως εἶναι ὁ πιστός κατάσκοπος, να μὴν δοκιμάση καλά τὸ φαγητόν, ἢ τὸ ποτόν, καὶ ἀνίσως κἀμνης ἔτω πάντοτε, δὲν θέλει πέσις εἰς τὸν κίνδυνον ὅπως να φαρμακευθῆς. Ὅποιας λογῆς φαρμάκι ἐγγίξῃ εἰς τὴν γλῶσσάνσας, τῆτη, διὰ να εἰπῶ ἔτι, σῶ τὸ φανερώνει εὐθὺς με τὸ κέντημα, ἢ κἀβραν, ἢ ἐρέθισμα, ὅπως αἰσθάνεται, καὶ τοιστοτρόπως ἐσὺ μὴν ἐξακολοθῶντας να φάγης, ἢ να πίνης, θέλει φυλαχθῆς. Ἡ γλῶσσα ἰατρεύεται με λάδι,

γάλα, μολοχόνερον, ἢ κριθαρόνερον, τὰ ὁποῖα τῆτα ἰατρικά μεταχειρίζοσθα συχνότατα, πτύωντας καθε φοράν. τὸ τοπικὸν αὐτὸ κακὸν ἰατρεύεται ὀγλίγωρα, παρὰ ἔξω ἀνίσως καὶ τὸ ἀμελήσης. ἐξακολοθεῖ να πλύνης τὴν γλῶσσαν, καὶ τὸ στόμασ εἰς ὅπου να ἰατρευθῆς. Ἀφ' ἧ δὲ ἀπεράση ὁ μεγάλος πόνος, ἀνίσως μείνη εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ εἰς τὸ στόμασ κἀμμία πληγῆ, ἔπαρε ὀλίγα τραυταφυλλόφυλλα ξηρα, ἢ φλόδιαις ἀπὸ ροῖδια, ἢ φύλλα ἀπὸ κυδωνίαν, ἢ καὶ τὸ κυδωνιον, ἢ μύρπον, ἢ ἀφροζυλιαν, καὶ μέρος ἀπὸ τῆτα τὰ εἶδη, ἢ καὶ ὅλα βρασμένα με κρῆσιαν, καὶ νερόν, εἰς τὸ ὁποῖον θέλει προσθέσης καὶ ὀλίγον μέλι, καὶ ὀλιγώτερον ρῆκην, καὶ ἔτω θέλει ἰατρευθῆ ἢ γλῶσσάσας, ἢ τὸ στόμασ. Κράτει πάντοτε τὸ στόμασ ἀνοικτόν κατῶ σκυμμένοσ. ἀνίσως ἢ γλῶσσάσας χοντραίνη, ἐάν ἔχησ πονοκέφαλον, ἢ ὅπως δια συναίσθημα ἢ θελεν ἐμφλογωθῆ ὁ λάρυγκαςσας, ἐάν σῶ ἔλθῃ θερμασία με τὸν σφυγμόν δυνατόν, θέλει σῶ εἶναι ὠφέλιμον τότε να εὐγάλης αἶμα ἀπὸ τὸ χέρι, ἢ ὑποκάτωθεν ἀπὸ τὴν γλῶσσαν. Ἐξω ἀπὸ τὸ πλύσιμον τῆς γλώσσηςσας με τὰ ἄνωθεν ὅπου σῶ εἶπα, ἢ γην κριθάρι, μολόχαν, ἢ γάλα, πίνε ἀκόμα πλυσιοπαρόχως ἀπὸ αὐτά. ἀνίσως δὲ καὶ πάσχης ἐγκράτειαν εἰς τὸ χῶνεμίαις, κάμει ἕνα κλυστήριον κοινόν, ἐάν τῆτο δὲν κάμῃ τὸ ἀποτελεσμάτς, δύο, ἢ τρία φλετζάνια μέλι βρασμένου με τὸ ρῆθην μολοχόνερον, καὶ ὀλίγα σπειρία ἀπὸ γλυκάνισον, ἢ μάραθον, θέλει ἀναπληρώσεν ὡσάν ἕνα καθάρσιον. ἀνίσως τὸ φαρμάκι ἐμβῆκε παραμέσα ἀπὸ τὴν γλῶσσαν, καὶ ἐμφλόγωσε τὸν λάρυγκα, καὶ τὰ τριγύρω μέρη, μεταχειρίζοσθν τότε μᾶλλον πλυσιοπαρόχως τὰ ρῆθῆντα μαλακτικά πιοτά. Ἐάν δοκιμάζης δυσκολίαν ὅταν καταπίνης, μάλιστα με θέρηνη ὡς ἄνωθεν, κάμνει χρεία να εὐγάλης αἶμα περισσότερον ἀπὸ μίαν φοράν. συμβελεύει με ἰατρόν ἐάν ἦναι δυνατόν, καὶ γαργάριζε συχνὰ τὸν λαμόνσας με τὰ ρῆθῆντα πιοτά. ἀνίσως ἦναι ὁ καιρόςτς, καὶ εὐρίσκωνται μῆλα, ἢ κολοκύνθια, βράζετα με τὸ μέλι. κἀτάτα εἰς τὸ στόμασ, καὶ ἀκόμα κατῆπινε ἀπὸ αὐτά, καθὼς ἀκόμα ἠμπορεῖς να κάμνης καὶ ἐμπλέθρια ἐξωτερικῶς ἀπὸ μολόχαν με λάδι, ἢ βστύρον, ἢ ἀπὸ καθε ἄλλο παχύ, ἢ ἀπὸ τὸ κολοκύνθιον ὅπου σῶ εἶπα. τὸ φαγητόσ δὲ, ἄς ἦναι ζεμίον πσλλακιδας, ἢ

γάλα, καὶ ἀγὰ ρήθηκτά. ἀνίσως δὲ, καὶ τὸ φαρμάκι ἐκατέβη εἰς τὸν στόμαχόνος, κατὰ τὴν ποιότητα, καὶ κατὰ τὸ εἶδος τοῦ αὐτοῦ φαρμακίς, κυβερνήσας εἰς τὸν ἀκόλσθου τρόπον.

Διὰ τὸ Ἀρσενικόν, διὰ τὸ Ὄρπιμέντο,

καὶ διὰ τὴν Σανδράκαν.

Ὅποιος ἤθελε λάβῃ τὴν κακὴν τύχην, καὶ καταπῆ τὸ παραμικρότερον μέρος ἀπὸ τὰ ρήθηκτά εἶδη τῶν φαρμακίων, αἰσθάνεται εἰς τὴν γλωσσάντος μίαν γενεὴν δυσάρεστον, καὶ ἀνστήραν μὲ συχνὰ ἀτύσματα. ἀκείε σκοτόραν εἰς τὴν κεφαλὴν. μετὰ ταῦτα αἰσθάνεται πόνου δρυμντάτου μὲ σφαζαίς. κοκκινίζον τὰ χεῖλητος, καὶ ὅλα τὰ περίε μέρητος. τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς κάθε ἐσωτερικὸν μέρος τοῦ κορμῖς, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἀπέρασον τῆτα τὰ φαρμάκια. ἀνάπτει θερμασία, ἀνδία, ἐνίστε ξερατὸν μὲ αἷμα, ἱλλνγκας, σπασμοὶ τῆς καρδίας, παραφροσύνη, ἢ πνοὴ δυσκολευεται, ὀγλίγωρα ὀ ἀρῶστος πρίσκειται, τὸν πλακῶνσν σπασμοὶ, προβαίνον κοκκινάδια εἰς τὸ δέρματος. τὸ ἔρῶστε γίνεται αἱματῶδες, ἔχει ιδρωτὰς ψυχρὰς. ἀνίσως δὲ, καὶ ἐπανώλῃση ἀπὸ τῆτα τὰ συμπτώματα καὶ σημεῖα, ἀκολεθῶν κένωσες τῆς κοιλίαςτος μαύραις, καὶ δυσῶδέσταταις, τὸ ὅποιον εἶναι σημεῖον σφακέλς, ἢ πληγῆς, εἰς τὰ ἐντόσθιατς, καὶ τέλος πάντων πίπτει τὸ δέρματος ὡσάν λέπια.

Ἐγὼ ἐκθεσα ἐδῶ τῆτην τὴν φοβερὰν ἐπισυναθροίσιν τῶν συμβεβηκότων, διὰ νὰ ἤθελεν εἰσθε πάντοτε εἰς μεγάλην προσοχὴν, καὶ προφύλαξιν εἰς τὸ νὰ φυλάγεσθε μὲ ὅλην τὴν ἀκρίβειαν, ἐπειδὴ ἀνίσως καὶ εἰς κάμμιαν σπανίαν περίστασιν, διὰ τὴν ὀγλίγωρον καὶ ἐπιμελῆ φροντίδα, συμβαίνει ὡσάν νὰ γλυτώσῃ τινὰς καὶ νὰ ζῆσῃ, μένει ὅμως ὁ ταλαίπωρος ἀδύνατος, παραλυτικός, καὶ ἀνωφελῆς εἰς τὸν κόσμον. Μῆτε ὀλιγώτερα κακὰ ἀπὸ τὰ ρήθηκτά συμβαίνον καὶ μὲ μοναχὸν τὸ ἐξωτερικὸν ἄλλεμμα τῶν ἄνωθεν φαρμακίων, ὡστε

ὡσάν κάμνεις πολλὰ καλὰ νὰ μὴ τὰ μεταχειρίζεσθαι ὀλότελα διὰ ἀδεμίαν περίστασιν, ἢ γινῆ μῆτε διὰ ταῖς ψείραις, καθὼς πολλοὶ συνειθίσιν, μῆτε διὰ κάμμιαν λογιῆς πληγὴν, ἢ διὰ πιτυρίδα, μῆτε διὰ ψώραν, καὶ τὰ ἔξῃς. ἐπειδὴ μὲ τὸ νὰ ἦναι πληγωμένα τὰ μέρη τῆς κορμῖς, ἀπὲρ νὰ τὸ φαρμάκι εἰς τὸ αἷμα μὲ μεγαλωτάτου κίνδυνον. Τὰ ἀκόλσθα λοιπὸν εἶναι τὰ ἱατρικὰ εἰς τὴν περίστασιν. Ἀνίσως εὐθὺς ὡσάν ἀνανοηθῆ τινὰς, ὅτι ἐκατάπτε φαρμάκι, καὶ τὸν πῖσση θέρμη μὲ σφυγμὸν δυνατὸν, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐγγάλῃ αἷμα ἀπὸ τὸ χεῖρι, νὰ πῖνη νερὸν χλιαρὸν πολλὰ πλεωσσιπαρόχως καὶ μὲ τὸ αὐτὸ νερὸν νὰ τῆ ρίπτῃ κλυστήρια συχνότατα. εἰς τὸ αὐτὸ νερὸν ὡσάν πῖνει βανέτς μέσα δάκρυ ἀπὸ κερασίαν μαύρην, ἢ κομμίδι ἀραβικόν, ἀσπράδια ἀπὸ ἀγὰ, ἢ παχὺ κάθε λογιῆς, φθάνει ὡσάν νὰ ἦναι ἀπὸ ὀγλίγωρα ἐσφαγμένον ζῶον, ἀλλὰ ἐπάνω εἰς ὅλα εἶναι τὸ γάλα, καὶ εἰς ἔλλειψιν τῆτα ἀναπλήρωνε κοπανίζωντὰς καὶ ζύφωντὰς μὲ νερὸν κολοκυνθόσπορες, ἢ πεπονόσπορες, ἀμύγδαλα, ἢ σοσάμιον, ἢ κσκινάρια, (ἢ γινῆ σεμάδαίς) καὶ εἰς ἔλλειψιν ὀλων τῆτων, τὸ νερὸν ὡσάν πῖνει ἀς ἔχη κὰν πολλὴν μολόχαν, λάδι, καὶ κριθάρι, ἢ βρώμην, ἀλλὰ λέγω πάλιν, ὅτι πρέπει νὰ πῖνη πολὺ ὅσον εἶναι δυνατόν, καὶ νὰ κρατῆ πάντοτε τὸν στόμαχόντος, καὶ τὰ ἐντόσθιατς γεμάτα ἀπὸ τὰ ρήθηκτά πιωτά. Ἀφ' ἑ ἀπέρασον ὀλίγαίς στίγμαίς εἶναι ὡφελμώτατα τὰ κλυστήρια κάθε μισῆν ὡραν ἔπο' ὀζύγγιον, ἢ παχὺ κάθε λογιῆς, ἢ ἀπὸ λάδι μὲ πολλὴν μολόχαν. Ἀκόμα βρέχε τὸν ἀρῶστος ἐξωτερικῶς μὲ σπογγάρια, ἢ πανία, εἰς τὸ στήθος, καὶ εἰς τὴν γαστέρα, ἀπὸ τὰ ἄνωθεν βρασμένα νερὰ χλιαρὰ. Ἀφ' ἑ ἀπέρασον ὀλίγαίς ὡραις ὕστερα ἀπὸ τὰ πλεωσσιπαρόχα πιωτά ὡσάν σὲ εἶπα, βάλτε μέσα εἰς τὰ κλυστήρια ὀλίγον πηλόν, καὶ ἐκόμα δίνε τῆ ἀρῶστος νὰ ρεφάῃ κάθε τρεῖς ὡραις ἕνα ἀγγὸν νοπὸν, ἢ φρέσκον, βιωνόντὰς μέσα εἰς αὐτὸ μίαν κσταλίαν θιάφην τριμμένην, εἰάν δὲν ἔχης θιάφην, κοπάνισε καλὰ, καὶ πέρασε ἀπὸ φίλην αἶταν, ἢ ζόφλια ἀπὸ ἀγὰ, καὶ εἰάν θέλῃς, ἀνακάτωνε τῆτα τὰ ἀγγότςφλα ἰατρικὰ καὶ ὀσπὴν θιάφην εἰάν τὴν ἔχης. Εἰάν ἔχης γλυκάμισον ἀπὸ τὸν ἑσπέρην, βράσετο μὲ ὀλίγον νερὸν, καὶ δίνε εἰς τὸν ἀρῶστος κάθε μισῆν ὡραν ἕνα φλετζάνιον ἀπὸ τῆτο τὸ νερὸν,

ανακατωμένον με τὸ γάλα, ἢ με τὴν σεμάδαν, ὅπῃ αὖ ἐριμνεύσα
 ἄνωθεν. Ἀφ' ἧ δὲ, ἀπεράση μισὴ ἡμέρα, καὶ τῷτα τὰ δραστήρια
 ἰατρικὰ δὲν κάμιν ὑδεμίαν ἐνέργειαν, καὶ ὁ ἄρρώστος πίπτει εἰς
 λειποθυμίαν, χάνει τὸν σφυγμόντε, κυτρινίζου τὰ χερίάτε, καὶ οἱ
 πόδες τε, καὶ παρ' ῥησιάζονται τὰ ἄλλα συμπτώματα, καὶ σημεῖα,
 ὅπῃ σὲ ἐφανέρωσα ἄνωθεν, τότε εἶναι ἀηληπισμένη ἡ ζωὴτε, καὶ
 παραδοσέτου εἰς τὴν εὐσπλαγχτίαν. τῷ Θεῷ.

Λέγεται πῶς νὰ ἦναι ὠφέλιμος, ἐναντίον εἰς τῷτα τὰ φαρμάκια,
 ἡ κινικίνα, καὶ καταπιεθῶμαι καὶ ἐγὼ εἰς τῷτο, δια' αἰτίαν τῆς εὐκολίας
 με τὴν ὁποίαν σφακελώνονται, ἢ πληγώνονται τὰ ἐσωτερικὰ μέρη
 τῷ ἄρρώστω. Ὄθεν εἶναι σὲ ἦναι δυνατόν εἰρὲ ὀλίγωρα τρεῖς, ἢ
 τέσσαρες ἡγγίαις κίνακινάν, ἐξαιρετον, καὶ δίνετε δύο, ἢ τρία
 δράμμια κάθε δύο ὥραις. εἴαν δὲ σὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ εὖρης αὐτην
 τὴν Κίναν, κοπάνισε πολὺ ψιλὰ κυπαρισσόμηλα, καὶ ἀνακάτωστέα
 εἰς τὸ βρασμένον νερόν ἀπὸ περιστερωνα, ἢ ἀγιόφυτον, καὶ ἀπὸ
 φαρμακῆλι.

Δια' τὸ Σολιμάτον, καὶ τὸ Πρετζιπιτόν τὸ κόκκινον.

Τῷτα τὰ φαρμάκια, ἀγκαλὰ καὶ νὰ μὴν ἦναι τόσοσ ὀλίγωρος
 ἢ βλάβητε, ὁπόταν πέρωνται εἰς πολλὰ ὀλίγην ποσότητα, ἐπειδὴ
 ἐγὼ εἶδα κάποιον ὅπῃ ἰατρεύθη, ὅμως κατὰ τὴν ποσότητα τῶν φαρ-
 μακίων τέτων, ὅπῃ νὰ λάβη τινὰς, ἢ κατὰ τὴν κράσιν ἐκείντε, ὅπῃ
 τὰ πάρη, προξενῶν ἀποτελέσματα πολλὰ φοβερά εἰς τὰ ἐντόσθια,
 εἰς τὸν στόμαχον, καὶ εἰς κάθε μέρος, ὅπῃ νὰ ἐγγίξεν. Ξεσχίζου
 τὰ ἀγγεῖα τῷ αἵματος, προξενῶν πόνους δρυμντάτες, καὶ ξερατὴν με
 αἷμα. Ἀνίσως δὲ, καὶ δὲν συντρέξης, καὶ δὲν βουθήσης ὀλίγωρα
 τὸν ἄρρώστων με ἰατρικὰ, μέλλει νὰ τὸν ἀκολουθήσων ἀγκέσαις,
 καὶ στενοχωρίαις σκληρόταταις. ὕστερα κρυάτῶν τὰ ἄκρα τῷ κορμίτε,
 καὶ κυτρινίζου τὰ χερίάτε δηλαδὴ, καὶ τὰ ποδάριατε, χάνει τὴν
 φωνήντε, τῷ ἔρχεται παραφροσύνη, καὶ ἐτῷ τελειώνει καὶ ἡ ζωὴτε.
 Τὰ γενικὰ μέσα, καὶ ἡ βοήθειαις εἶναι, τὰ πλεσιπάρωχα πιωτά

ἀπὸ νερόν χλιαρόν, καὶ τὰ κλυστήρια ἀπὸ τὸ αὐτὸ νερόν. ἔπειτα
 ἀκολουθεῖν τὰ εἰδικὰ, ἢ ξεχωριστὰ ἰατρικὰ. ἦγυν, ὁ πηλὸς, τὸ νερόν
 τῆς στάκτης τῆς κοινῆς, βρασμένης, τὰ αὐγότζεφλα κοπατισμένα,
 τὸ νερόν τῆς ἀσβέστης τὸ δεύτερον, καθὼς θέλει σὲ εἰπῶ παρακάτω,
 ἢ τὸ σαπῆνι ἐνωμένον με τὸ γάλα, ἢ με ταῖς σεμάδαις, ὁποῦ σοῦ
 ἐπερίγραφα ἄνωθεν εἰς τὸν προηγηθέντα παράγραφον, ἡμπορεῖς νὰ
 τὰ μεταχειρίζεσαι με μεγάλην ὠφέλειαν, καὶ τῷτα δὲ ὅπῃ σὲ λέγω,
 πρέπει νὰ τὰ μεταχειρίζεσαι εἰς τὸν ἄρρώστονὸς τόσοσ ἀπὸ τὸ
 στόμα, ὡσάν καὶ με τὰ κλυστήρια, τὰ ὁποῖα ὅμως πρέπει νὰ ἦναι
 συχνότατα, καὶ πλεσιπάρωχα. Παραγγέλλεται προσέτι ὡσάν ἰατρικὸν
 ἀρμόδιον τὸ ἔρος τῆς ἀγελάδας, ἢ τῷ αλόγῃ. Τὸ φαγητόν δὲ τῷ
 ἄρρώστω πρέπει νὰ ἦναι, ζεμίον δυνατόν ἀπὸ πηλακίδαν, καὶ ἀπὸ
 κρέας, καὶ αὐγά νεογνά, ἢ φρέσκα, καὶ τῷτα τὰ ῥηθέντα φαρμάκια
 ἀκόμα εἶναι βλαβερά καὶ ἐξωτερικῶς, καθὼς εἶπα δια' ἄλλα φαρμάκια
 ἀνωτέρω, ὅθεν εἴαν δοθῇ ἡ περίστασις καὶ εἰς τῷτα, κυβέρνησε με
 τὸν ἴδιον τρόπον τὸν ἄρρώστονὸς, καὶ με τὰ ἴδια ἰατρικὰ καθὼς
 ἐκεῖ σὲ ἐπερίγραφα.

Νερόν ἀπὸ ἀσβέστην δεύτερον.

Εἰς τὸ νερόν τὸ κρύον βάνεται ὀλίγη ἀσβέστη ἄβρεχος. χύνεται
 ἐξω τῷτο τὸ πρῶτον νερόν, καὶ ὕστερα βρέχεται πάλιν ἡ ἀσβέστη,
 καὶ τῷτο εἶναι τὸ νερόν τὸ δεύτερον τῆς ἀσβέστης, ὅπῃ σὲ εἶπα.

Δια' τὸ Βερδεράμε.

Ὅποιος ἔλαβε τοῦτο τὸ φαρμάκι, αἰσθάτεται μίαν γεῦσιν ἀηδιαστικὴν,
 ξηρατὴν βλάστησιν καὶ ὁ λάρυγξ τε, ἀκολουθεῖ ἔπειτα εἰς αὐτόν
 δὲν ἀποδρατῆ, πόνος δρυμντάτου τοῦ στομάχου, ξερατὰ φοβερά,

καὶ διάρροια με συχνῆς βιασμῆς. δυσκολύεται τὸ ἔρως τς, δυσκολύεται ἢ πνοῆς, δοκιμάζει ἀγκύσαις, καὶ παραφροσύνας. Λάβε λοιπὸν φροντίδα διὰ αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἀρχήν. Τῆτο τὸ φαρμάκι δὲν ἠμπορεῖ νὰ παρῆ ἀπὸ ὑπροσεξίαν. ἢ αἰτίατε ἠμπορεῖ νὰ ἦναι ἢ ἀμέλεια εἰς τὸ νὰ ἀφεθῆ νερὸν, ἢ φαγητὸν εἰς ἀγγείων χάλκινον. Μεταχειρισθῆ λοιπὸν με ὁποῖον ἔλαβε τήτην τὴν κακὴν τύχην, τὰ γενικὰ ἰατρικὰ, ὁποῦ ἄνωθεν σοῦ ἐξήγησα. ἀλλὰ ἐν πρώτοις κάμνει χρεία νὰ παρακινήσης εἰς αὐτῶν τὸν ἄρρώστον, τὸ ξερτὸν, κεντῶντας τὸν λάρυγγα με ἓνα πτερόν ἀλειμμένον εἰς τὸ λάδι, ἢ καὶ με τὰ δάκτυλάσς, τὸ ὁποῖον τοῦτο ξερτὸν πρέπει νὰ διπλασιασθῆ, καὶ νὰ τριπλασιασθῆ. Ὑστερα δὲ, πρέπει νὰ μεταχειρισθῆς με τὸν ἄρρώστον, τὰ λάδια, τὰ τζέφλια τῆ αἰγῆς, τὸν πηλόν, τὴν μολόχαν, ἐὰν ἔχης, ἀλθέαν, ἢ ἀγριομολόχαν, ἢ ἀμάραντον, ἢ κιδωνόσπορος, βράζε νερὸν με πολλήν ποσότητα ἀπὸ τούτα τὰ εἶδη, ὁποῦ σοῦ εἶπα, καὶ δίδε εἰς τὸν ἄρρώστον νὰ πίνῃ πλωσιπαρόχως, καὶ κάμνετς καὶ κλυστήρια μαλακτικὰ ἀπὸ λάδι, παχὺ, ἢ ζύγγιον κτλ.

Εἰς τέτοιαν περίστασιν εἶναι ἀκόμα ὠφελιμώτατα τὰ λστρα τὰ ἐξωτερικὰ, καὶ τὰ ἐμπλάθρια ἀπὸ μολόχαν, ἢ σπλόνον βραζωντάστα με τὸ λάδι, καὶ βάνωντάστα εἰς τὴν κοιλίαν τῆ ἄρρώστου. Τὰ ἰατρικὰ τοῦτα μεταχειρίζομενα καὶ ἐξωτερικῶς μάλιστα εἰς κρίσεις τρυφεραῖς, καὶ ἀδυναταῖς, προξενῶν τὰ ἴδια ἀποτελέσματα. Ἀνίσως ἢ ἐμφλόγως, ἢ ἰμφιαμαζίων, προχωρεῖ εἰς τὰ ἔσωθεν μέρη περισσύτερον παρὰ εἰς τὰ ἔσωθεν προξενεῖ θερμότητα καὶ σφυγμὸν δυνατὸν, τότε εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τοῦ ἐγγάλης αἷμα ἀπὸ τὸ χεῖρ, μάλιστα ἀνίσως δυσκολύεται τὸ ἔρως τς.

Εἰς καθένα ἀπὸ τὰ φαρμάκια, ὁπῆ σὲ ἐπερίγραφα εἶναι ὠφελιμώτατα τὰ λστρα, καὶ τὸ φαγητὸν καθὼς σὲ εἶπα ἄνωθεν ἔλαφρον δηλαδῆ, καὶ εὐκολοχώνευτον, καὶ ἀκόμα τὰ μαλά ἀπὸ βυίδιον, καὶ τὸ ζμίον ἀπὸ ποδάρια μοσχάρης. Καὶ πρὸς τέτοις, ἠμπορεῖν νὰ ἦναι ὠφέλιμα εἰς τὰ φαρμάκια καὶ τὰ ξυτὰ, ἢ σαύραις, ἢ γαστριτίταις, καὶ τὰ λοιπὰ ἀμφίβια, τὸ ζμίον ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη τῶν κραιπίων, ἢ ἀντισκουπτικὰ, καὶ τὸ ζμίον ἀπὸ ταῖς πολυπροβατσοῖς, καὶ ἀπὸ τὰ μυρήγγια.

Οἷσας λογιῆς φαγητὸν, ἢ πιετόν ἤθελε μείνῃ πολὺν καιρὸν εἰς τὸ μολύβι, προξενεῖ ἀποτελέσματα ὁμοίως ὀλέθρια, καὶ βλαβερά, καθὼς καὶ τὰ ἄνωθεν ὁπῆ σὲ ἐπερίγραφα. Τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα, ὅτι τὸ νερὸν, ἢ τὸ κρασίον, ἢ ἄλλο φαγητὸν ἔλαβαν εἰς τὸν ἐαντόντας ἀπὸ τὰ μέρη τῆ μολυβίς εἶναι, μία κάποια γεῦσις γλυκέζικη αὐστηρὰ, ὁπῆ μαζώνει, καὶ ζαρώνει τὴν γλώσσαν, κατασταίνοντάςτην, διὰ νὰ εἰπῶ ἐτζι, παραλυτικὴν, ἐπειδὴ δὲν αἰσθάνεται πλέον κάμμιῆς λογιῆς γεῦσιν. ἀνίσως τῆτο τὸ φαρμάκι ἀπεράσῃ εἰς τὸν στόμαχον προξενεῖ πόνους σκληρῆς, καὶ βάρους ἀνυπόφερτον. Ὑστερα ἀπὸ ὀλίγαις ὥραις τὰ ποδάρια κατασταίνονται ἀκίνητα, καὶ περιμαζωμένα.

Τὰ ἰατρικὰ λοιπὸν εἶναι τῆτα. ἦγην, κάθε ὥραν πρέπει νὰ τῆ δίδης μίαν ἐγγίαν λάδι κοινὸν ἐξαιρετόν, ἢ ἀμυγδαλόλαδον με ὀλίγαις σταλαγματαῖς ἀπὸ λάδανον λίκβιδο, ἢ ἀφίονι ἓνα γράνον εἰς κάθε τρεῖς ὥραις. εἰς ἔλλειψιν τῆς, ἀνίσως ἔχης παπαρῆναν, ἔπαρε ἀρκετὴν ποσότητα ἀπὸ αὐτήν, βράσεται με ὀλίγον νερὸν, ζίψεται δυνατὰ, καὶ ἀνακάτωσε τὸ ζμίον τῆτο με λάδι, καὶ ἐὰν ἔχης καὶ ζαφεράναν βάλε μισὴν κσταλίαν. κάμνετς συχνὰ κλυστήρια με λάδι, καὶ με πολὺ χαμομύλιον βρασμένον, με παπαρῆναν, με σπλόνον καὶ με ὀλίγα φύλλα ἀπὸ ὑσκύαμον, ἦγην δαιμοναργιάν, κάμνετς ἀκόμα καὶ ἐξωτερικὰ φομέντα με τῆτα τὰ ἴδια δεκότα, καὶ ἐμπλάθρια εἰς τὴν κοιλίαν. Ἀφ' ἧ παύσῃ εἰς τὸν ἄρρώστον σὶ πόνοι, τότε ἔχει χρείαν διὰ καθάρσια. Ἡ γρατζιώλα, ἢ τὸ λάπατον, ὅσον βαστῶν τὰ πέντετς δάκτυλα, ἢ ὡσάν ἓνασς δάκτυλον ρίζα ἀπὸ ἄρο, βρασμένα με νερὸν, καὶ γλυκασμένα με μέλι, καὶ συγκερασμένα με κινδρόσπορος, καὶ μίραθον. Ἀνίσως ἠμπορεῖς, ἐλθέ εἰς τὴν χώραν εἰς κάναν ἰατρόν, ὁ ὁποῖος θέλει σὲ διωρίσῃ ρεβέντι, ἢ ραβάρβρον, διὰ νὰ δίδης εἰς τὸν ἄρρώστον ἓνα δράμμι τὴν φορὰν διὰ τρεῖς, ἢ τέσσαρες ἡμέρας συνακολοθιναῖς εἰς ἔλλειψιν δὲ τῆς, λάβε μιὰ ἡμισυν ἐγγίαν ἐλατὶ κοινὸν λυθῆτο εἰς ἓνα καρτῆζο νερὸν με ὀλίγον γάλα,

σφόδετο ἀπὸ κομμάτι πανίον, βάλε δύνω, ἢ τρεῖς καταλαιῖς μέλι,
καὶ δόσεται εἰς τὸν ἀρρώστον νὰ τὸ πῆ δια' δύνω, ἢ τρεῖς αὐγειναιῖς
συνακολεθιναιῖς. Ἡ φύσις τῆς φαρμακίης τότε δὲν εἶναι τόσοσθ θανατηφόρος
ὅπῃ νὰ προξενῆ ἀσθένειαν ὀξείαν, ἀφίνει ὅμως ἀσθένειαις χρονικαῖς,
ὡσάν τὴν παράλυσιν, ταῖς τρεματέραις, καὶ ἄλλα κακὰ, καὶ πάθη
εἰς τὰ νεῦρα. Τῶτα τὰ χρονικὰ πάθη ἰατρεύονται μὲ τὴν μεταχείρησιν
τῆς γάλακτος ἀνακατωμένῃς μὲ δεκὸτα ἀπὸ δαφνίουκκα, ἢ κεδρόμηλα,
ἢ μὲ κορυφαῖς κικκουαριαῖς.

Αἰνίσως τῶτα δὲν ὠφελήσθη τὸν ἀρρώστον συνομίλησε μὲ ἰατρὸν,
ὁ ὁποῖος θέλει σὲ διωρίση δια' τὸν ἀρρώστονσ χάπια, ἢ μπάλαις,
ἀπὸ σαπνίου, καὶ ρεβέντι. Κάθε πράγμα, ὅπου σὸ εἶπα δια' τὸ
μολύβι, ἠμπορεῖ νὰ συνέβη, καὶ ἀπὸ τὸν στάγκον, εἰς τῶ ὁποῖοις
τὴν ἔνωσιν νὰ εὐρίσκειται περισσότερον μολύβι, ὅθεν τὰ ἰατρικὰ
πρέπει νὰ ἦναι τὰ ἴδια ὡς ἄνωθεν. Το' φαγητόν τῶ ἀρρώστῃς ἄς
ἦναι ἐλαφρὸν, καὶ εὐκολοχώνετον, ἀπὸ χόρτα συνειθισμένα δηλαδὴ
καὶ ζμίον.

Ἐὰν θέλῃς νὰ γνωρίσης τὸν στάγκον ἂν ἔχη μολύβι, ψῆσε καλά
ἓνα αὐγόν, κόψετο εἰς τὴν μέσην, βάλετο ἐπάνω εἰς τὸ πιάτον,
ἢ εἰς τὸ ἀγγεῖον τὸ ὑποπτον, ἔπειτα ράντισε τὸ αὐγόν μὲ ξύδι,
αἰνίσως τὸ ξύδι τῶτο ἀποκτήσῃ γλυκάδα, καὶ τὸ αὐγόν γένη μαν-
ροκίτρινον, κατάλαβε τότε, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ἀγγεῖον εἶναι ἐπικίνδυνον,
καὶ λοιπὸν ἄπεχε ἀπὸ αὐτό.

Δια' τὸ Ζέσον, δια' τὴν τζερεσαν, καὶ δια' τὴν
Μίλτον, ἢ μίνιον.

Τῶτα τὰ φαρμάκια ἀφίνου τὴν γλωσσαν λευκὴν, ἢ κόκκινην ἀνα-
φορικῶς καθὼς ἀρμόζει εἰς καθένα ἀπὸ αὐτὰ. προξενῶν εἰς τὸν
στόμαχον βῆρος, πόνον ὑπερβολικὸν μὲ ἐγκράτειαν τῆς κοιλίας,
μὲ ἱλγκα, βῆχα βίαιον, ἀποκαρομάραν, καὶ παραφροσύνην. Τα

ἰατρικὰ λοιπὸν θέλει εἶναι, νὰ εὐγάλης τῶ ἀρρώστῃς αἷμα ἀπὸ τὸ
χέρι, αἰνίσως ὅμως καὶ τὸ ἐπιζητῆ ὁ σφυγμὸς καὶ ἡ κοκκινάδα τῶ
προσώπτῃς. νὰ τῶ κάμνης κλυστήρια ἀπὸ νερόν, ἀλάτι, καὶ λάδι,
καὶ ὀλίγον ξύδι. νὰ τῶ κάμνης φοιμένα, νὰ παρακινήσῃ εἰς αὐτόν
τὸν ξερατόν ὡς ἄνωθεν, ἢ μὲ τὰ δάκτυλα, ἢ μὲ νερόν καὶ λάδι, καὶ
ἐὰν ἔχη, καὶ μὲ μίαν καταλιάν ἀπὸ ῥεπανόσπορος. καὶ ἀκολέθως
νὰ μεταχειρισθῆς μὲ αὐτόν τὰ καθάρσια ὅπῃ σὲ ἐρμήνευσα ἄνωθεν.
Ἐπειτα δὲ, ἀφ' ὅ παύσῃ τὰ συμβεβηκότα, καὶ παστρέψῃς καλά
τὸν ἀρρώστον μὲ αὐτὰ τὰ καθάρσια, εἶναι ὠφέλιμα τὰ δεκὸτα ἀπὸ
συκα ξηρὰ, ἢ ἀπὸ γλυκὸρρίζαν μὲ ὀλίγην ῥίγανη. Το' φαγητόν
δὲ, πρέπει νὰ ἦναι καθὼς σὲ ἐρμήνευσα ἄνωθεν.

Δια' τὸ Γυαλίον, δια' τὸ Βελόνιον, ἢ δια' κάθε ἄλλο πράγμα,
ὅπῃ νὰ προξενῆ ξέσχισμα.

Τὸ γυαλίον δὲν εἶναι φαρμάκιον καθ' αὐτό, παρὰ αἰνίσως καὶ τινὰς
ἤθελε καταπῆ μικρὰ μέρη, τῶν ὁποῖων ἡ ἄκραις νὰ κεντῶν, καὶ
νὰ ξεσχίζῃ τὰ μέρη ὅπῃθεν ἀπερῶν. λοιπὸν εἰς τέτοιαν περίστασιν
πρέπει νὰ μεταχειρισθῆς πλεσιοπαρόχως τὸ λάδι, καὶ καθὼς εἰς
ὅμοιον τρόπον τὴν φιδὲ βρασμένην, ἢ παραμπαράλευρον βρασμένον.
ἀκόμα, τὰ ἐξωτερικὰ φοιμένα, τὰ κλυστήρια ἀπὸ παχύ, καὶ λάδι,
καὶ ἐὰν ἔχη θερμὴν, ἢ πόνους κεντητικὸς, εὐγάλετς αἷμα ἀπὸ τὸ
χέρι. εἶναι ὠφέλιμον ἀκόμα νὰ τῶ διδῃς νὰ πίνῃ ζμίον, ὅχι ὅμως
παχύ. Ἐγὼ εἶδα πολλὸς ὅπῃ ἰατρεύθησαν μὲ τῶτα τὰ μέσα. Το' ἴδιον
τοῦτο κάμῃ ἐὰν ἐκατάπιε ἀδάμαντα, ἢ διαμάντε, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι
φαρμάκι παρὰ δια' τὴν μηχανικὴν τῆς ιδιότητα, ἢ γινῶ ὅποταν ἤθελε
καταπῆ τινὰς μερίδια ἀπὸ αὐτό.

Τῆτη φλογίζει τὸ στόμα, καὶ ὅλα τὰ μέρη ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀπερνᾶ. Ὅποιος λάβῃ τῆτην τὴν κακὴν τύχην, αἰσθάνεται φλόγωσιν, πόνους εἰς τὸν στόμαχον, ρεψήματα φλογισμένα, δυσκολίαν εἰς τὸ ἔσρος, καὶ σπασίους. Εἰς τέτοιαν περίστασιν λοιπὸν μεταχειρίσῃ μετ' τὸν ἄρρωστούσαν, μεγάλην ποσότητά ἀπὸ νερὸν μετ' γάλα, ἢ σεμάδαις ἀπὸ σπόρους, ἢ ἀπὸ ἀμύγδαλα, ἢ σσαμί. νερὸν μετ' λειμονόζυμον, ἢ ὀλίγαις σταλαγματαίαις ἀπὸ σπείριτον τῆς μιτριολίς γλυκὸν, λυμένον εἰς πολὺ νερὸν, ἢ ξυδι, λάδι, μολοχόνερον καὶ γάλα, τόσον ἀπὸ τὸ στόμα, ὡσάν μετ' κλυστήρια. Τὸ φαγητόν τε δὲ, ἄς ἦναι χόρτα τρυφερά βρασμένα ἀπὸ τὰ συνειθισμένα, καὶ κολοκύνθια. τὰ κρέατα, καὶ τὰ αὐγά εἶναι βλαβερά εἰς αὐτόν. ἀρμόδιον λοιπὸν φαγητὸν θρεπτικὸν διὰ αὐτόν εἶναι, ψωμίον βρασμένον, καὶ ἡ ἀνωειρημέναις σεμάδαις.

Διὰ ταῖς Μυίγαις τῆς Ἰσπανίας, ἢ διὰ τὴν πίσταν,
ὅπῃ γίνονται τὰ βυζικατόρια.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς φαρμακίς τῆς εἶναι, πόνουι σκληρότατοι, καὶ πενητικῶι εἰς τὴν κοιλίαν, ἔσρος αἱματώδες, σπασμοί, καὶ ξερατόν μετ' χολήν. Τὰ ἱατρικὰ λοιπὸν εἶναι, τὸ νερὸν τὸ χλιαρόν μετ' λειμόνι, ἢ ξυδι, τὸ γάλα, τὸ λάδι, ἢ φλεβοτομία, ἢ γυνὴ νὰ εὐγάλη αἷμα, τὰ κλυστήρια ἀπὸ λάδι, καὶ τὰ ἔψήματα, ἢ δεκότα, ἀπὸ μολόχαν, ἢ κριθάρι. τὰ φομέντα τὰ ἔξωτερα, μάλιστα εἰς τὰ ὑπογάστρια. τὰ ἐμπλάθρια ἀπὸ μολόχαν, κολοκύνθιον, ἀπὸ πλατάριον ἀλειμμένον μετ' λάδι, καὶ ἕνα ἐμπλάθριον εἰς τὸν ἔσρον, ἀπὸ λάδι ἀγριομολόχας. Μετ' τῆτα τὰ ἱατρικὰ ἐγὼ εἶδα πολλὰς, ὅπῃ ἱατρούθησαν.

Κάθε ἄνθρωπος ἀνίσως ὕστερα ἀπὸ ὀλίγαις στιγμαῖς ἀφ' ὃ φάγη, ἢ πῖνῃ, αἰσθάνεται πόνους, ξερατόν, λειποθυμίαις, καὶ μάλιστα ἀνίσως εὐγάλη αἷμα ἀπὸ τὸ στόμα, ἢ ὀπίσθθεντα. ἀνίσως ἦναι κρῖνα τὰ χέρια, καὶ ποδαριάτα, ὃ σφυγμὸς τε συνεσταλμένος. εἰς ἔχῃ κάποιαν μαυρότητα ὑποκάτω ἀπὸ τὰ βλέφαράτα, ἢ ματόφυλλα, τότε ἠμπορεῖ καλῶτα νὰ ὑποπτεύσῃ, ὅτι ἐφαρμακεύθη. λοιπὸν ἄς πασχίσῃ νὰ καταλάβῃ ποίας λογῆς φαρμάκιον ἔλαβε, καὶ ἔως τόσον ἄς μεταχειρισθῇ τὰ μέσα τὰ γενικά. ἦγυν τὰ λάδια, τὸ παχὺ, τὰ πλωσιόπαροχα πιωτά, τὰ διαλυτικά, τὰ κλυστήρια, καὶ τὰ φομένα. ἀνίσως δὲ καὶ ξερῶν αἷμα, τὸ νερὸν τότε ἄς μὴν ἦναι πολλὰ ζεστόν, ἀλλὰ μόνις ἄς ἦναι χλιαρόν.

Διὰ τὰ Μίδια, ἢ χυβάδια, καὶ διὰ τὰ Ἀσπρόμιδα.

Ἐχομεν ἀπὸ τὴν πείραν περιφήμων ἱατρῶν, ὅτι τῆτα τὰ ὀστρακόδεσμα εὐίστε εἶναι φαρμακερά, λέγουσιν ὅμως οἱ ἀληθινοὶ χαρακτήρες διὰ νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἀσθένειαν ὅπῃ προξενῶν, καὶ τὴν δηλητηρίον ἰδιότητα ὅπῃ ἔχῃν ἰξεύρομεν δὲ βίβρια, ὅτι μερικαῖς φοραῖς προξενῶν πόνους εἰς τὸν στόμαχον, ἀναγῆλαις, ξερατόν, καὶ λειποθυμίαν, εἰς τὰ ὁποῖα ἀκολουθεῖ μία γενεσίς κακῆ ἐκ φύσεώς της, καὶ μία σφοδρὰ μυρωδία εἰς τὰ ρεθῆνια. Τὰ μίδια ἐξαίρετως κοκκινίζουν τὸ δέρμα μετ' μεγάλην φαγέραν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἀκολουθεῖν ἐξανθήματα κνισμώδη, ὅπῃ προξενῶν φαγέραν. Τὰ πρῶτα λοιπὸν ἱατρικὰ εἰς τῆτην τὴν περίστασιν εἶναι, ὅπῃ νὰ παρακινήσῃ εἰς τὸν πάσχοντα τὸ ξερατόν ἢ μετ' τὰ δάκτυλάτα, ἢ μετ' ὀλίγην φλέσαν ἀπὸ κροξυλίαν βρασμένην εἰς τὸ νερὸν, ἢ μετ' τὸ νερὸν, καὶ μετ' τὸ λάδι, καὶ τὰ κλυστήρια τὰ ἔξωτα, καὶ ἀπὸ μολόχαν. Ἐπειτα μεταχειρίσῃ τὸ λειμονόζυμον,

ἢ τὸ ζυδι ἀνακατωμένον μετ' ὕδρον, καὶ ἐξακολούθησε τοιοστρόπως
 ἕως ὅπως νὰ ἰατρευθῆ τελείως, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ κατὰ τὸ σύνθηδες
 ἔπειτα ἀπὸ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραις, καθὼς ἐγὼ ἀνέγνωσα, ὅπου
 ὅμως δὲν συντρέξουν ἄλλαις περιστάσεσιν εἰς τὴν κράσιν τῶ ἀνθρώπου,
 ὅπως ἤθελε φάγη ἀπὸ τῆτα, καὶ ἡ ὁποία εἰς νὰ τῶ ἀυξήσων τὴν ἀρρώ-
 στίαν. Τὸ φαγητόν τας ἦναι ὅλον ἀπὸ χόρτα συνειθισμένα, καὶ
 πωρικὰ, εἰς περιστάσιν δὲ ἀδυναμίας δίδεται ὀλίγον κρασίον νερωμένον.
 Ἀνίσως πάλιν καὶ προξενηθῆ εἰς αὐτὸν χολή, τὰ ἰατρικὰ τότε ἄς
 ἦναι, τὰ ζυμιά τὰ ξυμισμένα, καὶ τὸ κρασίον.

Διὰ τὰ αὐγά, διὰ τὰ λεπτοκάρνα, ἢ καρύδια τὰ τζαγκωμένα.

καθὼς καὶ διὰ τὸ παχὺ, ἢ τὸ λαδί ὁμοίως τὰ τζαγκωμένα.

Εἰς ὅλας εἶναι γνωστὸν τὸ ῥέψημον ὡσάν κλέδια αὐγά, εἰς μερικαῖς
 ἀπὸ τῆταις ταῖς περιστάσεσιν ἀκολουθεῖν λεπτοθυμίας, καὶ ἀγκύσιαις
 κινδυνώδει. εὐφημίζεται ἀπὸ ὅλας ὡσάν ἀντίδοτον, καὶ ἰατρικὸν
 ξεχωριστὸν τῆταις τῆς ἀσθενείας, ἢ ζάχαρη, τὴν ὁποίαν νὰ λάβη
 ὁ ἀρρώστος εἰς ἀρκετὴν ποσότητα, δηλαδὴ δύο, ἢ τρεῖς ἔγγιαις
 μετ' ὕδρον, καὶ εἰς ἔλλειψιν τῆταις ἄς πάρη μέλι. Τὸ ἴδιον ἄς γίνεται
 καὶ εἰς τὴν ἀγκύσιαν, ὅπως προξενεῖται ἀπὸ τὰ λεπτοκάρνα, καρύδια,
 ἀμύγδαλα, παχὺ ἢ λαδί τζαγκωμένα. ἂν λείπη ἢ ζάχαρη ἄς ἀνα-
 πληρώνη τὸ μέλι. Καὶ ἀκόμα καὶ κανένα κλυστήριον μετ' ὕδρον καὶ
 ἀλάτι θέλει εἶναι ὠφέλιμον, ἀνίσως ὅμως δὲν ἔχη διάρροϊαν, ἢ ὁποία
 ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνοδεύει τῆταις τὰ τζαγκωμένα φαγητά. Τὸ
 φαγητόν ἄς ἦναι χόρτα καὶ λιμνοζέμιον πλεσιοπάροχον. Ἐὰν θέλῃ
 δὲ νὰ φυλάγῃ τὰ ἀνωθεν πωρικὰ ὅπως νὰ μὴ τζαγκώσων ἄφινετα
 μετ' ἄς κελύφηται, ἢ φλέδαίται, εἰς τῆταις στεγνῆς, καὶ ἔτω
 διατηρῶνται σῶα, καὶ ἄβλαβα, καὶ τὰ αὐγά κρατεῖται μέσα εἰς
 τὸ ἀλάτι, ἀλειμμένα μετ' ὕδρον, ἢ βέτυρον.

Τὸ πλέον δυνατὸν φαρμάκιον, ὅπως νὰ γνωρίζεται, καὶ ὁποῦ νὰ
 φουεῖ χωρὶς θεραπείαν εἶναι, ἡ τελευταία διάλυσις, καὶ σῆψις τῶν
 ζῶων, καὶ τῶν ἰχθύων. Μία πανσκλη εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔλαβε τὴν
 ἀρχήν τῆς ἀπὸ σκομβρῆς τοῖταις λογῆς. Ἀς χρησιμεῖν τοῦτο τὸ
 παράδειγμα διὰ νεθεσίαν εἰς ἐκείνους, ὁποῦ φυλάγουν τὰ κρέατα πολλαῖς
 ἡμέραις διὰ νὰ γίνωνται τρυφερά. Τὰ ἀποτελέσματα τῆταις τῶν
 διεφθαρμένων φαγητῶν εἶναι, ἡ διάρροϊαις ἢ ὑδατώδεις, καῦσις
 ἀνυπόφορος εἰς τὰ ἐντόσθια, καὶ ἐξαίρετως εἰς τὸν ἀφεδρῶνα, σφυγμοῦς
 στενοχωρημένος, καὶ ὀγλίγορος, καὶ ἰδρωτῆς κροῖ, ὅπως φοβερίζουν
 τὸν θάνατον. Τὸ καλλίτερον μέσον λοιπὸν τῆς ἰατρείας, ἀνίσως
 δίδεται, εἶναι ἐν πρώτοις τὰ ξυμιά, τὰ χόρτα, καὶ τὸ γάλα. καὶ
 ἀνίσως τῆταις δὲν ἐλαφρώσων τὸν ἀρρώστον, δόσεται ὀλίγαις σταλαγμα-
 τιαῖς ξυμῆς μεταλλικῆς, ἢ ἀτζιδό μινεράλε, ἢ τῶ βιτριολίς, ἢ τῶ ἀλατίς,
 κατὰ λυμένα τῆταις τὰ ὄξεια εἰς νερὸν βρασμένον μετ' ὀλίγον κριθάρι,
 ἢ μετ' ἄς ἢ βιολέταις, ὅμως ἢ πλέον δραστήριας βοήθειαις εἶναι
 ὁ ἰζώδης χυμῆς, ἀπὸ κυδονόσπορος, ἀπὸ ἀμάραντον, καὶ ἀπὸ
 τὸ δάκρυ τῆς κερασίας. Ἐὰν δὲ ἢ καλὴ τύχη κάμη ὅπως νὰ ἰατρευθῆ
 ὁ ἀρρώστος, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τῶ δώσῃ κανένα πιωτὸν πικρὸν,
 μάλιστα τὴν φλέδα τὴν περσιβιάναν, καὶ ξυμῆον παχὺ ἀπὸ φύλλα
 ξυνομεραντζίας. Ἡ τροφή τῆς δὲ, πρέπει νὰ ἦναι ὀλοτελῶς ἀπὸ χόρτα,
 γάλα, καὶ ψυμίον μετ' ὕδρον. Εἰς ἔλλειψιν Κιννασκίννας, δόσεται
 κυπαρισσόμηλα κοπανισμένα, βρασμένα, καὶ σερωμένα.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ.

Διὰ τὰς Ἀσφυξίας, διὰ τὰς Συγκοπαῖς, ἤγυν διὰ τὰς περιστάσεις,

εἰς τὰς ὁποίας φαίνεται ἕνας ἀνθρώπος ὡς ἀπεθαμμένος, (α)

καὶ διὰ τὰς πνιγμένους.

Ἐγὼ ἕως ἐδῶ σὰς ἐφάνερωσα, καὶ ἠμῆνευσα διὰ τὰ ἀγκελώματα, διὰ τὰ δαγκάματα, διὰ τὰ μεταλλικά, καὶ διὰ τὰ χορταρικά φαρμάκια, καθὼς καὶ διὰ τὰ ἰατρικά, ὅπου χρειάζονται εἰς κάθε περιστασίῳ τῶν αὐτῶν φαρμακίων.

Ἀπόμεινε λοιπὸν διὰ τελευταῖον νὰ σὰς ὠμιλήσω διὰ τὰ φαρμάκια τὰ ἀερώδη, ἤγυν ὅπῃ προέρχονται ἀπὸ τὰς ἐξάτμησες, καὶ ἀναθυμιάσες, ἀπὸ τὰς ὁποίας προξενῶνται οἱ θάνατοι κατὰ τὸ φαινόμενον, καθὼς λέγονται καὶ διὰ τὰς πνιγμένους.

Κάθε ζῶον εἶναι κατασκευασμένον τοις τοτρόπως, ὅπῃ μὴν ἀναπνέοντας ἀποθνήσκει. καὶ ἀνίσως ὁ ἀέρας ὅπῃ χρησιμεύει εἰς τὴν ἀναπνοὴν δὲν ἦναι ἀρκετὸς εἰς τὸ νὰ διατηρῇ τὴν θυμασίαν, καὶ μυστηριώδη ἐργασίαν τῆς φύσεως, τὸ ζῶον τότε, ἂν δὲν ἀποθάνῃ, ἀλλ' ὅμως ἀσθενίζει βαρέως, κατὰ τὴν ιδιότητά, καὶ ποσότητα τῆς δυσκρασίας τοῦ ἀέρος ὅπου ἀναπνέει.

Καθένα ἀπὸ τὰ εἶδη τῶν Ἀσφυξιών, καὶ τῶν Συγκοπῶν λαμβάνει τὴν ἀρχήν τες ἢ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν, ἢ ἀπὸ τὴν δυσκρασίαν τῆς ἀέρος. Ἡ ἔλλειψις τῆς ἀέρος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προξενεῖται εἰς τὰς πνιγμένους,

(α) Ἀσφυξία θέλει νὰ εἰπῇ, ὅταν ἕνας ἀνθρώπος εἶναι ἐξερημένος ἀπὸ σφυγμῶν, καὶ δὲν κτυπᾷ ὁ σφυγμὸς του.

Συγκοπή θέλει νὰ εἰπῇ, λειποθυμία, καὶ παντελὴς ὑστέρησις τῶν αἰσθητικῶν καὶ ζωτικῶν δυνάμεων. καὶ τούτοις εἶναι ἡ περιστασις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἀνθρώπος φαίνεται ὡς ἀπεθαμμένος.

ἀγκαλὰ καὶ ἡ τέχνη νὰ ἤρρηκεν εἰς τὰς βεστηκὰς τὰ μέσα, ὅπου νὰ στέκεν ὑποκάτω εἰς τὸ νερὸν χωρὶς ἐνόχλησιν, ἢ κίνδυνον. Ἡ δυσκρασία δὲ τῆς ἀέρος λαμβάνει τὴν ἀρχήν τες ἀπὸ κάμμιαν ἀπὸ τὰς αἰτίας, τὰς ὁποίας θέλει σοῦ ἐξηγήσω.

Ἡ αἰτία, ὅπου προξενῶν τὰς ῥηθείσας ἀρρώστιας εἶναι, ἢ ἐσωτερικαῖς, ἢ ἐξωτερικαῖς. Ἡ πρώτη ἀπὸ αὐταῖς, ἀγκαλὰ καὶ νὰ μὴν ἦναι τοῦ σκοποῦ, ὅμως μὲ τὸ νὰ προξενῶνται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ μακρυνῶν αἰτίων ἀέρος ἀκαθάρτου, ἐγὼ δὲν θέλει λείψω ἀπὸ τὸ νὰ σὰς ἐξηγήσω τὰ μέσα τὰ προφυλακτικά διὰ νὰ μὴν μένετε ὑποκείμενοι εἰς τοὺς κινδύνους τῆς κακῆς εἰσροῆς τοῦ ἀέρος. Ἡ δεύτερη αἰτία δὲ, ἤγυν ἢ ἐξωτερικαῖς, νομίζονται πῶς εἶναι ἢ ἀκόλουθαι. δηλαδὴ, ὁ πνιγμὸς, ἢ ὑπερβολικὴ ψύχρα, ἢ ὑπερβολικὴ θερμότης, τὸ ἀστροπελέκι, οἱ καπνοί, αἱ μεμφύτιδες, ἢ ὁ ἀέρας ὁ ἀχρηστὸς διὰ ἀναπνοὴν, αἱ ἀμάραι, ἤγυν τόποι εἰς τὰς ὁποίας εἶναι βαρέαις δυσωδίαις, τὸ γλευκός, ἢ ὁ μῆστος, ἢ βία καὶ ὀρμὴ τῶν παθῶν, καὶ ἡ πεσοματία. Ἀπὸ ὅλων σχεδὸν τέταις τὰς αἰτίαις, ὅπου σοῦ ἐπαρῆθησα ἀναπτύσσεται, καὶ ἐξηγεῖται μία ἐξάτμησις ἀερώδους φαρμακερὰ, ἢ ὁποία διακόπτει, καὶ μολύνει τὴν διαπνοίαν, ἢ ἀναπνοὴν, καὶ ἐντεῦθεν ἀκολουθεῖ ἢ ἀσφυξία, ἢ ἡ συγκοπή. Ἡ ἐσωτερικαῖς ἀφορμαῖς πάλιν εἶναι, ἢ ὑστέρησις τῶν καταμηνύων εἰς τὰς γυναῖκες, τὰ ἀποστήματα εἰς τὸ στήθος, ἢ φθορὰ, ἢτε διάλυσις τῆς αἵματος, καὶ ἢ αἰφνιδίαις πλεσιοπύροχαις κένωσες τῆς κοιλίας. Πρὸ τῆς λοιπὸν νὰ ὠμιλήσω ξεχωριστὰ διὰ τὰς ῥηθείσας ἀρρώστιας, εἶναι καλὸν νὰ σὲ προβάλλω τὰ μέσα τὰ γενικὰ διὰ νὰ τὰς γνωρίζης, καὶ νὰ τὰς προλαμβάνης, σημειώνωντάς σε τοὺς τόπους, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι πλέον συχναῖς.

Σημεῖα τῆς Ἀσφυξίας, καὶ τῆς Συγκοπῆς.

Κάθε ζῶον, τὸ ὁποῖον νὰ πίπτῃ αἰφνιδίως χωρὶς αἰσθήσεως, τοῦ ὅπου ὁ σφυγμὸς νὰ μὴν ἀκέεται, ὅπῃ νὰ ἦναι κρῦνον, ὅπου νὰ μὴν

ΓΑΒΟΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

κινῆται, καὶ νὰ μὴν τινάζεται εὐκόλα εἰς τὰ κεντήματα, ὅπου τοῦ γίνονται, αὐτὸ τότε εἶναι νοσευμένον ἀπὸ τὴν Ἀσφυζίαν. Ἡ δὲ Συγκοπή ἔξω ἀπὸ τοῦτα τὰ σημεῖα ὅπου εἶπα, τῆς ἐξωτερικῆς καταθλίψεως καὶ ἀδυναμίας, ἀφίνει κάποιον καθαρὸν σημεῖον ζωῆς εἰς τὸν νοσῶντα. τοῦτος εἶναι ὀλίγοντὶ ζεστός, ἰδρώνει, ξανοίγεται εἰς αὐτὸν καὶ μία κάποια ἀσαφής ἀναπνοή. Εἶναι ὀλιγώτερον δύσκολον νὰ κάμῃ τινὰς νὰ ἀναστηθῇ τοῦτον τὸν ἀσθενῆ, εἰς δεδουμένην ἀναλογία, παρὰ τὸν ἀρρώστον ἀπὸ τὴν Ἀσφυζίαν.

Σημεῖα, τοῦ κακοῦ Ἀέρος.

Εἶναι ἀκάθαρτος ὁ αἶρας, τὸν ὁποῖον ἀναπνέει τινὰς εἰς τὰς τόπας τοὺς χαμηλοὺς, εἰς τοὺς βαλτώδεις, καὶ ἀλμυροὺς, καὶ ἀκόμα ὅπου πνέει αἶρας σταματησμένος, καὶ στενοχωρημένος, ἢ ἀπὸ χόρτα διεφθαρμένα, καὶ σάπια, ἢ ἀπὸ ψοφῆμα, καὶ κοπρώνας, καὶ ὅπως εὐρίσκονται πολλά ζώφια. Εἰς τούταις ταῖς τοποθεσίαις, ὁ αἶρας εἶναι ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς, καὶ ἀκούονται μυρωδίαις ἀηδιαστικαῖς. Τὰ ζῶα, καὶ οἱ ἄνθρωποι, εἰς τέτοιαις τόπαις εἶναι ὀκνηροὶ, καὶ ἀργοὶ, τεμπέλιδες, δοκιμαζόν νύσταν, καὶ ὄρεξιν διὰ ὕπνον, εἶναι κυτρινιάτικοι, ἢ πολλὰ ἀχνοὶ. ἀρρώστον εὐκόλα ἀπὸ θέρμεις, ξηραίνεται ἢ σπληνάτεις, τὸ αἷμα τὸν νεφελιάζει, καὶ διαλύεται. ἐντεῦθεν ἀκόλυσθον, ὁ ὑδρωπικὰς τὸ σκορβουτὸν μὲ σημάδια μαῦρα εἰς τὸ δέρμα, ἢ δυσωδία τῆς ἀναπνοῆς, ἢ ἀδυναμία τῶν ὀδόντων. Εἰς τούταις ταῖς τοποθεσίαις ἀκόμα εἶναι συχνὰ τὰ κρύφια ἀποστήματα εἰς τὸ στήθος, τὰ ὅποια δὲν φανερόνται παρὰ εἰς τὴν στιγμήν, ὅπως ἐλεεινῶς μέλλει νὰ σπάσῃ. Τὰ σημεῖα τῆς ἀσθενείας τήτης εἶναι μία κάποια στενοχωρία, καὶ ἀγκόσια, ὅπως αἰσθάνεται τινὰς, ἢ δυσκολία τῆς ἀναπνοῆς τὴν ὅταν περιπατῇ εἰς ἀνίφορον, ὅταν αἰσθάνεται βαρῆα τὰ ἐπάνω βλέφαρα, ἢ ἐπανωματοφύλλατα, καὶ τὰ κάτωθεν οἰδαλέα, καὶ φεσκωμένα, ὁ τοῖστος ἄνθρωπος ὅταν οὐκ ἐπιδοκιμαζέται περισσότερο

δυσκολίαν εἰς τὴν ἀναπνοήν, ἢ φωνήτης εἶναι βραχυῆ, καὶ στοναχικῆ. ἐκεῖνος ὅπου ἔχει τὰτα τὰ συμπτώματα καὶ σημεῖα, εἶναι ὑποκείμενος νὰ πέσῃ εἰς τὴν Ἀσφυζίαν, ἢ εἰς τὴν Συγκοπήν, λοιπὸν πρόσεχε εἰς αὐτὸν, καὶ φύλαγέτον. Πρὸς τέτοιαις ὅταν ἰδῆς ἕνα ἄνθρωπον μὲ τὰ σημεῖα τῆς ἀναισθησίας, ὅπου σοῦ ἐξηγήσα ἀνωθεν, καὶ ὅπου νὰ ἔχη φεσκαλίδες κύτριναις εἰς τὰ κατώτερα ἄκρα τοῦ κορμίστου, καὶ τέτος εἶναι ἀκόμα εἰς τὸν αὐτὸν κίνδυνον. εἰς τοῦτον τὸν τρόπον ἐγὼ εἶδα ἄνθρωπος, ὅπου ἀπέθαναν εἰς μίαν στιγμήν. Ἡ τοποθεσία ἢ ἀλικιαῖς, ἔξω ἀπὸ τὰ κακὰ τὰ γευκὰ τὰ βαλτώδη ὅπως ἔχον, εἰσεβάλλον ἀκόμα εἰς τὸ αἷμα ἕνα μεγαλώτατον κέντημα, καὶ ἕνα ἐρεθισμόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀκόλυσον ἢ διάλυσις, καὶ ὁ διασπασμὸς εἰς τὸν σωρὸν τῶν χυμῶν, τὰ ἔλκη, ἢ πληγαῖς, εἰς τὴν γλώσσαν, καὶ εἰς τὰ ἐντόσθια, ὅπου προξενῶν τήξιν, καὶ μαρασμόν, καὶ ἢ δυσεντερίας, καὶ πληγαῖς εἰς τὰ ἐσχατὰ μέρη δυσίαταις. Τὰ μοναχὰ προφυλακτικὰ εἰς τὰτα τὰ πάθη, ἔξω ἀπὸ ἐκάνα ὅπου θέλει σοῦ εἰπῶ κάτωθεν, εἶναι ἀκόμα, τὸ νὰ κρατῇ τινὰς τὸν ἑαυτὸν στεγνόν, νὰ τρώγῃ φαγητὰ ἱσώδη, καὶ εὐκολοχώνεντα, νὰ μεταχειρίζεται τὸ γάλα, νὰ πίνῃ πλεσιοπαρόχως νερὸν κρύον, καὶ νὰ τρώγῃ καὶ χορταρικὰ γλυκά.

Τέτοιαις ἢ ἀσθενείαις, ὅπου προξενῶνται ἀπὸ τὴν εἰσροήν τοῦ αἵρος, ὅπου εἶναι γεμάτος ἀπὸ ταῖς κακαῖς ιδιότητες τῆς τοποθεσίας εἰς τὴν ὁποίαν κατοικῶν οἱ ἀσθενησμένοι, δὲν ἰατρεύονται ὅποταν φθάσῃ εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ὠριμότητος, ὅθεν πρέπει νὰ ταῖς προλαμβάνῃ τινὰς, ἢ μεταβάλλοντας τόπον νὰ πηγαῖν νὰ κατοικῇ εἰς τοποθεσίαις ὀλίγον ὑψηλαῖς, καὶ ἀερώδεις, ἢ κάμνωντας καθὲ δυνατόν τρόπον διὰ νὰ καλλιτερεύσῃ, καὶ νὰ καταστήσῃ μᾶλλον ὑγιεινὸν τὸν αἶρα τῆς τοποθεσίας, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκειται.

Ὅλον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τῆς παλαιῆς καιρὸς ἕως εἰς τὸν παρόντα, εὐρέθη ὠφέλιμον διὰ νὰ ἐλευθερόνεται ὁ αἶρας ἀπὸ τὰ μέρη τὰ φαρμακερὰ, καὶ τὰ νοσῶδη ὅπως περιλαμβάνει, συνίσταται, εἰς τὸ νὰ σηκώσωμεν ὅλα τὰ κακὰ χόρτα, ἢ τὰ νεκρὰ σώματα καὶ τὸν ἕως, νὰ ἀνάπτωμεν τὴν νύκτα φωτῖαις ἀπὸ χόρτα ἀνίστικα, ὡσανεὶ ἀπὸ κυπαρίσσιον, ἀπὸ κικαναρῖαν, ἢ ἀπὸ πέγελαν.

να κάμνωμεν σπέρα συχνά, να στεγνώνωμεν τὲς τόπες τὲς ὑγρῆς, να ἀνοίγωμεν ἀυλάκια, δια να τρέχον τὰ νερά, ἀνίσως ἦτον πολλὰ σταματησμένα, καὶ ἀρκετὰ δια να περιέχον ζωύφια, να κρατῶμεν παστρικάϊς ἀπὸ ἀκαθαρσίαις, καὶ να κρατῶμεν καλὰ πλακωμέναϊς, καὶ σκεπασμέναϊς ταῖς δυσωδίαις, καὶ τὲς τόπες τὲς ἀκαθάρτες. Τῶτο εἶναι ὅλου ἐκεῖνο ὅπου ἡμπορεῖ να γίνεται δια τὴν εὐκρασίαν, καὶ καθαρισμόν τοῦ ἀέρος. ἀλλὰ κάμνει χρεία προσέτι ὅπου να εἴμεσθον ἀόκνοι, προσεκτικοί, καὶ δια να εἰπῶ ἔτω, καὶ πεισματικοί, ἐπειδὴ δὲν εἶναι τόσον εὐκόλου να ἐπιτύχωμεν τοῦ σκοπέμας χωρὶς μεγάλον κόπον, καὶ διαμονήν, καὶ τόσον περισσύτερον, ὅπου ἢ πρόβλεψες τῆς δημοσίας οικονομίας, καταστῶ ἀναγκαιῆς δια τὴν χρῆσιν τῆς γεωργικῆς, καὶ τοῦ θησαυροφυλακίς, τὲς τόπες τὲς ὑγρῆς, καὶ ταῖς ἀλικαῖς. πρέπει να ἐνθυμῶσαι, ὅτι ἐγὼ σὲ εἶπα, ὅτι κάθε λογῆς φαρμάκιον, ἢ ἄλλη ἀσθένεια μέλλει να ἦναι ἀναφορικὴ εἰς τὴν κατάστασιν τῆς φυσικῆς οικονομίας τοῦ ἀνθρώπου. λοιπὸν ἔξω ἀπὸ τὸν καθαρισμόν τοῦ ἀέρος, ὅπου σοῦ ἐμήνησα, φρόντισον ὅπου να στερεώσης τὴν σύστασίν σου, καθὼς ἐθεώρησες εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς πραγματίας ταύτης, προσθέτωντας προσέτι, εἰς τὲς τόπες τὲς ὑποκειμένους εἰς τὴν δυσκρασίαν τοῦ ἀέρος, καὶ ἀκολούθως τὲς νοσώδεις δια τὲς ὁποῖες τώρα ὀμιλῶ, τὴν διαγωγὴν, καὶ διαίτην τῆς ζωῆς, τὴν ὁποῖαν σὲ προβάλλω. Μὴν εὐγαίνης ἀπὸ τὴν οἰκίαν σου νηστικός, μάλιστα ὅπου βλέπης ὀμίχλην, καὶ θαμπωμένον τὸ φῶς ἀπὸ ταῖς ἀναθυμιάσες. κάμνε κίνησιν, καὶ περιπάτει ὅσον δύνασαι εἰς ταῖς ὥραις ὅπου σὲ μένει ἐλεύθερα ἀπὸ ταῖς ἐργασίαις σου, ὕστερα ὅμως ἀφ' ἧ ἀναπαυθῆς, καὶ ψυχαγωγηθῆς με κάποιον φαγητόν, καὶ τὰ φαγητὰ δὲ, ὅπου μεταχειρίζεσαι δια ζωοτροφίαν σου ἄς ἦναι καλὰ μαγειρευμένα. μὴν τρώγης πικρὰ ξυνά, μήτε βολβας ἰζώδεις, ἢ γεν ὅπου ἀναγλιτζιάζονε, πρὸ τῆς να τὲς παστρεύσης καλὰ, καὶ να τὲς ἀρτύσης με λαδί, ξίδι, πιπέρι, καὶ ρίγανην. εἰς τῶτον τὸν ἴδιον τρόπον τρώγε τὰ ἀγκέρια, καὶ τὰ ὄσπρια, τὰ ὁποῖα με τὴν φλιδάντες, καὶ χωρὶς ἄρτυμα εἶναι πολλὰ βλαβερὰ. τὰ γνήματα, ἢ σιτάρια, ἄς ἦναι πολυκαιρινα, ἐπειδὴ τὰ νέα εἶναι βλαβερὰ, ἔκαμνε πολλὰ καλὰ πρὸ τῆς να τὰ τρώγης να ἀφήνης να ἀναπαύονται εὐ-

ἢ τρεῖς μῆνας, κρατῶντάς τα εἰς τόπες στεγνῆς, καὶ να τὲς διδῆς συχνά ἀέρα, καὶ εἰς τέτοιον τρόπον θέλει εἶναι ἀκόμα, καὶ πλέον θρεπτικά καὶ οἰκονομικά, ὅπου συφάγην, τὸ ὅπου δὲν ἀκολουθεῖ εἰς τὰ σιτάρια τὰ νέα. πρέπει ἀκόμα να ἦναι γερά, ἐπειδὴ ὅπου εἶναι χαλασμένα κατασταίνονται ἕνα ἀληθινὸν φαρμάκιον. τὸ ψωμίον πάλιν ὅπου τρώγεις ἄς μὴν ἦναι πολλῶν ἡμερῶν, ἔτε μέχλιον, τὸ κρῆσιον ἄς ἦναι γερὸν, καὶ καθαρὸν, καὶ ἄς ἦναι καλλίτερα ἄδρι, παρὰ ὄχι, ἢ γην ἄς μὴν ἦναι γλυκόν. τὸ νερόν ἄς ἦναι ζωντανόν καὶ τρεχόμενον, καὶ καθαρόν. ἦτον ἀκόμα ὠφέλιμον, καὶ ὑγιεινόν, ὅτι εἰς τὰ ἀγγεῖα εἰς τὰ ὁποῖα κρατεῖς τὸ νερόν, να ἔσβυννες μέσα κάθε ἀυγὴν ἕνα μεγάλον κομμάτι σίδηρον ἀναμμένον. τῶτο τὸ νερόν τὸ σιδηρωμένον ἐνδυναμώνει τὸν στόμαχον, βοηθεῖ τὴν χώνευσιν, καὶ στερεώνει τὴν κρῆσιν, μάλιστα τῶν παιδίων. ἀνίσως ὅπου ζύφης τὸ κρῆσιον ἔκαμνε, καθὼς βάνει εἰς πράξιν εἰς πολλές τόπες τῆς Ἀσίας (καὶ τὸ ἐσνευθῶσαν καὶ οἱ παλαιοίμας Ἑλληνες) να ἐνώσην δηλαδὴ τὴν ἀψινθίαν με τὸ κρῆσιον, ἔκαμνε ἕνα κρῆσιον ὀλιγώτερον ὑποκειμένον εἰς τὸ να χαλῆ, καὶ ὑγιεινότερον εἰς τὰ σώματα τὰ ἀδύνατα, καὶ ἀχαμνῆς κράσεως. ἔξω ἀπὸ τὰ ρηθέντα πράγματα, δια τέττες τὲς ἀδύνατες ἀνθρώπους εἶναι ὠφέλιμον, τὸ να πίνων δύο φοράς τὴν ἡμέραν ἕνα ποτήριον ἀπὸ δεκότον, καμωμένον ἀπὸ κορφαῖς κικωνάρας, ἀπὸ ἀκρόδρα κέδρος, (πάλαις γινέπες) ἢ ἀπὸ κυπαρισσόμηλα. τὰ πικρομέραντζα, ἢ ἀλιβασκία, τὸ διάσμον, ἢ μαντζεράνα, ἀλλὰ μάλιστα τὸ ἀβρότανον, ἢ ὁ ἀμύραντος, ἢ ἡ ἀψινθία εἶναι πολλὰ ὑγιεινά δια τὰ παιδιά. τὰ καρδάματα, τὸ ράδι, τὸ ἡμερον, καὶ τὸ ἄγριον, τὰ ραπάνια τὰ ἡμερα, καὶ τὰ ἄγρια, καὶ ἡ ράβαις εἶναι ὠφέλιμα εἰς ὅλες βρασιμένα, ἢ σαλάτα, καθὼς ἀνωθεν εἶπα.

Τῶτα εἶναι τὰ μέσα τὰ προφυλακτικά, καὶ τὰ θεραπευτικά εἰς τὸν ἴδιον καιρόν. ἀνίσως τὸ ὄσπίτιόν σου ἔχη περισσύτερον ἀπὸ ἕνα πάτωμα, κοιμώσθαι εἰς τὰ ἀνώτερα πατώματα, καὶ ὅπου δὲν ἦναι κανεὶς μέσα εἰς τὲς κοιτῶνας, ἢ ὄνταδες, ἄς ἦναι ἀνοικτὰ τὰ παράθυρα, καὶ τὰ ἐμπνεῖται ἀέρας νέος. Μὴ κοιμῶσαι εἰς ὄσπίτιον νεοκτισμένον, ἢ ὀλιγῶρα παστρεμένον, καὶ πρὸ τῆς να κατοικήσης εἰς αὐτό.

κάπνιζε διὰ ἀρκεταῖς ἡμέραις καὶ νύκτες τοὺς ὀντάδες του μὲ χόρτα εὐωδιαστικά.

Μέσα διὰ νὰ προφυλάγεται τινὰς ἀπὸ ταῖς εἰδικαῖς καὶ ξεχωρισταῖς αἰτίαις, ὅπῃ προξενῶν τὸς θανάτους κατ' ἐπιφάνειαν.

Γίπα ἦδη, ὅτι ἔξω ἀπὸ τὴν δυσκράσιαν καὶ νοσότητα τοῦ τότε εἶναι ἀκόμα καὶ μερικάις ξεχωρισταῖς ἀναθυμιάσεις, καὶ ἄλλαις αἰτίαις ὅπῃ φαρμακένοντας, καὶ σταματαίνοντας τὴν ἀναπνοὴν, προξενῶν ταῖς ἀσθένειαις, ὅπῃ φαίνονται πῶς νὰ ἦναι θάνατος. Πρὸ τῆς δὲ νὰ σὲ περιγράψω τὰ ἱατρικότες, λέγωσσι διὰ τὸ καλόνος, τὸ ὅσον ἀκολυθεῖ.

Ἐρμηνεύε τὰ παιδία νὰ μάθωσι νὰ κολυμβῶσι, καὶ ὅταν εὐγαίνωσι ἀπὸ τὸ κολυμβήσῃα νὰ κάμνωσι εὐθὺς κίνησιν. Διαφθεντέως ὅσον δύνασαι ἀπὸ τὴν ψύχραν, καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιον, ὅπότεν ἀνοίγῃς κἀνενα κατώγειον, ἢ μαγαζεῖον, ὅπῃ νὰ ἦτον κλεισμένον ἀπὸ πολὺν καιρὸν, μάλιστα εἴν ἦτον ἐκεῖ μέσα κλεισμένον κρασίον νέον, ἢ καὶ παλαιόν, ἢ εἴν ἦτον σιτάριον, ἄχυρον, σανὸς, καὶ κάθε ἄλλο πρᾶγμα ὑποκείμενον νὰ ἐκθερμαίνεται, καὶ νὰ ἀνάπτῃ, πρὸ τῆς νὰ ἔμβῃς λοιπὸν ἐκεῖ ρύψε μέσα πολὺν νερὸν κρύον, καὶ μὴν ἔμβῃς μέσα ἀνίσως καὶ πρῶτα δὲν ἀνανεωθῇ ὁ ἀέρας. Ὅπότεν δὲ ἀνοίγωνται οἱ τάφοι, ἢ τὰ κοιμητήρια, πρέπει ἐκεῖνοι ὅπῃ σκάπτωσι, νὰ μὴ στέκωνται μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸν κάτω, ἀλλὰ νὰ κρατῶσι τὴν μύτην τῆς βλωμένην μὲ κομματί παυῖον, βρεμμένον εἰς τὸ ξύδι, καὶ νὰ ρίπτωσι νερὸν τριγύρω πρὸ τῆς νὰ ἀνοίξωσι τὸν τάφον, καὶ ἔτε νὰ τὸν ἀνοίξωσι ὅλον ἐν ταύτῃ, ἀλλὰ ἀπὸ ὀλίγον κατ' ὀλίγον. καὶ ἀνίσως ἦναι δυνατὸν ἄς βάνεταῖ προτῆτερα πρὸ τῆς νὰ σκαφθῇ ὁ τάφος, μέσα ἓνα κομματί ξύλου ἀναμμένον ἀλειμμένον μὲ πέγνλαν. Ἐχε πάντοτε εἰς τὸ σπῆτις ξύδι ἀρωματικὸν μὲ ρίγανη, λεβάντα, διάσμον, ἢ μέντα, καὶ μὲ ἀψιθίαν. καὶ διὰ ταῖς μεταχειρήσεις ὅπῃ θέλει σὲ εἰπῶ ἀκολυθεῖς, ἔχε πάντοτε εἰς τὸ σπῆτις ράκην, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ

ἔσπῃκε μέσα σκόρδον, πιπέρι, καὶ ρίγανη. Ἐχε πολλὴν φροντίδα, ὅπῃ νὰ μὴ πλησιάζῃς εἰς ταῖς τοποθεσίας, ὅπῃ εὐρίσκεται ἀσβέστης ἄβρεχος, ἢ κάρβουνα, καὶ πολὺ περισσότερον ἀλλάργενε ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα γίνονται τῆταις ἢ ὕλαις, ἀνίσως καὶ πρῶτα τῆταις δὲν ἀερισθῶν καλά, καὶ δὲν ραντισθῇ μὲ νερὸν κρύον τὸ ἔδαφος ὅπῃ ἔστεκεν ἡ ἀσβέστη, ἢ τὰ κάρβουνα, καὶ μάλιστα μὴ πλησιάζῃς ποτὲ εἰς τῆτες τῆς τόπες μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸν, μήτε νηστικός. Τὰ ὀσπίτια δὲ, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἀσθενεῖς κάθε λογῆς, πρέπει νὰ κρατῶνται παστρικά, καὶ νὰ μὴν μένωσι εἰς αὐτὰ ἢ ἀκαθαρσίας τῶν ἀρρῶστον. νὰ μὴν ἐμβαίνωσι ἐκεῖ πολλοὶ ἄνθρωποι. νὰ ἀνανεῶνεται ὁ ἀέρας εἰς ἐκεῖνες τῆς ὀντάδες, ἀνοίγοντας συχνὰ τὰ παράθυρα, καὶ σκεπάζοντας τὸν ἀρρῶστον, εἴν ἦναι χειμῶνας, ἢ ἡμέρα, ὅπῃ νὰ ἦναι ἀνεμος πολὺς. Ἀς κρατῶνται ἐκεῖ μύρτοι, καὶ μεραντζόφυλλα εἰς ἀγγεῖα μὲ νερὸν, ἀνανεῶνόντάς τα συχνὰ. καὶ ἄς ἀλλάξωσι συχνὰ οἱ ἀρρῶστοι ἀπὸ σκετία. Ἡ ἀναθυμιάσεις τῶν ἀρρῶστον εἶναι βλαβεραῖς εἰς τῆς ὑμεῖς, καὶ ἐκεῖναις τῶν ὑγειῶν εἶναι βλαβεραῖς εἰς τῆς ἀρρῶστος. Εἰς κάθε τόπον, ὅπῃ εὐρίσκονται πολλοὶ ἄνθρωποι, πολλὰ φῶτα, καὶ ἔξαιρέτως ἐκεῖ ὅπῃ τρώγωσι εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ δειπνῶσι, ἐπειδὴ ὁ ἀέρας ἐκεῖ εἶναι νοσώδης, καὶ ἔχε προσοχὴν, ὅπῃ νὰ κάμνωσι νὰ ἐμβαίωσι, καὶ νὰ εὐγαίνωσι εἰς αὐτῆς τῆς τόπες ὁ ἀέρας ἀπὸ φορὰν εἰς φορὰν.

Εἰς κάθε σπήλαιον, ἢ ὑπόγειον, ἢ εἰς ἄλλον τόπον σκοτεινὸν, ὅπῃ εἶχε κάμη χρεῖα διὰ νὰ ἔμβῃς, μάλιστα εἴν ἀκείεταῖ μυρωδιὰ ἀσφαλτώδης, ἢ κακῆς φύσεως, βάλε εἰς τὴν εἰσοδὸν ἓνα κηρίον ἀναμμένον, καὶ ἀνίσως σβυσθῇ μὴν ἔμβῃς μέσα, εἴν πρῶτα δὲν ρίψῃς μέσα νερὸν κρύον, καὶ νὰ ρίψῃς πολλὰ σπᾶρα, καὶ νὰ διπλοτριπλασιάσῃς τὴν δοκιμὴν τῆ ἀναμμένον κηρίον. Κάμνε περιφράγματα καὶ σκεπάσματα εἰς τῆς τόπες, ὅπῃ εἶναι νερὰ σταματησμένα, ἢ λάκκοι μὲ νερὸν, ἢ καὶ χωρὶς νερὸν τοιαυτοτρόπως ἀκόμα ἀσῆκωνε ὑψηλὰ τὰ ἐπιστόμια τῶν πηγαδίων, ἀνίσως ἦναι ἴσια μὲ τὴν γῆν. εἰς ἧσαι μετεωροφῶν εἰς τὰ πάθη, μὴ θυμόνης, μὴ κάμνης πεισματολογίας, καὶ φιλανθρωπίας, ἐπειδὴ ἀπὸ κάθε μίαν ἀπὸ τῆταις ταῖς βλαβερὰς ἢ πηροφῶν ἄνθρωπος νὰ μείνῃ ἡμίθνητος. Κρατεῖ εἰς τὴν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΡΟΣ

τοπολογίας, καὶ φιλανθρωπίας

ΛΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΗΡΕΤΡΩΝ

μνήμησς ἐκεῖνο, ὅπῃ σὲ εἶπα διὰ τὸ κρασίον. εἰς ταῖς χαρᾶς μὴ
 ξεκλίνης εἰς πηδύματα. Ὅλοι οἱ ἄρρώστοι, ὅπῃ ἤθελαν ἀποθάνη
 ἀπὸ ταῖς ἀνωερθεύσεως ἀσθένειας, καὶ ταῖς ὁποῖαις θέλει σὺ ξεκαθα-
 ρίσω κάτωθεν, πρέπει νὰ σταματαίνωνται κάποιαν ἡμέραν πρὸ τῆ
 νὰ θαπτῆν. πολλά παραδείγματα μᾶς βεβαιώνου, ὅτι ἀπὸ ταῖς
 τοιαύταις ἀσθένειαις ἡμπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ζῆσῃ πάλιν, καὶ ἔαν
 τῆτο δὲν συμβαίνει συχνάκις, φθάνει ὅμως ἕνα μοναχὸν παράδειγμα
 διὰ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ φυλαγόμεσθαι πάντοτε εἰς ὄλως. Εἰς τὴν
 φραγκοεκκλησίαν τῆ Ρ'οζάρει ἐδῶ εἰς τὰς Κορφῆς, ἀνοίγοντες ἕνα τάφον
 εὐρέθη μία γυναῖκα καθησμένη μετὰ τὰ χεῖράτης εἰς τὴν κεφαλὴν της.
 καλλίτερον πρᾶγμα εἶναι νὰ παραστέκη τινὰς τὰς ἀποθαμμένους, παρά
 νὰ τὰς ἐγκαταλείπη ζωντανὰς. μὴ κερᾶζσαι εἰς ταῖς χρεῖαις εἰς τὸ
 νὰ βοηθῆς αὐτὰς καθὼς θέλει σὺ εἶπῃ, καὶ μάλιστα εἰς ταῖς γυναῖκες
 ὅταν γενῶν, ἢ ὅταν πάσχον ὑστέρησιν τῶν κατημηνίωντες, ἐπειδὴ
 μερικαῖς φοραῖς πίπτου εἰς λειποθυμίαν, καὶ μένου διὰ μερικαῖς ἡμέραις
 ὅπῃ φαίνονται ὡσάν ἀποθαμμέναις, καὶ ἔπειτα μετὰ ταῖς βοήθειαις
 γυρίζου εἰς τὴν ζωὴν. τῆς τοῖστης λογιῆς θέλει ἐσταθῆ ἐκείνη ἢ
 γυναῖκα τῆ Ρ'οζάρει, ὅπῃ εἶπα ἄνωθεν. ἔξευρε ἀκόμα ὅτι τὰ βρέφη
 πηγαινὺν ὑποκείμενα εἰς σπασμὸς, ὅπῃ σταματαίνου τοιςτροπῶς
 τὴν ζωτικῆν κίνησιν, ὅπῃ φαίνονται ὡς νεκρά. ἐγὼ εἶδα ἀπὸ
 τούταις ταῖς ἀσθένειαις εἰς βρέφη, τὰ ὁποῖα τὰ ἔφεραν πάλιν εἰς τὴν
 ζωὴν, τὰ μεγάλα λῆτρα ἀπὸ νερὸν χλιαρὸν, τὰ τριψήματα, τὸ ζῦδι,
 καὶ ἄλλαις βοήθειαις, καὶ τὰ ὁποῖα τὴν σήμερον εἶναι πατέρες.

Διὰ τὰς πνιγμένους εἰς νερὸν ψυχρὸν, ἢ θερμὸν.

Ὅποιος ἔξερει νὰ κολυμβᾷ σώζεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὸν
 κίνδυνον τοῦ πνιγῆ. ἀνίσως δὲ, καὶ ἐσταμάτησε μέσα εἰς τὸ νερὸν,
 κάμε κάθε δυνατὸν διὰ νὰ τὸν εὐγάλησῃ καὶ μὴ φοβηθῆς εἰς τὸ
 νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ἐχομεν πολλά παραδείγματα ἀνθρώπων, οἱ
 ὁποῖοι ἐγύρισαν εἰς τὴν ζωὴν, ὕστερα ἀφ' ἧς ἐσταμάτησαν ὀλίγον

καιρὸν, καὶ ἀκόμα καὶ πολλαῖς ὥραις μέσα εἰς τὸ νερὸν. εὐγαλέτου
 λοιπὸν εἰς τὴν γῆν, λῦσέτεσ καθὲ δεσμὸν, καὶ σφίγμα, ὅπῃ νὰ εἶχεν
 εἰς τὸ κορμίτς, βίλετου ἴσια ἴσια, μετὰ τὴν κεφαλῆντς γυρισμένην
 εἰς τὰ δεξιὰ, πάστρευε τὸ στόματς ἀπὸ τὸν ἀφρὸν, τρίβετου εἰς
 ὅλον τὸ κορμίτς μετὰ πανίον ζεστὸν, φύσατου εἰς τὸ στόμα κρατῶντασ
 τὴν μύτηντς βελωμένην, ἢ φύσατου ἀπὸ τὰ ρεθῆνια, ἀνίσως καὶ
 δὲν σὲ εἶναι δυνατὸν ἀπὸ τὸ στόμα, καὶ ἐρεθίζετεσ τὰ ρεθῆνιατς μετὰ
 κανένα πρᾶγμα δυνατὸν, ὡσάν μετὰ σκορδον, ἢ μετὰ περσικαριαν, κρατῶντασ
 τε τότε τὸ στόμα κλεισμένον. ἀνίσως δὲ, καὶ θελήσῃς νὰ τὸν φυσήσῃς
 εἰς τὸ στόματς μετὰ τὴν ἐδικήντς πνοήν, θέλει κάμησ μιαν ἐλεημοσύνην
 ἀτίμητον, ἢ καὶ φύσῃσέτου μετὰ κανένα κανάλιον, ἢ μετὰ κανένα φυσύνιον.
 Ἀφ' ἧς τὸν φυσήσῃς καλά, βάλετεσ εἰς τὰ ρεθῆνια, μετὰ ταῖς ρηθείσαις
 προφύλαξες, ζῦδι μετὰ σκορδον κοπανισμένον, ἢ ταμπάκου δυνατὸν,
 ἢ πιπέρι, ἢ ὀλίγον ἀλάτι. κράτειτου ζεστὸν διὰ πολλαῖς ὥραις,
 ἀνανεοῦντασ συχνὰ τὰ τριψήματα, καὶ τὴν θερμότητα. ἔαν ἔχῃς
 ψωμίον ζεστὸν, ἢ στάκην ζεστήν, ἄπλωσέτα καὶ βάλε ἐπάνω του
 ἀρρώστον, ἀλλέως κοκκίωσε εἰς τὴν φωτίαν τῆ βλα, καὶ βάλετῆτα
 ὑποκάτω ἀπὸ τὰ πόδατς, ἀλλὰ μὴν παραλείψῃς ποτὲ τὰ τριψήματα,
 καὶ τὴν ζεταν. τρίβετεσ ταῖς πατέσαις μετὰ ἀλάτι. εἰσέβασέτεσ ἀπὸ
 τὸν ἀφεδρῶνα τὸν καπνὸν τοῦ ταμπάκου μετὰ δύο βέργαις, καὶ τῶν
 ὁποῖων τὰ σιφία νὰ ἦναι καλά ἐνωμένα τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ
 ὕστερα ἕνασ ἡμάεσ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα τῆ ἀρρώστου, καὶ ὁ ἄλλοσ εἰς
 τὸ στόμα ἐκείνου, ὅπῃ τὸν ἐπιμελέεται. Ἀνίσως τῆτῃ ἢ ἐργασία δὲν
 εἶναι εὐκόλοσ, βράσεσ καλά ταμπάκου, ἢ ἄλλην ρίζαν καθαρτικὴν
 ὡσάν κολοκβίντιδα, ἢ γιалаπάν δύο δράμμια, ἢ τρία, εἰς σκόνιον,
 καὶ κάμετεσ ἕνα κλυστήριον. Τῆτα εἶναι τὰ καλλίτερα μέσα διὰ νὰ
 ἀνακαλέσῃ τινὰς εἰς τὴν ζωὴν ἕνα δυστυχῆ πνιγμένον. Μὴν μετα-
 χειρισθῆς μετὰ αὐτὸν ταῖς κακαῖς συνήθειαις ὅπῃ βάνονται εἰς πρᾶξιν
 εἰς τέτοιαις περιστασεσ, ἦγυν νὰ τὸν στριφογυρίζῃ, νὰ τὸν κρεμῶν
 ἀνάποδα μετὰ τὴν κεφαλὴν κάτω, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα μάλιστα
 εἶναι βλαβερά. Ὁ πνιγμένος δὲν ἀποθνήσκει ἀπὸ τὸ νερὸν ὅπου
 ἐκατάπτεται, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ὑστέρησιν τῆσ ἀναπνοῆστς, ὅπῃ ἔμπο-
 οῦσθῃσ. Ἀνίσως ἀφ' ἧς κάμησ ὕλαισ ταῖς ἐπιμελείαισ, ὅπῃ ἄνωθεν

σὲ ἐρμήνευσα, καὶ μείνει ἀνώφελευται, μὴ ὅλον τῆτο ἐξακολούθησε
 νὰ τὸν βοηθήσῃ. ἄς θερμανθῇ ὁ ἑαυτοῦσος ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησιν,
 ὅτι νὰ καταστηθῆς ὠφέλιμος εἰς τὸν πλησίονσος. εἴν ὕστερα ἀπὸ
 δύο ὥραις δὲν δώσῃ σημεῖα ζωῆς, εὐγαλέτεσ αἷμα ἀπὸ τὸ χέρι, ἢ
 βάλετς βεντιλίαις εἰς τὸ στήθος. εἴν ὕστερα ἀπὸ ταῖς συμπαθητικαῖς σος,
 καὶ ἀοκναῖς ἐπιμείλαις, τὸν ἰδῆς νὰ ἀποκτήσῃ βαθμὸν καλλιτερω-
 σύνης, ὅπς νὰ παρῆρσιασθῇ δηλαδὴ ὁ σφυγμός τε, ἢ ὁποῦ νὰ
 κινηθῇ ὀλίγοντι, τότε εἶναι ἀναγκαῖότατον νὰ τῷ εὐγάλης αἷμα ἀπὸ
 ὅποιον μέρος σὲ εἶναι δυνατὸν, ἀλλὰ εἶναι καλλίτερον, νὰ τὸ εὐγάλης
 ἀπὸ ταῖς φλέβες τῷ λαμῷ, εἰς τῆτην τὴν ἐπιθυμητὴν περίστασιν,
 ὀλιγώστευσε τότε τὰ τριψήματα, καὶ τὴν θερμότητα, καὶ ἀπὸ ὀλίγον
 κατ' ὀλίγον παράλειψέτα ὀλότελα. ἀνίσως δὲ, καὶ πίνῃ, κάμε τὴν
 δοκιμὴν νὰ τῷ ἀνοίξῃς τὸ στόμα, καὶ σηκόνωντας τὴν γλῶσσοναυτς,
 ρίψετς ὀλίγην ρακὴν, ἢ ζσμῖον. Εἴν σὲ ἐπιτύχη νὰ τὸν ἀναζήσῃς,
 κράτετον φυλαγμένον ἀπὸ τὴν ψύχραν, κυβέρνατον μὲ αὐγόν, καὶ
 αὐγόν, καὶ ὀλίγον κρασίον, καὶ ἐλθὲ εἰς τὴν χῶραν διὰ νὰ ἐρωτήσῃς
 κατὰ τὴν κατάστασίντε κἀνενα ἰατρὸν, διὰ ἄλλο τι, ὅπς ἤμπορῆσε
 νὰ χρειασθῇ.

Ὅποιος δὲ ἤθελε πνιγῇ εἰς νερόν, ἢ ἄλλο ὑγρὸν ζεστὸν, πρέπει
 νὰ κυβερνηθῇ μὲ ὀλιγώτερα ζεστὰ, μὲ ὀλιγώτερα τριψήματα, καὶ
 τὰ ἐρεθιστικά εἰς τῆτον, πρέπει νὰ ἦναι ἐλαφρότερα, ὅμως τὸ αἷ-
 μα πρέπει νὰ τὸ εὐγάλης ὀλιγωρότερα εἰς τῆτον, ὅπς ἐπνίγη
 μέσα εἰς θερμὸν ὑγρὸν, παρὰ εἰς τὸν ἄλλον, ὅπς σὲ ἐρμήνευσα
 ἄνωθεν. Ἀκόμα καὶ ἐδῶ τὸ ἄλκαλι τὸ βυλάτιλε εἶναι ἀναγκαῖ-
 ὀτατον νὰ τῷ τὸ δίνῃς ἀπὸ τὸ στόμα, καὶ μὲ αὐτὸ νὰ τὸν τριβῆς.

Διὰ τὴν Ἀσφυξίαν ὅπς προέρχεται ἀπὸ ψύχραν.

Ἡ ψύχρα εἶναι ὁ θάνατος ὄλων τῶν ἐμφύων ὄντων. Τῆτη περι-
 στήγει τὸ ὄργανον τῷ δερμάτος, ἀργοπορεῖ τὴν κίνησιν τῷ αἷμα-
 τος, καὶ περιορίζοντάς το εἰς τὸ στήθος, φέρνει τὸν πνιγμόν. Τῷ

το τὸ κακὸν ἀποτελέσμα ἐπιζητεῖ τὰ ἴδια μέσα, ὅπς βάνονται εἰς
 πρᾶξιν μὲ τὸν πνιγμένον, ἦγαν ἢ ζέστα, τὰ δυνατὰ μυριστικά,
 τριψήματα, κρασίον, καὶ ρακὴ εἰς τὸ στόμα. Ἀνίσως τὰ ἄκρα
 τῷ κορμίτε ἦναι μαυρομελανιασμένα, τότε εἴν ἔχῃς κρύσταλον,
 ἢ χιόνι, τρίβετον εἰς αὐτὰ τὰ μέρη μὲ τῆτο τὸ ψυχρὸν τὸ πηκτὸν,
 εἴν δὲ, καὶ δὲν ἔχῃς ἀναπλήρωσε μὲ νερόν ψυχρὸν, βρέχωντας
 πανάκια, καὶ τρίβωντας μὲ αὐτὰ, τὰ μέρητε τὰ μαυρομελανιασμένα,
 καὶ βάνωντάςτα ἐπάνω. Φυλάξῃς ὅμως ὅπς τῆτα τὰ μαυρομελα-
 νιασμένα μέρη νὰ μὴν τῷ ζεστάνῃς, ἐπειδὴ μὲ τῆτο ἤθελες τὸν
 κάμηε νὰ ἀποθάνῃ τὸ ὀλιγωρότερον. Βάλετς τὸν ταμπάκον εἰς
 τὸν ἀφεδρώνοντα, καθῶς σὲ εἶπα ἄνωθεν. Ἀνίσως δὲ, καὶ δώσῃ
 σημεῖα ζωῆς, καὶ τὸ προσωπόν τε, καὶ τὰ ὀμμάτιά τε ἀποκτήσουν
 κοκκινάδαυ, εὐγαλέτεσ αἷμα ἀπὸ τὸ χέρι. Ἀνίσως πίνῃ, βράσε α-
 λιφασκιάν, ἢ μελισόχορτον, ἢ χαμομήλιον, καὶ δίδετς ἕνα φλε-
 τζῖνι μὲ ζάχαριν κάθε μισὴν ὥραν. Κυβέρνατον μὲ ζσμῖον, μὲ
 ὀλίγον κρασίον, καὶ μὲ πανάδαυ. Κράτετον σκεπασμένον διὰ πολ-
 λοῖς ἡμέραις, καὶ φυλαγμένον, καὶ ἀπερνῶντας ἢ ἡμέραις αὐγάτισε
 τὴν τροφήν τε, καὶ ἄς ἦναι καὶ ὀλίγον θρεπτικώτερη.

Διὰ τὴν Ἀσφυξίαν, ὅπς προέρχεται ἀπὸ θερμότητα.

Εἶναι πρᾶγμα σπάνιον, ὅπς ἡ θερμότης ἢ ἀτμοσφαιρικὴ εἰς τὸ
 ἐδικόνμας κλίμα, νὰ προξενήσῃ τῆτην τὴν ἀσθένειαν, παρὰ ἀνίσως
 καὶ τινὰς ἐσταμάτησε διὰ πολὺν καιρὸν ἔξω εἰς τὸν ἥλιον. Ἡμ-
 πορεῖ ὅμως καλῶτατα νὰ προξενήσῃ τῆτην τὴν ἀσθένειαν ἢ θερ-
 μότης ἢ τεχνικὴ, ἦγαν ὅταν εἶναι φλόγες κλεισμέναυς, ὡσαν ἀπὸ
 ἀσβέστην, ἀπὸ κάρβονα ἀναμμένα εἰς ὄντάδες, ὅπς νὰ ἦναι κλεισ-
 μένοι πολλοὶ ἄνθρωποι, καὶ πολλὰ φῶτα, ἢ ἀπὸ ἀναθυμῖασε
 ἀπὸ κακῶτα μὲ λίδια, ἢ ἄλλα παρόμοια πρᾶγματα, τὰ ὁποῖα
 πολυνοῦντας τὸν αἶρα, καὶ ἀκολούθως μεταβάλλοντας τὴν ἀναπνο-

ΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ἢν, ἤμπορῶν νὰ προξενήσων τὴν ἀσθένειαν τήτην, ὅπῃ ὀνομάζεται Ἀσφνζία.

Τὰ μέσα λοιπόν, ὅπῃ πρέπει νὰ μεταχειρισθῆς διὰ νὰ ἰατρεύῃς τοῦτον τὸν ἄρρωστον εἶναι, ὅπῃ νὰ τὸν σηκώσῃς εὐθὺς ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, νὰ τὸν ραντίσῃς μὲ νερὸν κρύον, νὰ τὸν εὐγάλῃς εἰς τὸν ἀνοικτὸν ἀέρα εἰς ἴσκιον, νὰ τοῦ βάλῃς ὑποκάτω ἀπὸ τὰ ῥεθούνιά του ῥακὴν μὲ σκόρδον κοπανισμένον, καὶ νὰ τὸν τρίβῃς εἰλαφρά εἰς τὰ ἄκρα τοῦ κορμίστου. Ἀνίσως δὲ, καὶ ὁ ἄρρωστος γυρίσῃ εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὁ σφυγμίστος γένη δυνατός, καὶ τὸ πρόσωπόντου ἤθελε κοκκινίσῃ πολὺ, τότε εὐγαλέτου αἷμα ἀπὸ τὸ χέρι. Κάμετς κἀνένα κλυστήριον κοινόν, μὲ νερὸν δηλαδῆ, ἀλάτι, λαδί, καὶ μολόχαν. Ἡ τροφήτου δὲ, ἄς ἦναι δροσιστικὴ ἀπὸ χόρτα, καὶ ἀπὸ ζυμίον πελλακίδας, καὶ ἄς πίνῃ νερὸν κρύον.

Διὰ τὸν Κεραυνὸν, ἢ Ἀστροπελέκιον.

Ἀνίσως ὕστερα ἀπὸ πολλὴν καιρὸν ἀνομβρίας, καὶ ξηρασίας, ἐξαίρετως, εἰς τὰς μῆνας τῆς Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου, καὶ Δεκεμβρίου, ἤθελες ἰδῆ τὸν ἄρανὸν νὰ μαυρίσῃ, νὰ πυκνώνωνται τὰ σύννεφα, μὲ μίαν κάποιαν μαυρίαν ξεχωριστὴν ἐδικήντης, καὶ ἤθελες ἰδῆς τὰς κόρακας νὰ ἀπετῶν ὀγλίγωρα, καὶ μὲ κάποιαν σύγχυσιν, λάβε τότε φόβον, ὅτι ἐνδέχεται νὰ κάμῃ χειμῶνα μὲ ἀστροπελέκια. Τέτη εἶναι ἡ στιγμή, εἰς τὴν ὁποίαν σημαίνων, ἢ καμπάναις, καὶ γίνονται σπάρτα, διὰ νὰ ἀραιωθῇ ἢ πυκνότης, ἢ κινδυνώδης τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ τῶτο συνειθίζεται ἀκολέθως εἰς τὰς παρατήρησεις ὅπῃ γίνονται εἰς τὰς τύπας, ὅπῃ γίνεται πόλεμος καὶ σύγχυσις τῶν κανονίων, εἰς τὰς ὁποῖας τύπας δὲν φαίνονται ἀστροπελέκια. Λέγεται ὅτι ὁπότεν ἄρχητῆ νὰ βροντᾶ, καὶ νὰ ἀστράπτῃ, ἢ βοῇ τῶν καμπάνων, καὶ τῶν σπάρων, διορίζων τὴν ἀστραπὴν πρὸς τὴν γῆν, καὶ ἀκολέθως γίνεται μὲ τοῦτο περισσύτερον κακὸν παρὰ καλοῦ. Τὸ συνέδριον, ἢ παραμέντο τῆς Τολόζας εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐμπόδιε μὲ θεσπισμα

ἐπὶ τῆς, τὸ σήμαμα τῶν καμπάνων εἰς τὰς τοιαύταις περιστάσεις. Παρακαλεῖτε λοιπόν εἰς τὸν Θεὸν νὰ, μὲ προσευχαῖς, ἀλλὰ μὴ σημαίνετε τὰς καμπάναις εἰς τὰς περιστάσεις, ὅπου σὰς ἐπερίγραφα. Τῶτο τὸ ἴδιον ἄς εἰπωθῇ εἰς τὴν περιστάσιν τῶν σεισμῶν, καὶ τῶν Οὐραγάνων, ἢ τῶν ἀνέμων τῶν σφοδρῶν. Ὅποτεν δὲ, ἦσαι εἰς φόβον ἀστροπελεκίς, πλησίαιε ὕσον ἠμπορεῖς εἰς ὀσπίτια πέτρινα, ὅπῃ νὰ μὴν ἦναι μέταλλα, τὰ ἀχνόσπιτα ὅμως εἶναι τὰ πλέον ἀσφαλῆ ἀπὸ κάθε ἄλλον τόπον εἰς τέτοιαν περιστάσιν. μὴ σταματαίνῃς ὑποκάτω ἀπὸ δένδρα ἄς ἦναι κλεισμένα τὰ παράθυρα εἰς τὰ ὀσπίτια. τὰ ἐνδύματάς ἄς ἦναι μάλλινα, ἐπειδὴ τὸ λινάριον, καὶ τὸ μετάξιον εἶναι πλέον δεκτικὰ, καὶ ὑποκείμενα εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀστροπελεκίς. Μὴν βαστᾶς ἄσπρα εἰς τὴν τζέπηντς, μήτε ἄλλο πρῶγμα μεταλλικόν, μήτε μαχαίριον, μήτε φθιάριον, μήτε ἄλλο ἐργαλεῖον γεωργικόν, ἐπειδὴ τῆταις ἢ φλόγες ἢ ἀτμοσφαιρικαῖς τείνων, καὶ τρέχων εἰς τὰ ξύλα, εἰς τὰ μέταλλα, εἰς τὸ λινάριον, κτλ. διὰ τῶτο ἐφάνῃ ἐνίστε ἕνα σπαθίον, ὅπῃ ἐκαταφαγῶθῃ ὁ σίδηροστς, καὶ ἔμεινεν ἀβλαβῆς ἢ θήκητς. ὅπῃ ἔγνων στάκτη τὰ ἄσπρα εἰς τὴν τζέπην ἐνὸς ἀνθρώπου, χωρὶς ὅπῃ αὐτὸς νὰ δοκιμάσῃ ἄλλην βλάβην, καὶ ἄλλα τοιαῦτα φαινόμενα, ὅπῃ ἀληθινὰ φαίνονται παράδοξα, καὶ ὅπῃ δὲν πιστεύονται ἀπὸ μερικῶς, ἀλλ' ὅμως φαίνονται μὲ τὴν δοκιμὴν ὅπῃ ἀκολέθων.

Ἀνίσως λοιπόν, ἤθελε λάβῃ κάμμίαν βλάβην ἀπὸ ἀστραπῆν, τὸ κορμὶ κἀνενοῦ, εἰς τὸ δέρμα, πλυνέτς εὐθὺς μὲ κρασίον τὸ κεκαυμένον μέρος, καὶ ἀνίσως, καὶ ἢ πληγῆ εἶναι βαθύτερα, ἀλειφέτς τὸ μέρος αὐτὸ μὲ ἀμυγδαλόλαδον, ἢ μὲ λαδί κοινόν. Ἀνίσως δὲ, καὶ ὁ φόβος ἐκαταπλάκωσε τὸν ἄρρωστον, ἢ ἢ μυρωδιά ἐσταμάτησε τὴν ἀναπνοήντς, κἀμίσετον δυνατὰ, κίνατον ὕσον ἠμπορεῖς, βάλετς εἰς τὰ ῥεθῆνα ῥακὴν μὲ σκόρδον κοπανισμένον. ἀνίσως καὶ πίνῃ δόστς νερὸν μὲ λιμόνιον, ἢ ζυδι μὲ ζάκχαριν, τρίβετον εἰς τὰ ἄκρα τῆς κορμίστου μὲ τὴν ἰδίαν ῥακὴν, κράτειον εἰς τὸν δροσερὸν ἀέρα, σῆκωσε ἀπὸ αὐτὸν ὄλατς τὰ ἐνδύματα, εἰς τὰ ὁποῖα νὰ ἔμεινεν ἢ κακὴ μυρωδιά ραντίσετον μὲ νερὸν κρύον, δόστς ζυμίον, αὐγόν, καὶ ὀλίγον κρασίον. ἀνίσως καὶ ὁ σφυγμίστος ἦναι δυνατός, καὶ ὁ ἄρρωστος γυρίσῃ εἰς τὴν ζωὴν, τότε εὐγαλέτς καὶ αἷμα ἀπὸ τὸ χέρι.

Ἡ ἀσβέστη ἢ στεγνή, ὁ καπνός ἀπὸ τὰ καμίγια, ἀπὸ τὰ χωνευτήρια, ἤγινε, ἀπὸ τὰς τόπων εἰς τὰς ὁποῖας διαλύονται τὰ μέταλλα, καὶ ὁ καπνός ἀπὸ λύχνου, ἢ κηρία, ὅταν σβύνωνται πύργιν την ἀναπνοῆν, καὶ κάμνεν ὅπου νὰ πίπτῃ τινὰς κάτω ὡσάν νεκρός. λοιπὸν τὰ μέσα, ὅπου πρέπει νὰ βάνωνται εἰς πράξιν, καὶ εἰς τήν τὴν περίστασιν εἶναι, τὸ ξύδι τὸ δυνατὸν τὸ ἀρωματικὸν ὑποκάτω εἰς τὰ ρεθνία τῶ ἀρρώστου, τὰ τριψήματα τὰ ἐλαφρά εἰς τὰ ἄκρα τῶ κορμίστου, καὶ νὰ εὐγίνεται ὁ ἀρρώστος εὐθὺς εἰς τὸν ἀνοικτὸν ἀέρα εἰς ἴσκιον. ἀνίσως δὲ, καὶ φανῶν σημεῖα φλογώσεως, νὰ τῶ εὐγάλης καὶ αἷμα, καὶ ἀνίσως καὶ πίνῃ δόσετς ὀλίγον κρασίον νερομένον, δίδετς ζμίον, ἀγὸν, καὶ πανάδαῖς ἀνίσως καὶ τρώγῃ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν δυνάμιντς ἄς στέκεται ὁ ἀρρώστος εἰς τὸπον γαληνόν, καὶ ὅπῃ νὰ ἔχῃ ἀέρα καθαρὸν, ἕως νὰ δυναιώσῃ καλά.

Δια' ταῖς Μεμφύτιδες, δια' ταῖς Ἀμάραις,

ἢ τόπων βρομερῶν, καὶ δια' ταῖς βαρέαις μυρωδίαῖς.

Κάθε κακὴ μυρωδία, ὡσάν ἀπὸ σβυστοκάρβουνα, ἀπὸ κοιμητήρια, ἢ μυρωδία ἀπὸ πολλὰ ἄνθη ἄς ἦναι καὶ ἀρεστὰ, ἢ ἀναπνοαῖς τῶν ἀρρώστων εἰς καιρὸς ἐπιδημικῶν ἀσθενειῶν, ἤμπορῶν νὰ βλάψῃ τὴν διάπνοιαν, ἢ ἀναπνοῆν. Ὅθεν κάμνει χρῆμα νὰ εὐγάλης τὸν ἀρρώστων ἔξω ἀπὸ ἐκείνον τὸν τόπον, καὶ νὰ τὸν ἐκθέσῃ εἰς τόπον καλλίτερον, καὶ εἰς ἀέρα καθαρώτερον, νὰ τοῦ βάλῃ εἰς τὰ ρεθνία τὸ ξύδι τὸ δυνατὸν, καὶ νερὸν κρύον εἰς τὸ πρόσωπον, τῆτα εἶναι τὰ μέσα διὰ νὰ τὸν ἰατρεύσῃ. Δὲν εἶναι ὅμως ἀναγκαῖον εἰς τήν τὴν περίστασιν νὰ τῶ εὐγάλης αἷμα, παρὰ ἀνίσως, καὶ ἤθελε τύχῃ κάμνῃ μερικὴ κράσις, ὅπου νὰ τὸ ἐπιτήσῃ, καὶ τῆτα

περίστασις, πρέπει νὰ γνωρισθῇ ἀπὸ ἰατρὸν, καὶ αὐτὸς νὰ τὸ διωρίσῃ. μεταχειρίσῃ ὁμοίως μὲ τὸν ἀρρώστων τῆτων, τὰ τριψήματα τὰ κλυστήρια, τὸ φαγητὸν τὸ γλυκὺ, ἀπὸ ζμίον δηλαδὴ ἐλαφρὸν, κἀνενα ἀγὸν, ὀλίγον κρασίον, ἢ ρακὴν, ὄχι ὅμως δυνατὴν. Τῆτα τὰ ἴδια μέσα μεταχειρίσῃ καὶ μὲ ἐκείνον, τοῦ ὁποῖο ὁ ἀνασασμὸς ἐκρατήθη ἀπὸ ταῖς ἀναθυμιάσεσ κἀνενοσ σπηλαιῶν.

Δια' τὸ Γλεῦκος, ἢ Μῖστον.

Ἀνίσως εἰς κἀνενα κρασοκάτωγον, ὅπῃ βράζει τὸ κρασίον, ἢ θελεν ἔμβῃ τινὰς, ἤμπορῶσεν ἔξαφνα νὰ μείνῃ χωρὶς πνοῆν. Ἐὰν ἤθελε λοιπὸν συνέβῃ τῆτο, εὐγαλε εὐθὺς ἔξω ἐκείθεν τὸν ἀρρώστων αὐτὸν, βίλετς ὑποκάτω εἰς τὰ ρεθνία τῶ τὴν ρακὴν μὲ τὸ σκύρδον, καθὼς σὲ ἐρμηνεῦσα ἄνωθεν. Βρέξε του μὲ νερὸν κρύον τὸ πρόσωπον, τὰ χέρια, καὶ τὰ ὑπογάστρια, καὶ κράτειον εἰς τὸν ἀνοικτὸν ἀέρα, ἀλλ' ὅμως γαληνόν. Ἀνίσως δὲ, καὶ λάβῃ ἐμφλογώσιν εὐγαλέτου αἷμα, καὶ κάμνετς κλυστήρια μαλακτικά. Ἀφ' οὗ ἀναλάβῃ δὲ ὁ ἀρρώστων τούτος, καὶ ἀρχηνῆσῃ νὰ καλλιτερεύῃ εἶναι ἀναγκαῖον εἰς αὐτὸν κἀνενα καθαροῖον.

Δια' τὰ Πάθη τὰ Βίαια.

Ὁ θυμὸς, ἢ χαρὰ ἢ ὑπερβολικὴ, καὶ ὁ φόβος σταματαίνου τὴν ἀναπνοῆν εἰς τρόπον ὅπῃ ἀφῆνε τὸν ἄνθρωπον ἐκστατικόν. Μὲ τῆτον λοιπὸν τὸν ἀρρώστων μεταχειρίσῃ το ξύδι τὸ ἀρωματικὸν ὑποκάτω εἰς τὰ ρεθνία τῶ, τὴν φλεβοτομίαν, τὰ πιωτὰ ἀπο νερὸν ὀλίγον χλιαρὸν μὲ κρασίον, τὰ τριψήματα τὰ ἐλαφρά

Διὰ τὴν ὑστέρησιν τῶν Καταμηνίων,

καὶ διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πλαιοπαρόχων Ἐκκενώσεων.

Μία γυναῖκα ἐγκαστρωμένη, ἢ λεχώνα, ἀνίσως συγχισθῆ ἢ λυπηθῆ πολὺ, πίπτει εἰς λειποθυμίαν, καὶ ἐμποδίζονται, καὶ ἀργοποροῦνται εἰς αὐτὴν ἢ ζωώδεις ἐέργειαι, καὶ ἢ ζωτικαῖς, καὶ ἀπὸ τῶτα προέρχεται εἰς αὐτὴν ἢ Ἀσφυξία. Ταῖς ἰατρικαῖς λοιπὸν διὰ τὰ πάθη τὰ βίαια, αἷς ἦναι τὰ πρῶτα, ὅπως πρέπει νὰ μεταχειρισθῆς εἰς τέτοιαν περίστασιν. Ἦγυν ταῖς μυρωδίας ταῖς βαρεῖαις, καὶ βρομεραῖς ἀπὸ πετζίον καυμένον, ἢ χαρτίον, καὶ τὴν ράκην μὲ τὸ σκόρδον. Τρίβε ἀκόμα ταῖς πατούσαις τῆς ἀρρώστου με ἀλάτι, καὶ εὐγαλέτης αἷμα ἀπὸ τὸ ποδάρι, ἀνίσως ὅμως καὶ δὲν ἦναι ἀδυνατισμένη ἀπὸ κένωσης ὅπως νὰ ἔκαμε. Ζέσταινε τὸ κρεββάτιον εἰς τὸ ὅποιον κείται, κράτει τὴν εἰς φύλαξιν ἀπὸ ταραχαῖς, καὶ ἀγγυσεσ, καὶ πρόσεχε ὅπως νὰ μὴν ἐμβαῖν πολλοὶ εἰς τὸν οὐτῶν εἰς τὸν ὅποιον εἰσέρχεται. Δίδεται δὲ φαγητὸν καθὼς ἢ περίστασις συγχωρεῖ, ἢ γυν ζμίον, ἀγγόν, σουπᾶν μὲ κρασίον, καὶ ζέσταινέ τὴν ἐλαφρά. Διὰ ταῖς ἐγκαστρωμέναις δὲ, καὶ ταῖς λεχώναις, ὅπως ἤθελεν ἀρρώστησεν ἀπὸ ὑπερβολικαῖς κένωσης, τὰ ἰατρικὰ διὰ αὐταῖς, εἶναι τὸ μοναχὸν ξύδι, ἢ ἢ ράκη εἰς τὰ ρεθῆνα. Νὰ βρέχωνται συχνὰ τὰ χέρια, καὶ ποδάριά τες μὲ τὸ αὐτὸ ξύδι, ἢ ράκην, καὶ νὰ κυβερνῶνται ἀπὸ φαγητὸν μὲ ζμίον, καὶ κρασίον.

Διὰ ταῖς Πεσοματίας.

Δὲν εἶναι πρᾶγμα σπάνιον, ὅπως ἀπὸ κἀμμίαν πεσοματίαν, νὰ μὲν ἓνας ἄνθρωπος, ἀναίσθητος, καὶ χωρὶς σφυγμῶν. Ἡ πρῶταις φροντίδες λοιπὸν, ὅπως πρέπει νὰ λάβῃς ἀν συνέβη τῆτο εἰς κἀνέναν,

εἶναι ἢ μυρωδίας ἀπὸ ξύδι, ἢ ράκην ἀρωματισμένα, καθὼς ἄνωθεν σὲ ἐρμήνευσα, καὶ νὰ βάνῃς εἰς τὸν ἀρρώστον πανία βρεμμένα μὲ νερὸν κρύον εἰς τὰς τόπας, ὅπως ἐδοκίμασε ζῆψισμα, καὶ τῆτα τὰ βρεξήματα νὰ τὰ διπλοτριπλασιάζῃς εἰς τὸν ἀρρώστον διὰ δύο ὥραις τὸ ὀλιγώτερον. Ἀφ' ἧ δὲ ἀπεράση κάποιον ὥρα, καὶ ἡσυχάση ὁ ἀρρώστος, εὐγαλέτῃ πλαιοπαρόχως αἷμα ἀπὸ τὸ χέρι, ὅποταν ὅμως τῆτο ἤθελε τὸ ὑποφέρῃ ἢ ἡλικίας, καὶ ἢ κράσις τς, κάμετς καὶ κἀνένα κλυστήριον μὲ νερὸν, καὶ λάδι. Ἐδῶ μ' ὅλον τῆτο εἶναι ἀναγκαῖος ἓνας Χειρουργός, καὶ ἓνας Γατρός, διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ, καὶ νὰ καταλάβῃ τὸ ἐσωτερικὸν ἀποτέλεσμα τῆς πεσοματίας, εἰς τὰ μέρη ὅπως ἐπληγώθησαν, καὶ διὰ νὰ διακρίνῃ τὴν ἡλικίαν, καὶ κράσις τς.

Διὰ ταῖς Συγκοπαῖς.

Ἡ Συγκοπαῖς, ὅπως προξέονται ἀπὸ ταῖς αἰτίαις, ὅπως σὲ ἐξήγησα ἄνωθεν, πρέπει νὰ κυβερνῶνται καὶ μὲ τὰ μέσα, τὰ ὅποια ἄνωθεν σὲ ἐρμήνευσα, καθε μία δηλαδὴ μὲ τὰ μέσα ὅπως ἐπίζητῆ ἢ αἰτία, ὅποια ἐπροξένησεν αὐτὴν τὴν συγκοπήν.

Ἐσῆς λοιπὸν, ὡ ἡγαπημένοιμ ἀναγνωστοί, ἔχετε εἰς τέταταις ταῖς Νοθεσίαις, ὅπως ἔως ἐδῶ σᾶς ἔκθεσα, τὸ ὅσον εἶναι ἀρκετὸν νὰ σᾶς προφυλάγῃ, καὶ νὰ σᾶς ἰατρεύῃ ἀπὸ τὰ φαρμάκια. Ὄθεν ἐγὼ σᾶς συμβαλέω νὰ ταῖς διαβάζετε τὸ ὀλιγώτερον κᾶν μίαν φορὰν τὸν μῆνα εἰς ἡμέραν ἑορτῆς εἰς ταῖς σῦναξες, καὶ συναναστροφαῖς, ὅπως κάμνετε ἔξω εἰς τὸ παζάρι, ἢ καὶ ἀλλαχῶς. Τῆταις ἢ Νοθεσίαις εἶναι ὠφέλιμα δια νὰ ἐμποδίζῃν τὰ κακά, εἰς τὰ ὅποια εἰσθενε ὑποκειμένοι. καὶ ἀκόμα σᾶς φυλάγῃν ἀπὸ ταῖς ἀταξίαις τῶ φαγητῶ, καὶ τῶ ποτῶ, καὶ ἡμπορεῖν νὰ συμβάλλῃν, καὶ νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν ὑγεινὴν τὴν σύστασίν σας, διὰ νὰ κυβερνᾶτε τὰς ἐπιπλοὰς, καὶ εἰσθενε ὠφέλιμοι εἰς τὸν ἑαυτὸν σας τὸν ΜΟΧΕΙΟ ΑἰΘΟΥΡΙΟΝ, καὶ εἰς τὰς Χωραῖταις ἀκόμα, μὲ τὰς ὁποῖας ἔχετε μίαν

πολλά σφικτήν σχέσιν, ἐπεὶδὴ καὶ ἐσεῖς εἶσθετε ἀναγκαῖοι εἰς αὐτὸς, καὶ τῶτοι ὁμοίως πρὸς τὸν ἑαυτύνσας. Ἐφ' ῥώσθε.

Τ Ε Α Ο Σ

Δέν μοι πρέπει ὄχι, ἢ κατηγορία ὅπῃ λέγει, ὅτι « ὅποιος σιωπαίνει ἐκείνο, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ λέγεται, ἀμαρτάνει. » Εἶναι ἀληθινόν, ὅτι ὁ Εὐεργέτης Πατριώτης, με ἔξοδα τῷ ὁποίῳ ἐτυπώθη Ἰταλικὰ τῶτο τὸ Συγγραμμάτιον, δέν θέλει νὰ φανερωθῇ τὸ ὄνομάτῃ, ἐγὼ ὅμως δέν πρέπει νὰ σιωπήσω αὐτὸν τὸν Ἀξιομίμητον Πατριώτην, ἄς γνωρίζεται λοιπὸν, καὶ ἄς ἐπαινῆται, ἐπειδὴ εἶναι Ἀξίεπαινος. Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι, ὁ Εὐγενής Κύριος ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ὁ ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

Π Ι Ν Α Ε

Τῶν περιεχομένων εἰς τὸ Βιβλίον τοῦτο.

Εἰδοποιήσις πρὸς τοὺς Χειρουργούς.	Σελίς. 3
Προλεγόμενα.	5
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.	
Διὰ τὰ φαρμάκια τῶν ἀγγελωμάτων ἀπὸ Ζωύφια, καὶ Σκολήκια, καὶ τὰ μέσα ὀμοῦ, διὰ νὰ προλαμβάνωνται, καὶ νὰ θεραπεύωνται.	7
Κανόνες προφυλακτικοί.	8
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.	
Διὰ τὰ Δαγκάματα, καὶ διὰ μερικά Φυτὰ φαρμακερὰ. . .	12
Διὰ τὸν Σκύλον τὸν λυσασμένον.	13
Διὰ τὴν Εχιδναν, ἢ Οχιάν.	17
Διὰ τὸ Κρασί, καὶ διὰ τὰ λειπὰ πιωτὰ τὰ πνευματώδη. .	20
Διὰ τοὺς Μύκητας, ἢ γουν Μανιτάρια.	22
Διὰ τὸν Τιθύμαλον, διὰ τὸν Ἄρον, διὰ τὴν Πικρανγκουρίαν, καὶ ἄλλα παρόμοια.	23
Διὰ τὸν Ταμπάκον.	24
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.	
Διὰ τὰ φαρμάκια τὰ Μεταλλικά, καὶ διὰ μερικά φαρμάκια, ὅπου γίνονται ἀπὸ τὴν φθορὰν, ἢ διαλύσιν τῶν ζῶων, ἢ τῶν φυτῶν.	25
Διὰ τὸ Ἀρσενικόν, διὰ τὸ Ορπιμέντον, καὶ διὰ τὴν Σανδράκην.	28
Διὰ τὸ Σολιμάτον, καὶ τὸ Πρετζιπιτόν τὸ κόκκινον. . .	30
Νερὸν ἀπο ἀσβέστην δεύτερον.	31
ΙΑΚΩΒ Τὸ Βεζέριαν.	ιδία
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΕ Τῶν Μολύβιαν, ὀνηκῆ	33
ΜΟΥΣΕΙΟΝ Τῶν Ζεφύρων, καὶ διὰ τὴν Μίλτον ἢ Μίνιον. .	34

Διὰ τὸ Γαλιόν, διὰ τὸ Βελόνιον, ἢ διὰ κάθε ἄλλο πράγμα, ἵνα προξενῇ ξέσχισμα.	Σελίς. 35
Διὰ τὸν Ασβέστην.	36
Διὰ ταῖς Μυίγαις τῆς Ἰσπανίας, ἢ διὰ πάσαν, ὅπου γίνονται τὰ Βυζικατόρια.	ἰδία
Διὰ τὴν ἀμφιβολίαν μήπως καὶ τινὰς ἐπῆρε φαρμάκιον. . .	37
Διὰ τὰ Μυδία, ἢ Κυβάδια, καὶ διὰ τὰ Ασπρόμυδα. . . .	ἰδία
Διὰ τὰ αὐγά, διὰ τὰ λεπτοκάρυα, ἢ καυῦδια τὰ τζαγκωμένα, καθὼς καὶ διὰ τὸ παχὺ, ἢ τὸ λάδι ὁμοίως τὰ τζαγκωμένα. 38	
Διὰ τὰ Κρέατα, καὶ τὰ Οφύρια τὰ ἐφαρμέννα.	39

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ.

Διὰ ταῖς Ασφυξίας, διὰ ταῖς Συγκοπαῖς, ἤγουν διὰ ταῖς περίσσεως, εἰς ταῖς ὁποῖαις φαίνεται ἕνας ἄνθρωπος ὡσαν ἐπιθαμμένος, καὶ διὰ τοὺς πνιγμένους.	40
Σημεῖα τῆς Ασφυξίας, καὶ τῆς Συγκοπῆς.	41
Σημεῖα τοῦ κακοῦ Αἵρος.	42
Μέσα διὰ νὰ προφυλάγεται τινὰς ἀπὸ ταῖς εἰδικαῖς καὶ ξε- χωρισταῖς αἰτίαις, ὅπως προξενῶν τὴν θανάτῃς κατ' ἐπιφάνειαν. 46	
Διὰ τοὺς πνιγμένους εἰς νερὸν ψυχρὸν, ἢ θερμὸν.	48
Διὰ τὴν Ασφυξίαν ὅπου προέρχεται ἀπὸ ψύχραν.	50
Διὰ τὴν Ασφυξίαν, ὅπου προέρχεται ἀπὸ θερμότητα. . .	51
Διὰ τὸν Κεραυνὸν, ἢ Ἀστροπελέκιον.	52
Διὰ τοὺς Καπνοὺς.	54
Διὰ ταῖς Μεμφυτίδες, διὰ ταῖς Ἀμάραις, ἢ τόπου; βρομεραῦς, καὶ διὰ ταῖς βαθεῖαις μυρωδίαις.	ἰδία
Διὰ τὸ Γλαῦκος, ἢ Μούστων.	55
Διὰ τὰ Πάθη τὰ Βίαια.	ἰδία
Διὰ τὴν ὑστέρησιν τῶν Καταρηνίων, καὶ διὰ τὰ ἀπογελέματα τῶν πλεουσιπαρόχων Ἐκκενώσεων.	56
Διὰ ταῖς Ηεσοματίας.	ἰδία
Διὰ ταῖς Συγκοπαῖς.	57

ΤΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

